

Klasa: UP/I 030-02/2009-02/05
Urbroj: 580-02-09-7-76
Zagreb, 9. lipnja 2009.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja na temelju članka 34. i članka 57. točke 4. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja («Narodne novine», broj 122/2003), u predmetu ocjene dopuštenosti koncentracije poduzetnika MOL Hungarian Oil and Gas Plc., sa sjedištem u Mađarskoj H-1117 Budimpešta, Oktober huszonharmadika u. 18 i poduzetnika INA-Industrija nafte d.d., sa sjedištem u Zagrebu, V. Holjevca, temeljem prijave namjere koncentracije koju je podnio poduzetnik MOL Hungarian Oil and Gas Plc, zastupan po T. T. i M. P., odvjetnicima iz Odvjetničkog društva Ž. i p., sa sjedištem u Z., na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja sa 17. sjednice, održane 9. lipnja 2009., donosi sljedeće

R J E Š E N J E

I. Ocjenjuje se uvjetno dopuštenom koncentracija poduzetnika MOL Hungarian Oil and Gas Plc., sa sjedištem u Mađarskoj H-1117 Budimpešta, Oktober huszonharmadika u. 18, i INA-Industrija nafte d.d., sa sjedištem u Zagrebu, V. Holjevca.

II. Utvrđuju se mjere i uvjeti koje su sudionici koncentracije iz točke I. izreke ovoga rješenja dužni ispuniti kako bi se otklonili značajni negativni učinci koncentracije na sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja, a koji bi mogli nastupiti njenom provedbom, te rokovi za njihovo ispunjenje, kako slijedi:

II.1. Nalaže se sudionicima koncentracije iz točke I. izreke ovoga rješenja prodati poduzetnika Crobenz dioničko društvo za trgovinu naftom, sa sjedištem u Zagrebu, Radnička cesta 228 (MB 080010052), s njegovom imovinom, pravima i obvezama, te uključivo s preuzimanjem zaposlenika, u mjeri koja tom poduzetniku jamči održivo tržišno poslovanje kao samostalnog gospodarskog subjekta.

Sudionici koncentracije obvezni su odabrati kupca koji ima dovoljno financijskih sredstava i posjeduje odgovarajuće stručno znanje za održavanje postojeće djelatnosti, te koji nije značajno kapitalno ili personalno povezan sa sudionicima koncentracije i njihovim povezanim poduzetnicima.

Rok izvršenja: devet (9) mjeseci od dana dostave ovoga rješenja.

II.1.1. Zabranjuje se sudionicima koncentracije iz točke I. izreke ovoga rješenja i njihovim povezanim poduzetnicima prenijeti prava i obveze iz ugovora koje je do dana 9. lipnja 2009. poduzetnik Crobenz d.d. sklopio s trećima, na poduzetnike sudionike koncentracije i njihove povezane poduzetnike, a kojim ugovorima je uređena trgovina naftnim derivatima na veliko i na malo.

Trajanje mjere: od dana dostave ovoga rješenja do izvršenja naloga iz točke II.1. izreke ovoga rješenja.

II.2. Nalaže se sudionicima koncentracije iz točke I. izreke ovoga rješenja i njihovim povezanim poduzetnicima omogućiti poduzetniku Crobenz d.d. opskrbu naftnim derivatima, sukladno važećim uvjetima, odnosno važećim ugovorima sklopljenim između tog poduzetnika i sudionika koncentracije i njihovih povezanih poduzetnika.

Trajanje mjere: devet (9) mjeseci od dana dostave ovoga rješenja, odnosno do izvršenja naloga iz točke II.1. izreke ovoga rješenja.

II.3. Nalaže se sudionicima koncentracije iz točke I. izreke ovoga rješenja i njihovim povezanim poduzetnicima omogućiti poduzetniku Crobenz d.d. zakup skladišnih kapaciteta za skladištenje nafte i naftnih derivata, sukladno važećim uvjetima, odnosno važećim ugovorima sklopljenim između tog poduzetnika i sudionika koncentracije i njihovih povezanih poduzetnika.

Trajanje mjere: devet (9) mjeseci od dana dostave ovoga rješenja, odnosno do izvršenja naloga iz točke II.1. izreke ovoga rješenja.

II.4. Zabranjuje se sudionicima koncentracije iz točke I. izreke ovoga rješenja i njihovim povezanim poduzetnicima ponovna kupnja poduzetnika Crobenz d.d. iz točke II.1. izreke ovoga rješenja.

Trajanje mjere: pet (5) godina od dana dostave ovoga rješenja.

II.5. Zabranjuje se sudionicima koncentracije iz točke I. izreke ovoga rješenja i njihovim povezanim poduzetnicima otvaranje novih benzinskih postaja, kupnja, uzimanje u zakup ili podzakup, sklapanje ugovora o podkoncesiji ili sličnih ugovora koji bi pravno ili stvarno značili da su te benzinske postaje sastavni dio maloprodajne mreže navedenih poduzetnika na teritoriju Republike Hrvatske.

Zabrana se odnosi na nove dionice koje će biti izgrađene na postojećim autocestama u Republici Hrvatskoj, te na nove autoceste koje će biti izgrađene na teritoriju Republike Hrvatske, i to na istom smjeru pojedine autoceste, a samo u slučaju ako su benzinske postaje smještene na udaljenosti manjoj od 30 kilometara od prve sljedeće postaje sudionika koncentracije i njihovih povezanih poduzetnika te ukoliko između njih ne postoji benzinska postaja/postaje njihovih konkurenata.

Trajanje mjere: dvije (2) godine od dana dostave ovoga rješenja.

II.6. Nalaže se poduzetniku MOL Hungarian Oil and Gas Plc. predložiti Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja povjerenika - fizičku ili pravnu osobu, koja nije personalno ni kapitalno povezana sa sudionicima koncentracije, koja posjeduje potrebne kvalifikacije za izvršenje tog

posla i koja ne smije biti izložena, ili postati izložena sukobu interesa te koja će uz prethodno odobrenje Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, temeljem neopozivog mandata i bez ikakvog utjecaja od strane podnositelja prijave koncentracije, ili s njime povezanih poduzetnika, obavljati poslove praćenja naloga iz točaka II.1. II.1.1., II.2. i II.3. izreke ovoga rješenja.

Povjerenik je obavezan žurno izvijestiti Agenciju za zaštitu tržišnog natjecanja o svim značajnim radnjama koje sudionici koncentracije poduzimaju vezano uz izvršenje naloga iz točaka II.1., II.1.1., II.2. i II.3. izreke ovoga rješenja, odnosno podnijeti pisano izvješće Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja svaka tri (3) mjeseca.

Troškove izbora povjerenika i obavljanja poslova povjerenika iz točaka II.6. i II.7. izreke ovoga rješenja snosi poduzetnik MOL Hungarian Oil and Gas Plc.

Rok izvršenja: trideset (30) dana od dana dostave ovoga rješenja.

Trajanje mjere: devet (9) mjeseci od dana dostave ovoga rješenja, odnosno do izvršenja naloga iz točke II.1. izreke ovoga rješenja.

II.7. Ukoliko sudionici koncentracije iz točke I. izreke ovoga rješenja ne izvrše nalog iz točke II.1. izreke ovoga rješenja u za to utvrđenom roku, povjerenik iz točke II.6. izreke ovoga rješenja izvršit će prodaju poduzetnika Crobenz d.d. u daljnjem roku od tri (3) mjeseca.

Do konačne prodaje poduzetnika Crobenz d.d. od strane povjerenika, ostaju na snazi mjere utvrđene točkama II.1.1., II.2. i II.3. izreke ovoga rješenja.

II.8. Nalaže se poduzetniku MOL Hungarian Oil and Gas Plc. dostaviti Agenciji dokaz o ispunjenju mjere iz točke II.1. izreke ovoga rješenja.

Rok izvršenja: bez odgode, a najkasnije u roku od osam (8) dana od dana ispunjenja navedene mjere.

III. Poduzetnik MOL Hungarian Oil and Gas Plc., obveznik je plaćanja upravne pristojbe u iznosu od 160.000,00 kuna u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Rok izvršenja: osam (8) dana od dana dostave ovoga rješenja.

IV. Ovo rješenje bit će objavljeno u "Narodnim novinama".

Obrazloženje

1. Prijava namjere provedbe koncentracije

Poduzetnik MOL Hungarian Oil and Gas Plc., sa sjedištem u Mađarskoj H-1117 Budimpešta, Oktober huszonharmadika u. 18 (dalje: MOL), zastupan po T. T. i M. P., odvjetnicima iz Odvjetničkog društva Ž. i p., sa sjedištem u Z., dostavio je 3. travnja 2009. Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) prijavu namjere provedbe koncentracije poduzetnika koja nastaje stjecanjem kontrole ili prevladavajućeg utjecaja nad poduzetnikom INA-Industrija nafte d.d., sa sjedištem u Zagrebu, V. Holjevca 10 (dalje: INA), u smislu odredbe članka 19. stavka 1. točke 2. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja ("Narodne novine", broj 122/03; dalje: ZZTN).

U smislu članka 45. stavka 3. ZZTN, dan 3. travnja 2009. smatra se danom podnošenja potpune prijave koncentracije jer je na taj dan Agencija primila sve podatke i isprave iz članka 45. stavaka 1. i 2. ZZTN, o čemu je Agencija, u obliku propisanom člankom 18. Uredbe o načinu prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija poduzetnika («Narodne novine», broj 51/04; dalje: Uredba o koncentracijama), podnositelju prijave izdala pisanu potvrdu, klasa: UP/I 030-02/2009-02/05, urbroj: 580-02-09-52-11.

Nepotpunu prijavu namjere provedbe predmetne koncentracije Agencija je zaprimila 9. veljače 2009., sukladno obvezi iz članka 22. ZZTN, pa je stoga dopisima od 16. veljače 2009. i 12. ožujka 2009. zatražila uplatu upravne pristojbe, te nadopunu dostavljene nepotpune prijave namjere provedbe koncentracije vezano uz prijavu namjere provedbe koncentracije, u smislu članka 11. i članka 13. Uredbe o koncentracijama.

Poduzetnik MOL je nadopunu prijave dostavio podnescima zaprimljenim u Agenciji dana 2. ožujka, 24. ožujka, 25. ožujka, 26. ožujka, 27. ožujka i 3. travnja 2009. godine.

Sukladno odredbi članka 22. stavka 3. ZZTN i članka 18. stavka 1. točke f) Uredbe o koncentracijama, prijavom namjeravane koncentracije nastupa zabrana provedbe koncentracije za sve sudionike koncentracije, do donošenja konačnog rješenja Agencije o dopuštenosti predmetne koncentracije, odnosno do isteka rokova iz članka 26. stavka 1. i stavka 3. te članka 56. stavka 5. ZZTN.

2. Pravni okvir ocjene koncentracije

2.1. Zakonodavni okvir

Agencija je u tijeku postupka ocjene predmetne namjere provedbe koncentracije primijenila odredbe ZZTN, Zakona o trgovačkim društvima («Narodne novine», broj 111/93, 34/99, 52/00, 118/03 i 107/07; dalje: ZTD), Zakona o privatizaciji INA-INDUSTRIJE NAFTE d.d. («Narodne novine», broj 32/02; dalje: Zakon o INA-i), te odredbe Uredbe o načinu utvrđivanja mjerodavnog tržišta («Narodne novine», broj 51/2004; dalje: Uredba o mjerodavnom tržištu) i odredbe Uredbe o koncentracijama.

U dijelu upravnog postupka pred Agencijom, koji nije propisan odredbama ZZTN, kao posebnog zakona, primijenjene su odredbe Zakona o općem upravnom postupku («Narodne novine», broj 53/91 i 103/96; dalje: ZoUP).

Agencija je izvršila uvid i u propise kojima su uređene djelatnosti koje obavljaju sudionici koncentracije na mjerodavnim tržištima, te uvjeti za njihovo obavljanje i način obavljanja tih djelatnosti, i to:

- Zakon o energiji («Narodne novine», broj 68/01, 177/04, 76/07 i 152/08),
- Zakon o tržištu nafte i naftnih derivata («Narodne novine», broj 57/06),
- Zakon o prostornom uređenju i gradnji («Narodne novine», broj 76/07 i 38/09),
- Zakon o javnim cestama («Narodne novine», broj 180/04 i 138/06),
- Zakon o strateškim robnim zalihama («Narodne novine», broj 87/02),
- Zakon o rudarstvu («Narodne novine», broj 27/91, 92/94, 114/01),
- Pravilnik o dozvolama za obavljanje energetskih djelatnosti («Narodne novine», broj 118/07),
- Pravilnik o postajama za opskrbu prijevoznih sredstava gorivom («Narodne novine», broj 93/98, 116/07 i 141/08),
- Pravilnik o korištenju cestovnog zemljišta i obavljanju pratećih djelatnosti («Narodne novine», broj 94/98, 126/03 i 53/04),
- Pravilnik o mjerilima za izračun naknade za korištenje cestovnog zemljišta i naknade za obavljanje pratećih djelatnosti («Narodne novine», broj 119/07),
- Pravilnik o općim uvjetima i tarifi za skladištenje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata («Narodne novine», broj 68/03),
- Pravilnik o utvrđivanju cijena ukapljenog naftnog plina („Narodne novine“, broj 52/09),
- Pravilnik o utvrđivanju cijena naftnih derivata („Narodne novine“, broj 75/206 i 151/08),
- Pravilnik o jednostavnim građevinama i radovima („Narodne novine“, broj: 21/09)
- Uredba o kakvoći tekućih naftnih goriva («Narodne novine», broj 53/06 i 154/08),
- Uredba o carinskoj tarifi («Narodne novine», broj 124/2007),
- Uredba o obveznim zalihama nafte i naftnih derivata (Narodne novine», broj 27/03 i 151/05),
- Uredba o uvjetima za obavljanje trgovine na veliko i trgovine s inozemstvom za određenu robu («Narodne novine», broj 16/02, 129/04, 121/06 i 20/07), prestala važiti stupanjem na snagu Uredbe pod točkom 14.,
- Uredba o uvjetima za obavljanje trgovine na veliko i trgovine s inozemstvom za određenu robu («Narodne novine», broj 58/09), stupila na snagu 28. svibnja 2009.
- Uredba o carinskoj tarifi („Narodne novine“, broj: 140/08, 27/09, 51/09)

2.2. Primjena kriterija i standarda Europske unije

Agencija je pri ocjeni je li u konkretnom slučaju riječ o koncentraciji poduzetnika u smislu odredaba ZZTN, te u ocjeni učinaka koncentracije i odgovarajućih mjera za uklanjanje njenih protutržišnih učinaka, u dijelu u kojem to nije uređeno hrvatskim propisima, odnosno u slučaju pravnih praznina ili dvojbi u tumačenju tih propisa, podredno i to na odgovarajući način primjenjivala kriterije poredbenog prava Europske zajednice (dalje: *acquis communautaire*). Naime, člankom 35. stavkom 3. ZZTN utvrđeno je da Agencija u ocjeni svih oblika sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja koji mogu utjecati na trgovinu između Republike Hrvatske i Europskih zajednica, u skladu s člankom 70. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Republike Hrvatske («Narodne novine» - Međunarodni ugovori, broj 14/01; dalje: SSP), od 29. listopada 2001., koji je stupio na snagu 1. veljače 2005., na odgovarajući način primjenjuje kriterije koji proizlaze iz pravilne primjene pravila o tržišnom natjecanju u Europskoj zajednici. Člankom 70. stavkom 2. SSP, određuje se da će se svako ponašanje suprotno pravilima tržišnog natjecanja ocjenjivati na temelju kriterija koji proizlaze iz primjene

pravila o tržišnom natjecanju u Zajednici, posebice članaka 81., 82. i 86. Ugovora o osnivanju Europske zajednice i instrumenata za tumačenje koje su usvojile njezine institucije.

Slijedom navedenoga, Agencija je u predmetnom slučaju izvršila uvid i u kriterije iz:

- i) Uredbe Vijeća broj 139/2004 o kontroli koncentracija između poduzetnika (*EC Merger Regulation*, OJ 2004/L 24/1),
- ii) Obavijesti Komisije o konceptu koncentracije poduzetnika (*Commission Notice on the Concept of Concentration*; OJ C 66, od 2. ožujka 1998.),
- iii) Smjernica za ocjenu horizontalnih koncentracija temeljem Uredbe Vijeća o koncentracijama poduzetnika (*Guidelines on the Assessment of Horizontal Mergers*; OJ 2004/C 31/03),
- iv) Obavijesti o ograničenjima koja su neophodna i izravno se odnose na koncentracije (*Notice on Restrictions Directly Related and Necessary to Concentrations*; OJ 2001/C 188/03),
- v) Obavijesti o prihvatljivim mjerama i uvjetima prema Uredbi Vijeća broj 139/2004 i prema Uredbi Europske komisije broj 802/2004 (*Commission Notice on remedies acceptable under Council regulation (EC) No 139/2004 and under Commission Regulation (EC) No 802/2004*),
- vi) Najboljih iskustava iz prakse: Standardni obrasci Komisije koji se koriste za predlaganje mjera, uvjeta i rokova na koje se poduzetnik obvezuje pri restrukturiranju koncentracije te na imenovanje i mandat povjerenika sukladno Uredbi o koncentracijama Europske Zajednice (*Best Practice Guidelines: The Commission's Model Text for Divestiture Commitments and the Trustee Mandate under the EC Merger Regulation*).

Navedeni dokumenti su objavljeni i javno dostupni i na internet stranici Agencije www.aztn.hr.

3. Pravni temelji koncentracije

Pravni temelj predmetne koncentracije je Prva izmjena i dopuna Ugovora o međusobnim odnosima dioničara (dalje: Ugovor), sklopljen 30. siječnja 2009., između MOL-a i Republike Hrvatske, koju zastupa Vlada Republike Hrvatske. Navedeni ugovor i Ugovor o međusobnim odnosima dioničara koji se odnosi na INA-INDUSTRIJA NAFTE d.d. s Dodacima 1. do 6., te Prilozima, i to: Prilog 1. DIO A- Jamstva strateškog ulagatelja, Prilog 2. DIO A- Statut, Prilog 2. DIO B- Poslovnik o radu Nadzornog odbora INA-INDUSTRIJA NAFTE d.d., te Prilog 2. DIO C – Poslovnik o radu Uprave, sklopljen 17. srpnja 2003. godine, čine pravnu cjelinu.

Agencija je, uz navedena dva ugovora, razmatrala i druge ugovore sklopljene 2003. godine, i to:

- Ugovor o kupoprodaji dionica koji se odnosi na 25% + jedna dionica od izdanog dioničkog kapitala društva INA INDUSTRIJA NAFTE d.d., sa Dodacima 1 do 6, sklopljen 17. srpnja 2003., između MOL-a i INA-e,
- Ugovor o suradnji koji se odnosi na Inu-Industriju nafte d.d., sklopljen 17. srpnja 2003., između MOL-a i INA-e.

Agencija je, kako bi utvrdila je li MOL stjecanjem ukupno 47,155 posto temeljnog kapitala INA-e, ostvario prevladavajući utjecaj, odnosno kontrolu u INA-i, odnosno je li došlo do promjene u kontroli sklapanjem ugovora 2009. godine u odnosu na ugovore sklopljene 2003. godine, razmatrala odredbe svih ugovora, statuta i poslovnika, sklopljenih 2003., ali i onih sklopljenih 2009. godine, i to, kako slijedi:

- Prva izmjena i dopuna Ugovora o međusobnim odnosima dioničara koji se odnosi na INA-industriju nafte d.d., sklopljen 30. siječnja 2009.
- a) Dodatak 1. Statut INA-e;
- b) Dodatak 2. Poslovnik o radu Nadzornog odbora INA-e i
- c) Dodatak 3. Poslovnik o radu Uprave INA-e
- Glavni ugovor o plinskom poslovanju, sa Dodacima 1 do 7., sklopljen 30. siječnja 2009.
- Ugovor o kupoprodaji 100% poslovnog udjela u društvu Podzemno skladište plina d.o.o., s Prilozima 1 do 15, sklopljen između INA-INDUSTRIJA NAFTE d.d. i PLINACRO d.o.o., 30. siječnja 2009.
- Ugovor o korištenju skladišnog sustava Ug-50000224-00509/08 Ug-1/08, s Prilozima 1 i 2, sklopljen između INA-INDUSTRIJA NAFTE d.d. i Podzemno skladište plina d.o.o., Zagreb, 30. prosinca 2008.
- Ugovor o skladištenju plina, s Prilozima 1 i 2, sklopljen između INA-INDUSTRIJA NAFTE d.d. i Podzemno skladište plina d.o.o., Zagreb ovjeren 30. siječnja 2009.
- Ugovor Broj Ug-5000224-00064/09 o opskrbi prirodnim plinom u 2009., sklopljen između INA-INDUSTRIJA NAFTE d.d. i Podzemno skladište plina d.o.o., Zagreb, 30. prosinca 2008.
- Aneks 1 Ugovoru Broj Ug-5000224-00064/09 o opskrbi prirodnim plinom u 2009., sklopljen između INA-INDUSTRIJA NAFTE d.d. i Podzemno skladište plina d.o.o., Zagreb, 10. veljače 2009.
- Ugovor o uslugama Ug-50000221-00013/08 Ug-2/08, s Prilogom, sklopljen između Podzemno skladište plina d.o.o., Zagreb i INA-INDUSTRIJA NAFTE d.d. ovjeren 30. siječnja 2009.
- Ugovor o pružanju usluga i osoblju Ug-50000221-00013/08 Ug-2/08, sklopljen između Podzemno skladište plina d.o.o., Zagreb i INA-INDUSTRIJA NAFTE d.d. sklopljen 30. prosinca 2008.

Uvidom u spomenute ugovore, dodatke i priloge, Agencija je utvrdila da u oba ugovora koja čine pravnu cjelinu, odnosno, u Prvoj izmjeni i dopuni Ugovora o međusobnim odnosima dioničara, sklopljenom 30. siječnja 2009., kao i u Ugovoru o međusobnim odnosima dioničara koji se odnosi na INA-INDUSTRIJA NAFTE d.d., s Dodacima 1 do 6., sklopljenom 17. srpnja 2003. godine, riječ «Kontrola» znači, u odnosu na bilo koju osobu

a) mogućnost korištenja više od pedeset (50%) glasova na glavnoj skupštini (ili drugom odgovarajućem tijelu) te osobe ili

b) mogućnost imenovanja više od pedeset (50%) članova Nadzornog odbora (ili drugog odgovarajućeg tijela) te osobe, a glagol «kontrolirati» i njegovi konjugirani oblici imat će značenje pojma Kontrole u skladu s ovom definicijom.

Nadalje, analiza odredaba ugovora iz 2003., pokazuje da, sukladno Ugovoru iz 2003. godine, dakle, sve dok MOL ima 25 posto plus 1 dionicu, ali ne više od 50 posto dionica INA-e, dakle, i na dan donošenja ovoga rješenja, s obzirom da je stupanje na snagu Prve izmjene i dopune Ugovora o međusobnim odnosima dioničara koji se odnosi na INA-industriju nafte d.d., sukladno članku 2.1. uvjetovano izdavanjem obvezne suglasnosti Agencije, Nadzorni odbor INA-e ima sedam (7) članova:

- a) [...],
- b) [...],
- c) [...],
- d) [...].

Upravni odbor INA-e, sukladno istom ugovoru, ima također, sedam (7) članova:

- a) [...],
- b) [...],
- c) [...].

U [...], taksativno su navedena tzv. «Zadržana pitanja», koja zahtijevaju prethodno odobrenje Nadzornog odbora sa 6 od 7 glasova (kvalificirana većina), i to:

[...]

Stupanjem na snagu Prve izmjene i dopune Ugovora o međusobnim odnosima dioničara koji se odnosi na INA-industriju nafte d.d. iz 2009. godine, stanje će biti sljedeće:

U članku 7.1. propisano je da Nadzorni odbor ima devet (9) članova, od toga pet (5) predstavnika MOL-a, i tri (3) predstavnika Vlade Republike Hrvatske, te jedan (1) predstavnik zaposlenika.

Nadalje, Upravni odbor, sukladno članku 7.2. ugovora, ima šest (6) članova od toga (3) predstavnika MOL-a, te tri predstavnika Vlade Republike Hrvatske. Predsjednik Uprave je predstavnik MOL-a, i njegov glas je prevladavajući, u slučaju izjednačenog broja glasova.

Opoziv člana Nadzornog odbora i Uprave moguć je samo uz suglasnost Dioničara koji ga je imenovao.

[...], također, predviđaju tzv. «Zadržana pitanja». Riječ je o pitanjima koja zahtijevaju prethodno odobrenje Nadzornog odbora sa 7 od 9 glasova (kvalificirana većina), a to su:

- prestanak poslovanja dijelova grupe ili bitna reorganizacija u bitnoj mjeri cjelokupnog njezinog poslovanja,
- promjena tvrtke i sjedišta,
- nova značajna zaduživanja (omjer zaduženja veći od 50 posto u više od 2 uzastopna kvartala ili u bilo kojem trenutku veći od 60%),
- raspolaganja nekretninama (prodaja, zakup, zamjena, prijenos itd.) koja premašuju 5% konsolidirane vrijednosti dugoročne imovine Grupe u prethodnoj ili 10 posto u tekućoj financijskoj godini,
- raspolaganja nekretninama i imovinom, koja je, prema mišljenju Uprave, značajna za poslovanje Grupe,
- prestanak uvrštenja dionica na ZSE,
- izmjena ili raskid vrjednijih ugovora (vrijednost veća od 80. milijuna kuna),
- stvaranje joint venturea u bitnom dijelu downstreama (bitni dio je 5% u posljednjoj zaključnoj financijskoj godini ili ukupna vrijednost u okviru tekuće godine premašuje 10 posto dugoročne imovine u posljednjoj zaključnoj financijskoj godini),
- stjecanje vrjednijih nekretnina,
- davanje prokure,
- promjena računovodstvenih politika,
- izmjene i dopune internih akata u dijelu koji se odnosi na prava upravljanja INA-om (imenovanje i zamjena članova organa),
- isplata dividende preko 40 posto,
- raspolaganje maloprodajnom imovinom INA-e u slučaju kada bi time određeni teritorij RH ostao bez alternativne mogućnosti opskrbe gorivom,
- investicije u skladištenje podzemnog prirodnog plina.

U slučajevima kada Uprava želi odlučiti o Godišnjem proračunu i Poslovnom planu, prijedlog će biti upućen Nadzornom odboru na odobrenje, međutim, to pitanje ne spada u Zadržana pitanja te će biti potrebna samo obična većina članova koji prisustvuju sjednici Nadzornog odbora [...].

[...], uveden institut izvršnih direktora, koji čine Izvršni odbor, te Glavnog izvršnog direktora, koje imenuje Uprava i koji su odgovorni za svakodnevno funkcioniranje svake poslovne jedinice i funkcije. Njihove zadatke regulira i nadzire Uprava.

[...], predviđa, pravo ponovnog otkupa što je uređeno [...], prema kojem Vlada ili osoba koju Vlada imenuje može ponovo otkupiti sve dionice koje drži MOL po pravičnoj vrijednosti u roku od 30 dana nakon nepreporučene promjene kontrole u MOL-u, koja znači da dioničar – treća strana (ili grupa dioničara), izravno ili neizravno, stekne više od 50 posto ukupnih glasačkih prava iz vlastitih dionica MOL-a i koja se mogu koristiti na glavnoj skupštini; ili je na neki drugi način u mogućnosti promijeniti ili osigurati promjenu većine članova Uprave, pod uvjetom da takva promjena kontrole bude od strane Upravnog odbora MOL-a ocijenjena kao nepreporučeno neprijateljsko preuzimanje. To je pravo primjenjivo na ukupan paket dionica kojeg drži MOL.

Također, [...] uređeno je pravo prvokupa, odnosno, Vlada će imati pravo prvokupa dionica ukoliko MOL želi prenijeti dionice INA-e trećoj strani, i to po cijeni i pod uvjetima koje je MOL dogovorio s potencijalnim kupcem.

Istim je [...], uveden institut izvršnih direktora, koji čine Izvršni odbor, te Glavnog izvršnog direktora, koje imenuje Uprava i koji su odgovorni za svakodnevno funkcioniranje svake poslovne jedinice i funkcije. Njihove zadatke regulira i nadzire Uprava.

[...]

Agencija je izvršila uvid i u Statut INA-e, (Dodatak 1. predmetnom ugovoru), u kojem je uređeno da temeljni kapital INA-e iznosi devet (9) milijardi kuna, te da je isti podijeljen na deset (10) milijuna redovnih dionica na ime serije «A», svaka nominalne vrijednosti devet stotina kuna. Sve redovne dionice daju jednaka prava.

Također, u članku 13. uređeno je da Uprava, koju čini 6 članova, odluke donosi običnom većinom danih glasova, a ako su glasovi podijeljeni, odlučujući je glas predsjednika Uprave

Izvršen je uvid i u Poslovnik o radu Nadzornog odbora INA-e, kao Dodatak 2. ugovora, koji propisuje da nema suzdržanog glasovanja, odnosno, da u slučaju istog broja glasova odluka nije donesena, te u Poslovnik o radu Uprave INA-e, kao Dodatak 3. ugovoru.

Agencija, kako je navedeno, u postupku ocjene predmetne koncentracije primjenjuje ZZTN, koji u članku 5., pod nazivom Poduzetnik pod kontrolom drugoga poduzetnika propisuje (citat):

„(1) Ovaj se Zakon primjenjuje i na poduzetnika koji ima kontrolu nad drugim poduzetnikom te na poduzetnika pod njegovom kontrolom.

(2) Poduzetnikom pod kontrolom drugog poduzetnika, u smislu stavka 1. ovoga članka, smatra se poduzetnik u kojem drugi poduzetnik izravno ili neizravno:

- 1. ima više od polovine udjela ili dionica, ili*
- 2. može ostvarivati više od polovine glasačkih prava, ili*
- 3. ima pravo na postavljanje više od polovine članova uprave, nadzornog odbora,*

*odnosno odgovarajućeg tijela za upravljanje, te vođenje poslova, ili
4. na drugi način ima pravo na upravljanje poslovanjem poduzetnika.“*

Nadalje, u članku 19. ZZTN, uređen je Pojam koncentracije, pa tako (citāt):

„(1) Koncentracija poduzetnika nastaje:

*1. pripajanjem ili spajanjem poduzetnika,
2. stjecanjem kontrole ili prevladavajućeg utjecaja jednog, odnosno više poduzetnika nad drugim, odnosno više drugih poduzetnika ili dijelom drugog poduzetnika, odnosno dijelovima drugih poduzetnika i to:*

– stjecanjem većine dionica ili udjela, ili

– stjecanjem većine prava glasa, ili

– na drugi način u skladu s odredbama Zakona o trgovačkim društvima i drugim propisima.

(3) Stjecanje kontrole u smislu stavka 1. ovoga članka ostvaruje se putem prava, ugovora ili drugih sredstava kojima jedan ili više poduzetnika, bilo posebno, bilo zajednički, uzimajući u obzir sve pravne i činjenične okolnosti, stječe mogućnost ostvarivanja prevladavajućeg utjecaja nad jednim ili više poduzetnika.“

S obzirom na gore citiranu odredbu ZZTN, prema kojoj koncentracija poduzetnika nastaje i u skladu s odredbama Zakona o trgovačkim društvima, Agencija je u predmetnom postupku primjenjivala i ZTD.

U članku 118. Zakona o izmjenama i dopunama ZTD («Narodne novine», 107/07), mijenja se i dopunjuje članak 475., pod nazivom Ovisno i vladajuće društvo, te isti sada glasi, (citāt):

„(1) Ovisno društvo je pravno samostalno društvo na koje neko drugo društvo (vladajuće društvo) može imati neposredno ili posredno prevladavajući utjecaj.

(2) Pretpostavlja se da je društvo koje se nalazi u većinskom sudjelovanju ovisno o društvu koje u njemu ima većinski udio.

(3) Smatra se da neko društvo može imati prevladavajući utjecaj u drugome društvu ako kao dioničar ili član društva ima pravo izabrati odnosno imenovati i opozvati imenovanje odnosno razriješiti većinu članova uprave ili nadzornog odbora odnosno upravnog odbora društva ili na temelju sporazuma sklopljenog s drugim dioničarima ili članovima tog društva ima kontrolu nad većinom glasačkih prava u društvu.“

Prema tumačenju relevantnih odredaba ZTD (Gorenc, Slakoper, Filipović, Brkanić: Komentar ZTD; RRIF Plus, Zagreb, 2004., str. 800.do 802.), ovisno društvo je društvo na koje neko drugo društvo ima neposredno ili posredno prevladavajući utjecaj. Vladajuće društvo je društvo koje ima prevladavajući utjecaj na ovisno društvo. Prevladavajućim utjecajem smatra se utjecaj vladajućeg društva na vođenje poslova i donošenje odluka u ovisnom društvu, i to na način da vladajuće društvo, na temelju svog pravnog položaja u ovisnom društvu, ima mogućnost utjecati da tijela uprave ovisnog društva prilikom donošenja odluka, donesu odluke koje odgovaraju (posrednim ili neposrednim) interesima vladajućeg društva. Prevladavajući utjecaj trebao bi biti takav da se ovisno društvo ne može toga utjecaja svojom voljom «osloboditi», da je taj utjecaj siguran.

Prema istom izvoru, novija sudska praksa smatra da je dovoljna tek mogućnost vladanja ovisnim društvom, da bi se radilo o ovisnosti, neovisno o tome koristi li se ta mogućnost i stvarno.

Načelno se smatra da je temelj ovisnosti sposobnost vladajućeg društva, koje je ujedno i član ovisnog društva, da, na temelju svoga sudjelovanja u ovisnom društvu, može određivati sastav tijela ovisnoga društva, u najmanju ruku, određivati većinu članova uprave. U dioničkom društvu, to znači, da može određivati sastav nadzornog odbora, a time posredno i uprave, budući da nadzorni odbor, kojega ono kontrolira, izabire članove uprave.

Nema izričitog pravila koje bi određivalo da se prevladavajući utjecaj mora protezati na cjelokupnost poslovanja ovisnog društva. Bitno je da se može utjecati na odlučujuća pitanja poslovne politike. Posebno je značajno utjecanje na odluke koje se odnose na financiranje. Smatra se da je društvo koje ne odlučuje slobodno o svojim sredstvima ovisno društvo.

Širim tumačenjem, dovoljna je mogućnost postojanja prevladavajućeg utjecaja s ključnim područjima upravljanja kako bi se s pravom zaključilo da takav utjecaj postoji.

Utjecajem se smatra samo mogućnost donošenja određene odluke, ne i blokiranje njenog donošenja.

Naposljetku, uvidom u odredbe Zakona o INA-i, utvrđeno je da isti u članku 10. pod nazivom Zaštita interesa i sigurnosti Republike Hrvatske, propisuje, (citat):

„(1) Za vrijeme dok je Republika Hrvatska vlasnik 50% i više dionica INA-e d.d., INA d.d. odnosno njezina tijela mogu samo uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske donositi odluke, odnosno sklopiti pravne poslove ili poduzeti pravne radnje koje se odnose na prodaju, odnosno zajedničko ulaganje čija vrijednost prelazi vrijednost 3% imovine INA-e d.d.

(2) Za vrijeme dok je Republika Hrvatska vlasnik 25% i više dionica INA-e d.d., Vlada Republike Hrvatske može donijeti odluku da INA d.d. odnosno njezina tijela mogu samo uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske donositi odluke, odnosno sklopiti pravne poslove ili poduzeti pravne radnje koje se odnose na prodaju, odnosno zajedničko ulaganje čija vrijednost prelazi vrijednost 25% imovine INA-e d.d.

(3) Vlada Republike Hrvatske može sa strateškim ulagateljem sklopiti ugovor o načinu korištenja prava glasa iz dionica INA-e d.d. kojih je vlasnik Republika Hrvatska i načinu korištenja prava iz stavka 1. i 2. ovoga članka. Tim ugovorom se na treće osobe ne mogu prenijeti ovlaštenja Vlade Republike Hrvatske iz stavka 1. i 2. ovoga članka i pravo glasa iz dionica INA-e d.d. kojih je vlasnik Republika Hrvatska.

(4) Za vrijeme dok je Republika Hrvatska vlasnik 10% i više dionica INA-e d.d., niti jedan drugi dioničar ili s njim povezana osoba ne može, osim u slučaju prodaje iz članka 6. ovoga Zakona, bez posebnog odobrenja Vlade Republike Hrvatske postupno ili odjednom steći dionice INA-e d.d. čiji ukupan nominalni iznos čini više od 10% temeljnog kapitala, odnosno nekog drugog prethodnim odobrenjem Vlade Republike Hrvatske odobrenog postotka dionica, a koje daju pravo glasa u glavnoj skupštini INA-e d.d.

(5) Za čitavo vrijeme dok je Republika Hrvatska vlasnik jedne ili više dionice INA-e d.d. s pravom glasa u glavnoj skupštini, INA d.d., odnosno njezina tijela mogu samo uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske donositi odluke, odnosno sklapati ili poduzimati pravne radnje u odnosu na:

- prestanak društva,*
- odricanje od dozvole ili ovlaštenja za obavljanje djelatnosti, ili koncesije od interesa za Republiku Hrvatsku,*
- promjenu tvrtke,*
- premještanje sjedišta INA-e d.d. u inozemstvo.*

(6) U slučaju pokretanja postupka likvidacije nad INA d.d ili njezinim pravnim sljednikom, a za čitavo vrijeme dok je Republika Hrvatska vlasnik jedne ili više dionica INA-e d.d. s pravom glasa, Republika Hrvatska ima pravo prvokupa cjelokupne, odnosno dijela imovine INA-e d.d. po procijenjenoj tržišnoj vrijednosti.“

Glavni ugovor o plinskom poslovanju

Agencija je izvršila uvid i u odredbe Glavnog ugovora o plinskom poslovanju, s Dodacima 1 do 7., sklopljenom 30. siječnja 2009., između Republike Hrvatske koju zastupa Vlada Republike Hrvatske, i MOL-a.

Sukladno Glavnom ugovoru o plinskom poslovanju, Djelatnost skladištenja plina i Djelatnost trgovine plinom, koje su trenutno integrirane u INA-u bit će izdvojene. Svaka djelatnost bit će organizirana kao zaseban pravni subjekt odvojen i u 100 postotnom vlasništvu INA-e. Čim bude moguće Društvo za skladištenje i Društvo za trgovinu bit će preneseni Vladi Republike Hrvatske ili subjektu koji je u vlasništvu Vlade ili ga Vlada odredi u ovu svrhu.

Uvid je Agencija izvršila i Ugovor o kupoprodaji 100% poslovnog udjela u društvu Podzemno skladište plina d.o.o., s Prilozima 1 do 15, sklopljen 30. siječnja 2009., između poduzetnika INA i Plinacro d.o.o.

Sukladno ovom ugovoru, imatelj 100 posto udjela u temeljnom kapitalu poduzetnika Podzemno skladište plina d.o.o., odnosno INA, prodaje cjelokupni poslovni udjel poduzetniku PLINACRO d.o.o., u kojem 100 posto udjela u temeljnom kapitalu ima Vlada Republike Hrvatske.

U predmetu, Klasa: UP/I 030-02/2003-01/106, Agencija je okončala postupak ocjene ugovora rješenjem od 29. listopada 2003. kojim se ocjenjuje da je Ugovor o suradnji koji se odnosi na INA-INDUSTRIJA NAFTE d.d., sklopljen 17. srpnja 2003., između INA-e i MOL-a, sukladan odredbama ZZTN. Predmetni je postupak vođen kao postupak ocjene sporazuma, a ne ocjene koncentracije, i to u smislu odredaba tada važećeg Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja («Narodne novine», broj 48/95, 52/97 i 89/98) jer u predmetnom slučaju nije bila riječ o koncentraciji poduzetnika u smislu odredbe članka 21. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja. Upravo iz tog razloga Agencija nije ocjenjivala niti Ugovor o kupoprodaji dionica koji se odnosi na 25% + jedna dionica od izdanog dioničkog kapitala društva INA INDUSTRIJA NAFTE d.d., te Ugovor o međusobnim odnosima dioničara koji se odnosi na INA- INDUSTRIJA NAFTE d.d., sklopljene istog datuma.

Zaključak o analizi pravnog temelja koncentracije

Temeljem analize odredaba svih navedenih ugovora, statuta i poslovnika, može se zaključiti kako slijedi.

Sklapanjem Prve izmjene i dopune Ugovora o međusobnim odnosima dioničara, od 30. siječnja 2009., MOL, koji je od listopada 2008. najveći dioničar INA-e, ima pravo imenovati većinu članova Nadzornog odbora (pet od ukupno devet), dok Vlada Republike Hrvatske imenuje dva člana, od kojih je jedan ujedno i predsjednik Nadzornog odbora, a zaposlenici jednog člana.

Poduzetnik MOL i Vlada Republike Hrvatske imaju pravo imenovati jednak broj članova Uprave INA-e. Uprava odluke donosi običnom većinom glasova. Međutim, u slučaju izjednačenog broja glasova prevladavajući glas ima predsjednik Uprave. Pravo imenovanja predsjednika uprave ima MOL, te bi se, s obzirom na broj glasova koje ostvaruje u Upravi, može zaključiti da MOL ima prevladavajući utjecaj na donošenje odluka koje donosi Uprava INA-e.

Također, o Poslovnom planu i Godišnjem proračunu odluke donosi isključivo Uprava, a prijedlog će biti upućen Nadzornom odboru na odobrenje. Ta pitanja nisu tzv. «Zadržana

pitanja», te će za donošenje tih odluka biti potrebna samo obična većina članova koji prisustvuju sjednici Nadzornog odbora.

Nesporno je, stoga, da, sukladno Prvim izmjenama i dopunama, MOL ima značajniji utjecaj na poslovanje INA-e, odnosno kontrolu naročito nad financijama najvažnijim dijelom njenog poslovanja. Isto tako MOL preuzima i odgovornost za poslovanje INA-e dopuštajući cjelovitu konsolidaciju INA-e u svoja financijska izvješća, te kontrolira dnevno poslovanje društva i tako preuzima aktivniju ulogu u razvoju INA-e.

Unatoč tome, odnosno činjenici da kontrolu nad poslovanjem INA-e preuzima MOL, odredbe Zakona o privatizaciji INA-e, ipak omogućuju Vladi RH svojevrsnu kontrolu nad dionicama poduzetnika INA u precizno navedenim slučajevima za čitavo vrijeme dok je Republika Hrvatska vlasnik makar i jedne dionice INA d.d. s pravom glasa u Glavnoj skupštini INA-e.

Zbog svega navedenog, odnosno upravo zbog promjene u kontroli, koja nastaje stupanjem na snagu Prve izmjene i dopune Ugovora o međusobnim odnosima dioničara, od 30. siječnja 2009., sukladno kojemu će MOL steći prevladavajući utjecaj u INA-i nesporno je da će u predmetnom slučaju, nastati koncentracija poduzetnika iz članka 19. stavak 1. ZZTN za koju postoji obveza podnošenja prijave namjere provedbe iste Agenciji.

Agencija nije detaljnije analizirala odredbe navedenih ugovora o plinskom poslovanju upravo iz razloga odvajanja tog poslovanja iz INA-e, odnosno s obzirom da ta djelatnost, stupanjem na snagu Prvih izmjena i dopuna o međusobnim odnosima dioničara, više neće biti u sustavu sudionika koncentracije.

Poduzetnik MOL je 4. rujna 2008. u dnevnim novinama, a 5. rujna 2008. godine u «Narodnim novinama», objavio dobrovoljnu javnu ponudu za dionice društva INA, sukladno odredbama Zakona o preuzimanju dioničkih društava („Narodne novine“, broj: 109/07). Sukladno odredbama ZZTN, Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja podnio je prijavu namjere provedbe koncentracije, u predmetu koji se već vodio pod poslovnim brojem, klasa: UP/I 030-02/2008-02/58. Budući da je, u tom predmetu, temeljem ranije dostavljeni isprava i dokaza utvrđeno kako nije nastala koncentracija poduzetnika u smislu članka 19. stavaka 1. i 3. ZZTN, Agencija je, zaključkom klase: UP/I 030-02/2008-02/58 od 13. studenoga 2008., prijavu odbacila jer nije bilo uvjeta za pokretanje postupka ocjene dopuštenosti koncentracije poduzetnika, budući da poduzetnik MOL kao podnositelj prijave tada nije stekao kontrolu odnosno prevladavajući utjecaj nad poduzetnikom INA u smislu članka 19. stavka 1. i 3. ZZTN.

4. O poduzetnicima - sudionicima koncentracije

1. MOL

Poduzetnik MOL Magyar Olay-es Gazipari Nyilvanosan Mukodo Reszvenytarsasag, (u prijevodu: MOL Mađarsko otvoreno dioničko društvo naftne i plinske industrije, engl: Hungarian Oil and Gas Public Limited Company), sa sjedištem u Republici Mađarskoj, 1117 Budimpešta, Oktober huszonharmadika utca 18, upisan je u sudski registar pod brojem Cg.01-10-041683 i član je MOL Grupe.

Tablica 1.: Popis povezanih poduzetnika MOL-a

Ime poduzetnika	Zemlja (osnivanja / podružnice)	Predmet poslovanja	Udjel u temeljnom kapitalu 2008.
Istraživanje i proizvodnja			
BHM OIL-Invest Ltd.	Cipar	Upravljanje ulaganjima u istraživanje	100%
Surgut Trading Ltd.	Rusija	Trgovina sirovom naftom	50%
Geoinform Kft.	Mađarska	Istraživanje ugljikovodika	100%
GES Kft.	Mađarska	Geofizička istraživanja i obrada podataka	100%
Greentrade Ltd.	Cipar	Upravljanje ulaganjima u istraživanje	100%
Matjushkinskaya Vertical LLC	Rusija	Djelatnost istraživanja i proizvodnje	100%
Hawasina GmbH	Švicarska / Oman	Djelatnost istraživanja i proizvodnje	100%
Kalegran Ltd.	Cipar	Upravljanje ulaganjima u istraživanje	100%
Lamorak Enterprises Ltd. (ranije: MOL Tunisia Ltd.)	Cipar / Tunis	Djelatnost istraživanja i proizvodnje	100%
MOL Caspian Ltd.	Cipar	Upravljanje ulaganjima u istraživanje	100%
Ural Group Ltd. (zajedničko poduzeće)	Britanski Djevičanski Otoci	Djelatnost istraživanja i proizvodnje	28%
Ural Oil Group Ltd. (zajedničko poduzeće)	Kazahstan	Djelatnost istraživanja i proizvodnje	28%
MOL CIS Ltd.	Cipar	Upravljanje ulaganjima u istraživanje	100%
ZMB Ltd. (zajedničko poduzeće)	Rusija	Djelatnost istraživanja i proizvodnje	50%
MOL Pakistan Ltd.	Nizozemska / Pakistan	Djelatnost istraživanja i proizvodnje	100%
MOL Syria Ltd.	Nizozemska / Sirija	Djelatnost istraživanja i proizvodnje	100%
MOL Yemen Ltd.	Cipar / Jemen	Djelatnost istraživanja i proizvodnje	100%
RUSI Ltd.	Cipar	Financiranje istraživanja	100%
SHM Seven Ltd. (ranije: MOL Greece Ltd.)	Cipar	Upravljanje ulaganjima u istraživanje	100%
MOL Western Siberia Ltd. (ranije: NWOOG-MOL Ltd.)	Rusija	Djelatnost istraživanja i proizvodnje	100%
UBA Services Ltd.	Cipar / Rusija	Upravljanje ulaganjima u istraživanje	100%
USI Ltd.	Cipar	Upravljanje ulaganjima u istraživanje	100%
BaiTex LLC	Rusija	Djelatnost istraživanja i proizvodnje	100%
Prirodni plin			
MOL Energiakereskedő Kft.	Mađarska	Trgovina prirodnim plinom	100%

MOL Földgázzsállító Zrt. (preimenovano u: Földgázzsállító Zrt. od 1. siječnja 2008.)	Mađarska	Prijenos prirodnog plina	100%
MMBF Zrt.	Mađarska	Strateška pohrana prirodnog plina	66%
Ime društva	Zemlja (osnivanja / podružnice)	Predmet poslovanja	Udjel u temeljnom kapitalu 2007.
Rafiniranje i trgovina			
Energopetrol d.d. Sarajevo (zajedničko poduzeće)	Bosna i Hercegovina	Maloprodaja	34%
IES SpA	Italija	Rafiniranje i plasiranje naftnih proizvoda	100%
Enersol S.c.r.l. (u stečaju)	Italija	Plasiranje naftnih proizvoda	81%
Nelsa S.r.l.	Italija	Plasiranje naftnih proizvoda	74%
Panta Distribuzione S.r.l.	Italija	Plasiranje naftnih proizvoda	100%
Recon S.r.l.	Italija	Plasiranje naftnih proizvoda	100%
Intermol d.o.o.	Srbija	Maloprodaja goriva i maziva	100%
MK Mineralkontor GmbH	Njemačka	Trgovina naftnim proizvodima	100%
MOL Austria GmbH	Austrija	Veleprodaja maziva i naftnih proizvoda	100%
MOL-LUB Kft.	Mađarska	Proizvodnja i trgovina mazivima	100%
MOL Romania PP s.r.l.	Rumunjska	Maloprodaja i veleprodaja goriva i maziva	100%
MOL Slovenija d.o.o.	Slovenija	Maloprodaja goriva i maziva	100%
MOLTRADE-Mineralimpex Zrt.	Mađarska	Uvoz i izvoz energetskih proizvoda	100%
Moltrans Kft.	Mađarska	Usluge prijevoza	100%
Rossi Biofuel Zrt. (zajedničko poduzeće)	Mađarska	Proizvodnja komponenti biogoriva	25%
Roth Heizöle GmbH	Austrija	Trgovina naftnim proizvodima	75%
Alpenkohle Mineralölhandels GmbH	Austrija	Trgovina naftnim proizvodima	75%
Egon von Lenz GmbH	Austrija	Trgovina naftnim proizvodima	75%
Heizöl Blitz Stadler GmbH (zajedničko poduzeće)	Austrija	Trgovina naftnim proizvodima	75%
Rumpold Energie & Brennstoffhandels GmbH	Austrija	Trgovina naftnim proizvodima	75%
Slovnaft a.s.	Slovačka	Rafiniranje i plasiranje naftnih i petrokemijskih	98%

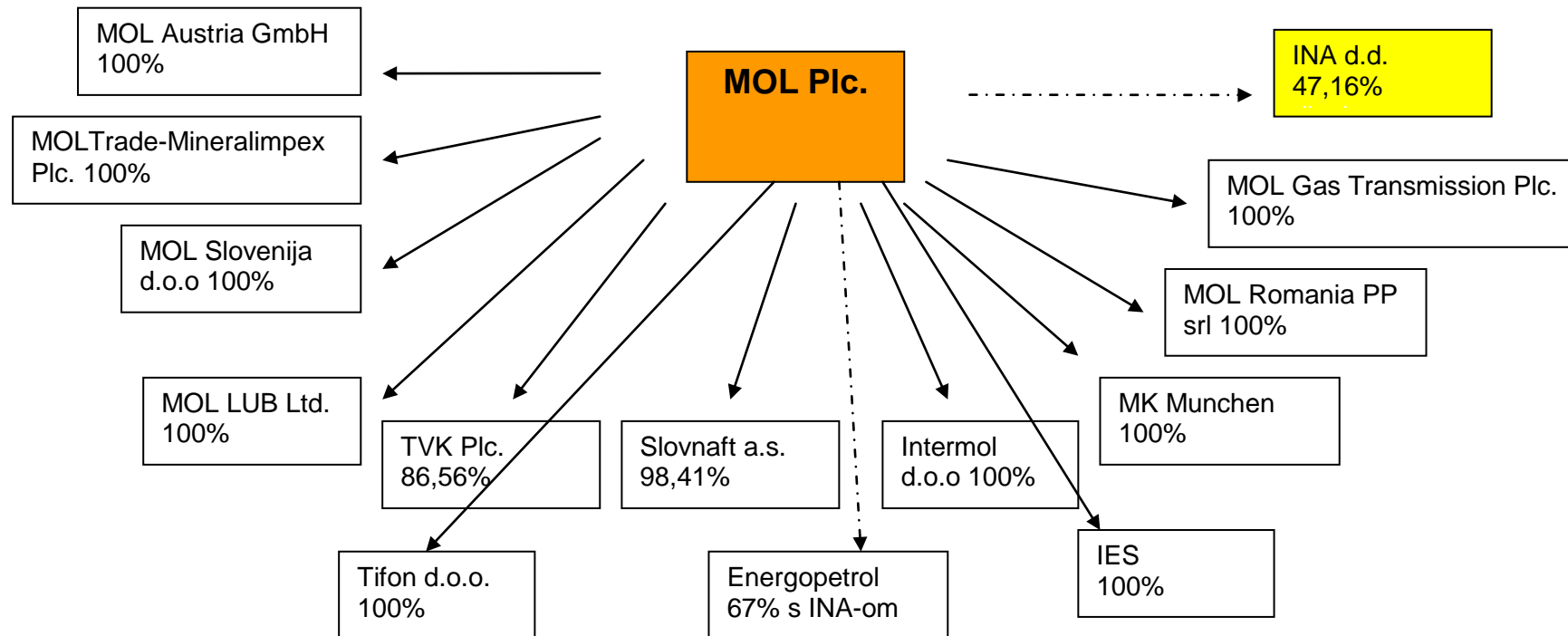
		proizvoda	
Apollo Oil Rohstoffhandels GmbH	Austrija	Trgovina sirovom naftom	66%
Apollo Rafinéria s.r.o.	Slovačka	Veleprodaja i maloprodaja	98%
Meroco a.s. (zajedničko poduzeće)	Slovačka	Proizvodnja komponenti bio-dizela (FAME)	25%
MOL Slovensko spol s.r.o.	Slovačka	Veleprodaja i maloprodaja	98%
Slovnaft Montáže a opravy a.s.	Slovačka	Popravci i održavanje	98%
Slovnaft Polska S.A.	Poljska	Veleprodaja i maloprodaja	98%
Slovnaft Trans a.s.	Slovačka	Usluge prijevoza	98%
SWS s.r.o.	Slovačka	Pomoćne usluge prijevoza	50%
Zväz pre skladovanie zásob a.s.	Slovačka	Veleprodaja i maloprodaja, skladištenje	98%
Slovnaft VÚRUP a.s.	Slovačka	Istraživanje i razvoj	98%
Slovnaft Ceska Republika s.r.o.	Republika Češka	Veleprodaja i maloprodaja	100%
Terméktároló Zrt.	Mađarska	Pohrana naftnih proizvoda	74%
Tifon d.o.o.	Hrvatska	Maloprodaja goriva i maziva	100%
Petrokemikalije			
Slovnaft Petrochemicals s.r.o.	Slovačka	Proizvodnja i trgovina petrokemikalijama	98%
TVK Nyrt.	Mađarska	Proizvodnja i trgovina petrokemikalijama	95%
TVK-Erómű Kft.	Mađarska	Elektrana	25%,
TVK France S.a.r.l. (ranije: TVK-MOL-Chem S.a.r.l.)	Francuska	Veleprodaja i maloprodaja	95%
TVK Inter-Chemol GmbH	Njemačka	Veleprodaja i maloprodaja	95%
TVK Italia Srl.	Italija	Veleprodaja i maloprodaja	95%
TVK Polska Sp.Zoo.	Poljska	Veleprodaja i maloprodaja	95%
TVK UK Ltd.	Engleska	Veleprodaja i maloprodaja	95%
TVK Ukrajna tov.	Ukrajina	Veleprodaja i maloprodaja	95%
Pravne osobe i drugo			
Balatongáz Kft.	Mađarska	Razvoj i upravljanje plinarom	77%
EMS Management Services Ltd.	Cipar	Usluge upravljanja	100%
Hermész Kft.	Mađarska	Savjetovanje	100%
MOL Reinsurance Ltd.	Cipar	Vlastito osiguravajuće društvo	100%
MOL-RUSS Ooo.	Rusija	Usluge upravljanja	100%
Petrolszolg Kft.	Mađarska	Usluge održavanja	100%
TVK Ingatlankezelő Kft.	Mađarska	Upravljanje nekretninama	95%

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 9. veljače 2009.

Obrađeno: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Grafički prikaz 1.: Povezani poduzetnici MOL Plc.

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 9. veljače 2009.
Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Predmet poslovanja poduzetnika MOL:

- istraživanje i proizvodnja nafte i plina,
- proizvodnja naftnih derivata,
- proizvoda dobivenih od prirodnog plina i ostalih proizvoda na bazi plina,
- obrada, prijevoz, skladištenje i distribucija naftnih derivata,
- veleprodaja i maloprodaja naftnih derivata,
- upravljanje maloprodajnom mrežom,
- uvoz, prijevoz i veleprodaja prirodnog plina i proizvoda na bazi plina

Poduzetnik MOL prisutan je na hrvatskom tržištu putem povezanih društava MOL – Agram d.o.o. u likvidaciji, Tifon d.o.o. i INA – Industrija nafte d.d.

Udjeli poduzetnika MOL u temeljnom kapitalu povezanih društava na teritoriju Republike Hrvatske prikazani su u tablici 2.

Tablica 2.: Poduzetnici na teritoriju Republike Hrvatske u kojima MOL ima 10 % ili više udjela u temeljnom kapitalu

Redni broj	Naziv i sjedište poduzetnika	Udjel u temeljnom kapitalu %
1.	2.	3.
1.	MOL – AGRAM d.o.o. u likvidaciji, Zagreb	100
2.	TIFON d.o.o.	100
3.	INA – Industrija nafte d.d., Zagreb	47,16

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 9. veljače 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

1.1.) MOL – Agram d.o.o. u likvidaciji

Poduzetnik MOL-Agram d.o.o. u likvidaciji je društvo s ograničenom odgovornošću sa sjedištem u Zagrebu, Fallerovo šetalište 22. Upisano je u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod brojem MB:080092327. Jedini osnivač i član društva MOL – Agram d.o.o. u likvidaciji, te je sukladno tome imatelj 100 posto udjela u njegovom temeljnom kapitalu poduzetnik MOL. Osnivač društva, MOL, donio je 5. prosinca 2006. odluku o prestanku društva MOL - Agram d.o.o. zbog nemogućnosti obavljanja redovnog poslovanja društva, te se društvo od tada isto nalazi u likvidaciji i ne obavlja nikakve poslovne aktivnosti.

1.2.) Tifon d.o.o.

Poduzetnik Tifon društvo s ograničenom odgovornošću za trgovinu i usluge, sa sjedištem u Zagrebu, Alexandera von Humboldta 4/V (dalje: Tifon d.o.o.). Upisan je u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod brojem MB: 080259504,. Jedini osnivač i član društva Tifon d.o.o., te sukladno tome imatelj 100 posto udjela u njegovom temeljnom kapitalu je poduzetnik MOL. Tifon d.o.o. je registriran je za velik broj djelatnosti kao što su , prekrcaj tereta i skladištenje, poslovanje vlastitim nekretninama, iznajmljivanje vlastitih nekretnina, kupnja i prodaja robe, građenje, projektiranje i nadzor nad građenjem, pomorski i obalni prijevoz, djelatnosti autopraonica i druge.

Osnovne poslovne djelatnosti poduzetnika Tifon d.o.o. su:

- skladištenje nafte i naftnih derivata,
- trgovina na veliko naftnim derivatima,
- transport nafte i naftnih derivata,

-trgovina na malo nafte i naftnih derivata u vlastitom sustavu benzinskih postaja.

Poduzetnik MOL je na mjerodavnom tržištu trgovine na malo naftnim derivatima u Republici Hrvatskoj prisutan od kolovoza 2007. kada je stekao prevladavajući utjecaj nad poduzetnikom Tifon d.o.o. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja je temeljem članka 26. stavka 1 ZZTN, koncentraciju poduzetnika MOL/Tifon d.o.o. odobrila na tzv. prvoj razini. sukladno odluci Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja donesene na 90. sjednici, održanoj 24. rujna 2007.

2. INA – Industrija nafte d.d.

Poduzetnik INA – Industrija nafte d.d., sa sjedištem u Zagrebu, Avenija V. Holjevca 10, upisan je u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod brojem MB:080000604. Registriran je za velik broj djelatnosti, kao što su vađenje sirove nafte i zemnog plina, uslužne djelatnosti u vezi s vađenjem nafte i plina, prekrcaj tereta i skladištenje, servisiranje vatrogasnih uređaja, skladištenje, transport, distribucija i opskrba prirodnim plinom, proizvodnja, distribucija i opskrba toplinskom energijom.

Osnovne poslovne djelatnosti poduzetnika INA d.d. su:

- istraživanje i proizvodnja nafte i plina,
- prerada nafte,
- skladištenje nafte i naftnih derivata,
- transport naftnih derivata,
- trgovina na veliko i trgovina na malo plinom, naftom i naftnim derivatima.

Temeljni kapital INA-e, sukladno Statutu tog poduzetnika podijeljen je na 10.000.000,00 redovnih dionica na ime serije „A“, svaka nominalne vrijednosti 900,00 kuna. Sve redovne dionice daju jednaka prava.

Struktura udjela u temeljnom kapitalu poduzetnika INA – Industrija nafte d.d. na dan 21. travnja 2009. prikazana je u tablici 3.

Dana 5. rujna 2008. MOL je objavio dobrovoljnu javnu ponudu i stekao dodatnih 2.215.537 redovnih upisanih dionica INA-e, te njegov udjel sada iznosi 47,155 posto temeljnog kapitala INA-e.

Republika Hrvatska drži 44,84 posto udjela u temeljnom kapitalu INA-e.

Zajednički udjel poduzetnika MOL i Republike Hrvatske u temeljnom kapitalu INA-e iznosi 92,00 posto.

Institucionalni i privatni investitori drže 8,00 posto udjela u temeljnom kapitalu poduzetnika INA.

Tablica 3: Struktura imatelja udjela u poduzetniku INA – industrija nafte d.d. na dan 21. travnja 2009.

Redni broj	Imatelj udjela	Broj dionica kom	Udjel %
1.	2.	3.	4.
1.	MOL	4.715.538,00	47,16
2.	Republika Hrvatska	4.483.552,00	44,84
3.	AZ obvezni mirovinski fond	29.272,00	0,29
4.	Hrvatska poštanska banka d.d.	15.187,00	0,15
5.	Ostali	756.451,00	7,56
	Ukupno:	10.000.000,00	100,00

Izvor: Središnje klirinško depozitarno društvo d.d., www.skdd.hr, 21. travnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Tablica 4.: Popis povezanih poduzetnika INA-e

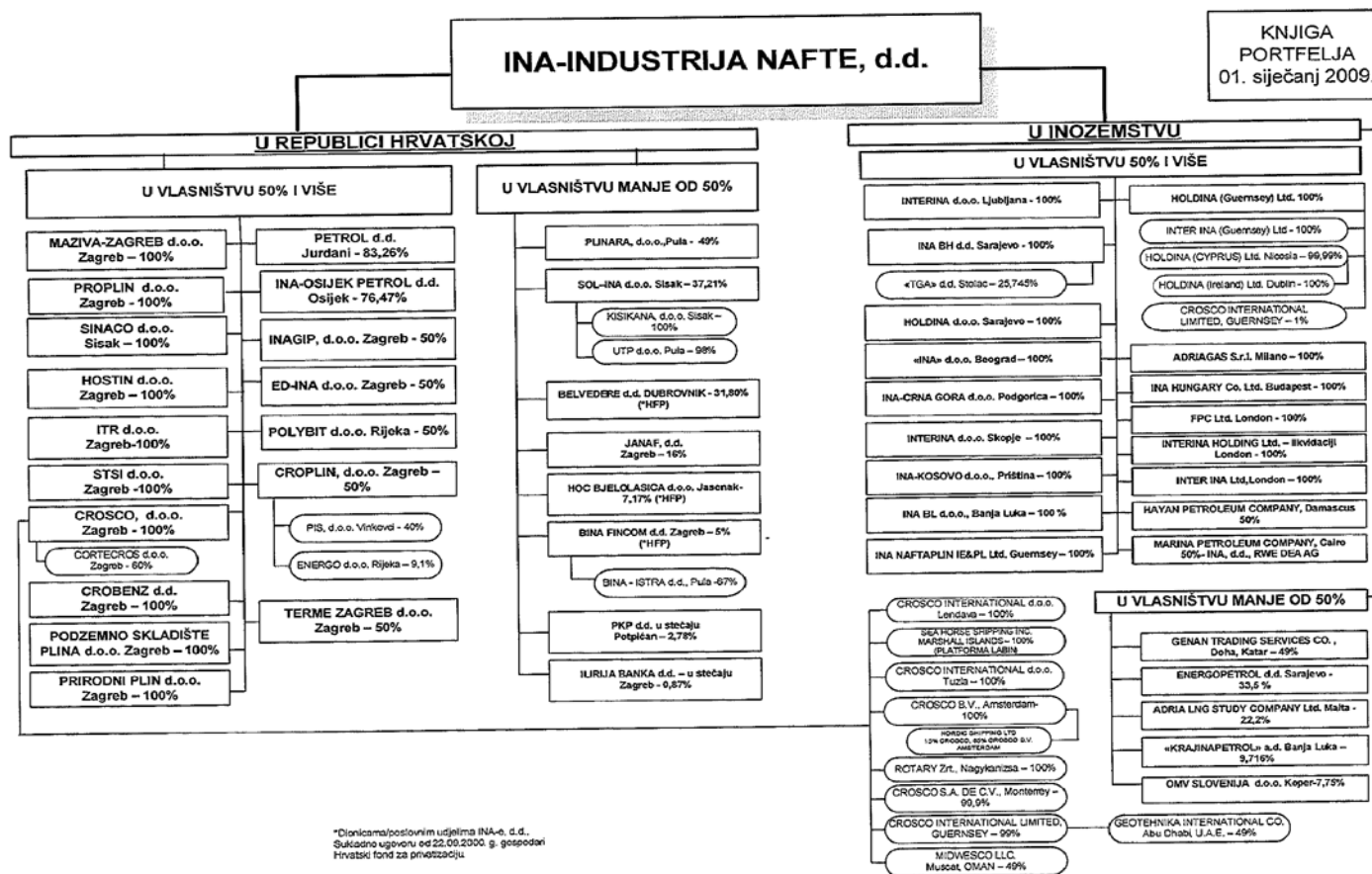
Redni broj	Povezani poduzetnici	Poduzetnici „unuci“	Izravan udjel %	Neizravan udjel %	Poslovna djelatnost
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	Crosco d.o.o. Zagreb		100,00		tehničke usluge
1.1.		Cortecros d.o.o. Zagreb		60,00	tehničke usluge
2.	Maziva- Zagreb d.o.o. Zagreb		100,00		proizvodnja i prodaja maziva
3.	Proplin d.o.o. Zagreb		100,00		proizvodnja i prodaja plina
4.	STSI d.o.o. Zagreb		100,00		tehničke usluge
5.	Sinaco d.o.o Sisak		100,00		usluge zaštite
6.	Hostin d.o.o. Zagreb		100,00		turizam
7.	ITR d.o.o. Zagreb		100,00		iznajmljivanje automobila
8.	Infocentar d.o.o. Zagreb - u likvidaciji		100,00		Informatička tehnologija
9.	Crobenz d.d. Zagreb		100,00		trgovina naftnim derivatima
10.	Petrol d.d. Rijeka		83,26		trgovina naftnim derivatima
11.	INA-Osijek Petrol d.d. Osijek		76,47		trgovina naftnim derivatima
12.	INAGIP d.o.o. Zagreb		50,00		za istraživanje, razradu i proizvodnju ugljikovodika
13.	ED - INA d.o.o.		50,00		za istraživanje,

Redni broj	Povezani poduzetnici	Poduzetnici „unuci“	Izravan udjel %	Neizravan udjel %	Poslovna djelatnost
1.	2.	3.	4.	5.	6.
	Zagreb				razradu i proizvodnju ugljikovodika
14.	Polybit d.o.o. Rijeka		50,00		proizvodnja bitumena
15.	Plinara d.o.o. Pula		49,00		distribucija plina
16.	SOL-INA d.o.o. Sisak		37,21		proizvodnja tehničkog plina
16.1.		Kisikana d.o.o. Sisak		100,00	proizvodnja tehničkog plina
16.2.		UTP d.o.o. Pula		98,00	proizvodnja tehničkog plina
17.	Croplin d.o.o. Zagreb		50,00		distribucija plina
17.1.		Plinara istočne Slavonije d.o.o. Vinkovci		40,00	distribucija plina
17.2.		Energo d.o.o. Rijeka		9,10	distribucija plina
18.	Belvedere d.d. Dubrovnik		31,80		hotel
19.	Jadranski naftovod d.d. Zagreb		16,00		prijevoz nafte
20.	HOC Bjelolasica d.o.o. Ogulin		7,17		turizam
21.	Bina-fincom d. d. Zagreb		5,00		konstrukcija autocesta
21.1.		Bina - Istra d.d. Pula		3,40	konstrukcija autocesta
22.	PKP d.d. Potpićan		2,78		proizvodnja keramike
23.	Ilirija banka. Zagreb		0,87		banka
24.	Istra d.d. Pula		0,29		trgovina
25.	Đuro Đaković aparati d.d.		0,0226		proizvodnja cijevi
26.	Prirodni plin d.o.o.		100,00		trgovina prirodnim plinom
27.	Podzemno skladište plina d.o.o.		100,00		skladištenje prirodnog plina
28.	Terme Zagreb d.o.o.		50,00		odmor, rekreacija, zdravstveni turizam

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 9. veljače 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Grafički prikaz 2.: Povezani poduzetnici INA-e

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 9. veljače 2009.
Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

5. Obveza podnošenja prijave namjere koncentracije

Sukladno odredbi članka 22. stavka 4. ZZTN namjeru provedbe koncentracije poduzetnici su Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja obvezni podnijeti prijavu namjere provedbe koncentracije ako su kumulativno ispunjeni sljedeći uvjeti:

1. da ukupan prihod svih poduzetnika sudionika koncentracije, ostvaren prodajom robe i/ili usluga na svjetskom tržištu, iznosi najmanje jednu milijardu kuna, u financijskoj godini koja je prethodila koncentraciji, i
2. da ukupan prihod svakog od najmanje dva sudionika koncentracije, ostvaren prodajom robe i/ili usluga u Republici Hrvatskoj, iznosi najmanje 100.000.000,00 kuna, u financijskoj godini koja je prethodila koncentraciji.

Osim toga, sukladno odredbi članka 22. stavka 5. ZZTN, ukupni prihod iz stavka 4. istog članka ZZTN utvrđuje se uzimajući u obzir prihode svih povezanih društava poduzetnika koji stječe prevladavajući utjecaj ili kontrolu (na razini koncerna), osim prihoda ostvarenog prodajom robe i usluga, između društava unutar koncerna.

Financijska godina koja je prethodila koncentraciji je 2008. godina.

Sudionici koncentracije, te povezana društva ostvarili su u 2008. godini, odnosno godini koja je prethodila predmetnoj koncentraciji ukupne prihode prikazane u tablicama 5. i 6.

Tablica 5.: Konsolidirani ukupni prihodi sudionika koncentracije (prihodi na svjetskom tržištu, «worldwide») u 2008. godini

Redni broj	Naziv poduzetnika	Ukupan prihod kn
1.	2.	3.
1.	MOL	97.593.335.464,00
2.	INA	28.870.000.000,00
	Ukupno	126.463.335.464,00

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 2. ožujka 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Tablica 6.: Ukupni prihodi sudionika koncentracije na tržištu Republike Hrvatske u 2008. godini

Redni broj	Naziv poduzetnika	Ukupan prihod kn
1.	2.	3.
1.	MOL	2.933.488.330,00
2.	INA	16.965.000.000,00
	Ukupno	19.898.488.330,00

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 2. ožujka 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Uzimajući u obzir sve prikupljene i analizirane podatke koji su Agenciji dostupni u ovom predmetu razvidno je da su ispunjeni uvjeti ukupno ostvarenog godišnjeg prihoda iz članka 22. stavka 4. ZZTN, odnosno, s obzirom na kumulativno ispunjenje kriterija postoji obveza prijave namjere koncentracije poduzetnika Agenciji.

Naime, ukupan prihod svih poduzetnika sudionika koncentracije, ostvaren prodajom robe i/ili

usluga na svjetskom tržištu, iznosi najmanje jednu milijardu kuna, u financijskoj godini koja je prethodila koncentraciji, s time da ukupan prihod svakog od najmanje dva sudionika koncentracije, ostvaren prodajom robe i/ili usluga u Republici Hrvatskoj, iznosi najmanje 100.000.000,00 kuna, u financijskoj godini koja je prethodila koncentraciji, što je vidljivo iz gornjih tablica.

6. Mjerodavna tržišta

Sukladno članku 4. Uredbe o mjerodavnom tržištu, mjerodavno tržište utvrđuje se na način da se utvrdi njegova proizvodna dimenzija (mjerodavno tržište u proizvodnom smislu) i zemljopisna dimenzija (mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu).

Mjerodavno tržište u proizvodnom smislu, sukladno članku 5. Uredbe o mjerodavnom tržištu, obuhvaća sve proizvode za koje potrošači smatraju da su međusobno zamjenjivi s obzirom na njihove bitne značajke, cijenu ili način uporabe.

U smislu članka 7. stavak 1. ZZTN i članka 3. i članka 5. Uredbe o mjerodavnom tržištu, u konkretnom predmetu, mjerodavna tržišta u proizvodnom smislu su:

- tržište istraživanja i proizvodnje nafte i prirodnog plina;
- tržište trgovine i distribucije prirodnog plina;
- tržište skladištenja prirodnog plina;
- tržište proizvodnje i trgovine tehničkim plinovima;
- tržište proizvodnje i trgovine na veliko mazivima, uljima i srodnim proizvodima;
- tržište trgovine na malo mazivima, uljima i srodnim proizvodima;
- tržište proizvodnje naftnih derivata;
- tržište skladištenja nafte i naftnih derivata:
  - tržište skladištenja nafte;
  - tržište skladištenja naftnih derivata;
- tržište trgovine na veliko naftnim derivatima:
  - tržište trgovine na veliko motornim benzinima;
  - tržište trgovine na veliko dizelskim gorivima;
  - tržište trgovine na veliko plinskim uljima;
  - tržište trgovine na veliko loživim uljima;
  - tržište trgovine na veliko brodskim gorivima;
  - tržište trgovine na veliko benzinima za zrakoplove;
  - tržište trgovine na veliko gorivom za mlazne motore;
  - tržište trgovine na veliko bitumenima;
  - tržište trgovine na veliko petrolejima;
  - tržište trgovine na veliko ukapljenim naftnim plinom;
  - tržište trgovine na veliko koksom;
- tržište trgovine na malo naftnim derivatima.

Mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu, sukladno članku 6. Uredbe o mjerodavnom tržištu, obuhvaća cjelokupan ili dio teritorija Republike Hrvatske, na kojem se tržišni takmaci

natječu u prodaji i/ili nabavi proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uvjetima koji to tržište bitno razlikuje od susjednih tržišta.

U konkretnom predmetu ocjene dopuštenosti koncentracije poduzetnika za utvrđena mjerodavna tržišta u proizvodnom smislu, Agencija je utvrdila kako mjerodavna tržišta u zemljopisnom smislu obuhvaćaju cjelokupan teritorij Republike Hrvatske.

U slučaju mjerodavnog tržišta trgovine na malo naftnim derivatima, s obzirom na bitne razlikovne značajke, Agencija je odredila kako postoje odvojena tržišta s obzirom na smještaj benzinskih postaja i to tržišta:

- trgovine na malo naftnim derivatima na benzinskim postajama smještenim izvan autocesta;
- trgovine na malo naftnim derivatima na benzinskim postajama smještenim na autocestama.

Pod naftnim derivatima, sukladno članku 2., stavku 2., točki 2. Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata, podrazumijevaju se proizvodi dobiveni iz nafte (motorni benzini, benzini za zrakoplove, dizelska goriva, plinska ulja, loživa ulja, brodska goriva, gorivo za mlazne motore, petroleji, bitumeni, naftni koks i ukapljeni naftni plin).

Obavljanje energetske djelatnosti regulirano je Zakonom o energiji koji u članku 15. definira energetske djelatnosti, u koje su ubrajaju i trgovina na veliko naftnim derivatima i trgovina na malo naftnim derivatima, te u članku 16. mogućnosti obavljanja tih djelatnosti.

Sukladno članku 16. stavku 1. Zakona o energiji, energetske subjekti mogu započeti obavljati energetske djelatnosti samo na temelju rješenja kojim se dozvoljava obavljanje te djelatnosti (dalje: dozvola).

Za obavljanje djelatnosti trgovine na malo naftnim derivatima, sukladno članku 16., stavku 3., točki 3. Zakona o energiji i članku 3., stavku 2. Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata, dozvola nije potrebna.

A. Tržište istraživanja i proizvodnje nafte i prirodnog plina

Poduzetnik INA na teritoriju Republike Hrvatske obavlja djelatnost istraživanja i proizvodnje sirove nafte, prirodnog plina i kondenzata prirodnog plina, koji prema Zakonu o rudarstvu („Narodne novine“ broj 27/91, 92/94, 114/01), pripadaju u skupinu mineralnih sirovina.

Člankom 3. Zakona o rudarstvu propisano je da se pod mineralnim sirovinama smatraju energetske mineralne sirovine – sve vrste fosilnog ugljena, ugljikovodici u čvrstom, tekućem ili plinovitom stanju, sve vrste bituminoznih i uljnih stijena, ostali plinovi koji se nalaze u zemlji i radiokativne mineralne sirovine, zatim mineralne sirovine iz kojih se mogu proizvoditi metali i njihovi spojevi, nemetalne mineralne sirovine, arhitektonsko-građevni kamen, sve vrste soli i solnih voda, mineralne i geotermalne vode i tehničko-građevni kamen.

Sukladno članku 9. Zakona o rudarstvu odobrenje za istraživanje mineralnih sirovina ili rudarsku koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina može se izdati, odnosno dodijeliti pravnoj osobi sa sjedištem u Republici Hrvatskoj registriranoj za obavljanje te djelatnosti i fizičkoj osobi koja u Republici Hrvatskoj ima registriran obrt za obavljanje istraživanja ili eksploataciju mineralnih sirovina.

Sva odobrenja za istraživanje izdaju se na rok od pet godina, a mogu se produžiti za dodatnih pet godina pod uvjetom da postoji zadovoljavajući radni program. O vremenu trajanja odobrenja za eksploataciju odlučuju Vlada Republike Hrvatske prilikom izdavanja koncesije. Propisi o rudarstvu predviđaju da bi polje trebalo biti odobreno u području dovoljne

veličine, obzirom na količinu i položaj pronađenih mineralnih resursa, da bi se omogućila maksimalno četrdesetogodišnja proizvodnja mineralnih sirovina iz tog polja. Ukoliko proizvodni vijek tog polja bude duži od tog razdoblja, pravo na proizvodnju može se produžiti do maksimalno 99 godina.

Poduzetnik INA je jedini nositelj koncesija i odobrenja za istraživanje i eksploataciju nafte i plina u Republici Hrvatskoj.

U kopnenom dijelu Republike Hrvatske sva odobrenja za eksploataciju kao i realizaciju posjeduje INA, dok je u odnosu na odobrenja koja posjeduje INA za eksploataciju u Jadranskom moru, INA sklopila ugovore o podjeli proizvodnje ukapljenog prirodnog plina s poduzetnicima ENI S.p.A, Italija i Edison International S.p.A., Italija.

Prema podacima objavljenima u časopisu „INA časopis“ broj 41. iz 2008. godine, dostupnom na stranici <http://www.ina.hr/>, INA je u veljači 1996. od Vlade Republike Hrvatske dobila koncesiju za eksploataciju plina na sjevernom Jadranu. Temeljem Odluke o dobivanju koncesije i Ugovora o koncesiji, INA je sklopila iste godine Ugovor o podjeli proizvodnje s talijanskom naftnom kompanijom Agip (danas ENI S.p.A.), a s poduzetnikom Edison International S.p.A. potpisuje Ugovor o podjeli proizvodnje 2002. godine.

Plinska polja osim u jadranskom podmorju, nalaze se u području Save, Drave i Srijema, a Republika Hrvatska 60 posto svojih potreba za plinom podmiruje iz vlastitih izvora, a 40 posto iz uvoza.

INA prirodni plin uvozi iz Rusije te ga skladišti i prodaje, kao i prirodni plin koji proizvodi iz svojih polja u kopnenom i obalnom dijelu Republike Hrvatske.

Poduzetnik INA je vlasnik i upravlja s jedine dvije rafineriju u Republici Hrvatskoj, koje su smještene u Rijeci i Sisku.

Tablica 7.: Proizvodnja nafte i prirodnog plina u Republici Hrvatskoj u 2008. godini

Naziv poduzetnika	Nafta t	Prirodni plin m ³
1.	2.	3.
INA	[500.000-1.000.000]	[0-5.000.000.000]

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 9. veljače 2009.
 Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

U 2008. godini poduzetnik INA proizveo je [500.000-1.000.000] t nafte i [0-5.000.000.000] m³ prirodnog plina.

Poduzetnik MOL i njegovi povezani poduzetnici nisu bili aktivni na tržištu istraživanja i proizvodnje nafte i prirodnog plina na teritoriju Republike Hrvatske te stoga ova koncentracija neće imati negativne učinke na tržišno natjecanje na mjerodavnom tržištu istraživanja i proizvodnje nafte i prirodnog plina.

B. Tržište trgovine i distribucije prirodnog plina

Pravila i mjere za obavljanje energetske djelatnosti u sektoru prirodnog plina uređene su Zakonom o tržištu plina („Narodne novine“, broj 40/07, 152/08).

U mjerodavnoj 2008. godini poduzetnik INA obavljao je, uz proizvodnju i skladištenje prirodnog plina, i sljedeće energetske djelatnosti koje su vezane uz prirodni plin:

- dobava prirodnog plina, koja se sastoji od opskrbe daljnjih opskrbljivača koji su nositelji javne usluge opskrbe plinom;
- opskrba prirodnim plinom, koja pokriva trgovinu prirodnim plinom;
- zastupanje i posredovanje na tržištu energije.

Vlada Republike Hrvatske ima mogućnost utjecaja na visinu cijene prirodnog plina. To je propisano člankom 72. Zakona o tržištu plina, temeljem kojeg Vlada Republike Hrvatske može, u razdoblju od dana stupanja na snagu toga zakona do 1. kolovoza 2011., na određeno vrijeme, propisati najvišu razinu cijene plina za povlaštene kupce, a posebno za kupca koji kupuje plin radi proizvodnje toplinske energije za tarifnog kupca prema odredbama Zakona o proizvodnji, distribuciji i opskrbi toplinskom energijom («Narodne novine», broj 42/05), u cilju zaštite potrošača, regulacije tržišta ili zbog drugih opravdanih razloga, uzimajući u obzir cijenu plina na međunarodnom tržištu i raspoložive količine plina koja je proizvedena na teritoriju Republike Hrvatske i u podmorju epikontinentalnog pojasa iz bilance potrošnje plina u Republici Hrvatskoj. Nadalje, Vlada Republike Hrvatske može, u razdoblju od dana stupanja na snagu Zakona o tržištu plina do 1. kolovoza 2011., na određeno vrijeme, proizvođaču plina, za prodaju plina kupcima u Republici Hrvatskoj, u cilju zaštite potrošača, regulacije tržišta ili zbog drugih opravdanih razloga, propisati najvišu razinu cijene plina koja se temelji na mjerljivim tržišnim elementima te realnim troškovima istraživanja i proizvodnje.

Prema očitovanju poduzetnika MOL, od 24. ožujka 2009., cijene prirodnog plina u Republici Hrvatskoj niže su u odnosu na cijene u zemljama u okruženju, te poduzetnik INA do kraja 2011., kada se to tržište potpuno otvara, ne očekuje ulazak konkurenata.

U Republici Hrvatskoj postoje dvije kategorije kupaca. To su povlašteni kupci, koji imaju pravo na slobodan izbor opskrbljivača plinom i kupuju plin po nereguliranim, tržišnim cijenama i tarifni kupci koji obuhvaćaju krajnje kupce koji se opskrbljuju plinom na reguliran način i po reguliranoj cijeni.

Člankom 67. Zakona o tržištu plina određeno je postupno otvaranje tržišta plina na način da su status povlaštenog kupca od 1. kolovoza 2007. stekli kupci koji ne pripadaju kategoriji kućanstvo, a od 1. kolovoza 2008. taj su status stekla i sva kućanstva.

INA je u 2008. godini snabdijevala 37 distributivnih potrošača i 27 industrijskih potrošača, odnosno povlaštenih kupaca iz kategorije industrijskih potrošača koji se nalaze na transportnom sustavu.

INA je jedini dobavljač prirodnog plina u Republici Hrvatskoj te jedini opskrbljivač povlaštenih kupaca iz kategorije industrijskih potrošača koji se nalaze na transportnom tržištu.

Tablica 8.: Količina i vrijednost ostvarena prodajom prirodnog plina na teritoriju Republike Hrvatske povlaštenim kupcima u 2008. godini za poduzetnika INA

Redni broj	Naziv poduzetnika	Količina m ³	Vrijednost kn
1.	2.	3.	4.
1.	[...]	[...]	[...]
2.	[...]	[...]	[...]
3.	[...]	[...]	[...]
4.	Ostali	[...]	[...]
	UKUPNO:	[0-5.000.000.000]	[0-5.000.000.000]

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 24. ožujka 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Uz povlaštene kupce iz kategorije industrijskih potrošača koji se nalaze na transportnom sustavu, postoje i povlašteni kupci na distribucijskom sustavu, primjerice pekare, obrti i ugostiteljski objekti, kojima zbog posebnih sektorskih propisa poduzetnik INA nije bio u mogućnosti prodavati plin, nego je u mjerodavnoj 2008. godini, po cijeni utvrđenoj Odlukom Vlade Republike Hrvatske o cijeni za dobavu plina dobavljaču plina za opskrbljivače tarifnih kupaca („Narodne novine“ broj 77/07), prodavao plin opskrbljivačima na distribucijskom sustavu, odnosno distributivnim potrošačima.

U Republici Hrvatskoj, kako je navedeno, postoji 37 opskrbljivača plinom na distribucijskom sustavu, odnosno distributivnih potrošača. INA je jedini opskrbljivač distributivnih potrošača i sukladno članku 38. Zakona o tržištu plinom nositelj je obveze javne usluge opskrbe plinom te grupe potrošača. Niti jedan drugi poduzetnik nije određen Zakonom o tržištu plinom kao nositelj takve obveze.

Bitna značajka potrošnje distributivnih potrošača je ovisnost o vremenskim prilikama te stoga, potrošnja u zimskom razdoblju višestruko premašuje potrošnju u ljetnim mjesecima. Nadalje, cijene po kojima se prirodni plin prodaje toj grupi kupaca regulirane su odlukama Vlade Republike Hrvatske.

U 2008. godini cijena plina iznosila je 1,07 kn/m³ temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske o cijeni za dobavu plina dobavljaču plina za opskrbljivače tarifnih kupaca iz 2007. godine. U 2009. godini cijena plina je povećana i iznosi 1,32 kn/m³ sukladno članku 1. Odluke Vlade Republike Hrvatske o cijeni za dobavu plina dobavljaču plina za opskrbljivače tarifnih kupaca („Narodne novine“, broj 142/08).

Tablica 9.: Prodaja prirodnog plina poduzetnika INA distributivnim potrošačima u 2008. godini

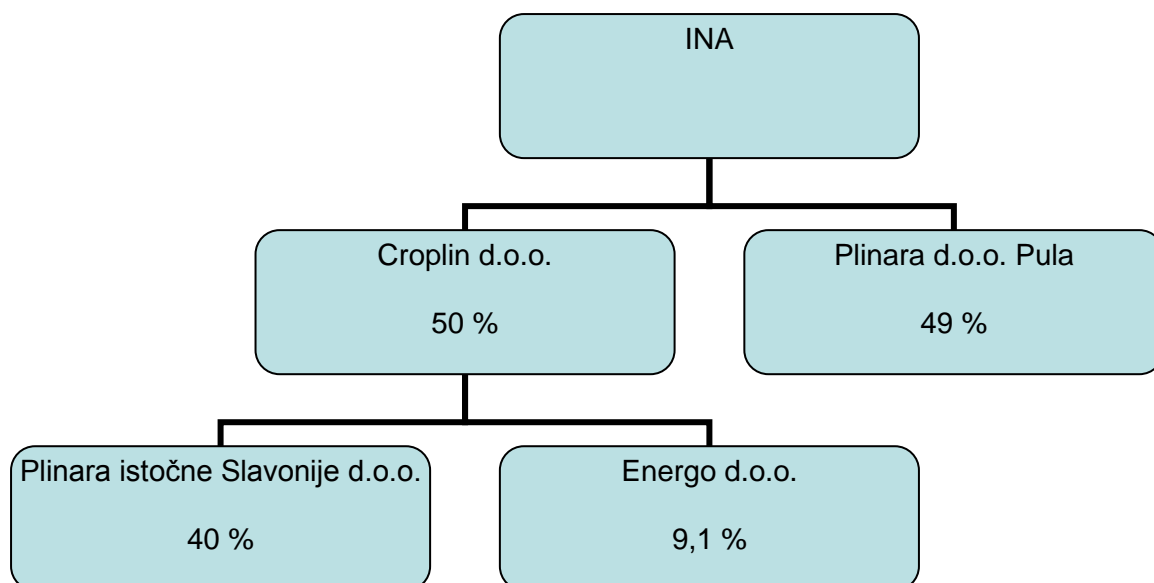
Redni broj	Naziv poduzetnika	Količina m ³
1.	2.	3.
1.	Gradska plinara d.o.o., Zagreb	[...]
2.	HEP-Plin d.o.o., Osijek	[...]
3.	Termoplin d.d., Varaždin	[...]
4.	Međimurje-plin d.o.o., Čakovec	[...]
5.	Montcogim-plinara d.o.o., Sv. Nedjelja	[...]
6.	Komunalac d.o.o., Koprivnica	[...]
7.	Plinara Istočne Slavonije d.o.o., Vinkovci	[...]
8.	Elektrometal d.d., Bjelovar	[...]
9.	Brod-plin d.o.o., Slavonski Brod	[...]
10.	Zagorski metalac d.o.o., Zabok	[...]
11.	Plin-projekt d.o.o., Nova Gradiška	[...]
12.	Virkom d.o.o., Virovitica	[...]
13.	Prvo plinarsko društvo d.o.o., Vukovar	[...]
14.	Moslavina-plin d.o.o., Kutina	[...]
15.	Dukom d.o.o., Dugo Selo	[...]
16.	Papuk d.o.o., Orahovica	[...]
17.	Energo d.o.o., Rijeka	[...]
18.	Komunalac Vrbovec d.o.o. (Plin Vrbovec d.o.o.)	[...]
19.	Komus d.o.o. u stečaju, Donja Stubica	[...]
20.	Ivakop d.o.o., Ivanić Grad	[...]
21.	Energo metan d.o.o., Samobor	[...]
22.	Darkom d.o.o., Daruvar	[...]
23.	Komunalije d.o.o., Đurđevac (Komunalije-plin d.o.o.)	[...]
24.	Termoplin-Novi Marof d.d., Novi Marof	[...]
25.	Gradska plinara Krapina d.o.o., Krapina	[...]
26.	Komunalac Konjščina d.o.o., Konjščina	[...]
27.	Ivkom d.d., Ivanec	[...]
28.	Radnik d.d., Sektor distribucije plina, Križevci	[...]
29.	Zelinske komunalije d.o.o., Sv. Ivan Zelina	[...]
30.	Komunalac d.o.o., Pakrac	[...]
31.	Humkom d.o.o., Hum na Sutli	[...]
32.	Komunalno Pitomača d.o.o., Pitomača	[...]
33.	Komunalac d.o.o., Garešnica	[...]
34.	Zelenjak d.o.o., Klanjec (Zelenjak plin d.o.o., Klanjec)	[...]
35.	Komunalije d.o.o., Čazma	[...]
36.	Metalprodukt d.d., Šandrovac	[...]
37.	Plinara d.o.o., Pula	[...]
	UKUPNO:	[0-5.000.000.000]

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 24. ožujka 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu

Poduzetnik INA ima udjele u nekim poduzetnicima koji djeluju na tržištu distribucije prirodnog plina i to neizravno, putem poduzetnika Croplin d.o.o., udjele u poduzetnicima Plinara istočne Slavonije d.o.o. i Energo d.o.o. te izravno u poduzetniku Plinara d.o.o., Pula, što je razvidno iz grafičkog prikaza 3.

Grafički prikaz 3.: Udjel poduzetnika INA distributivnim potrošačima

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 24. ožujka 2009.
Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Procijenjeni tržišni udjel poduzetnika INA na tržištu distribucije prirodnog plina, temeljem realiziranih količina, iznosi [0-5] posto u 2008. godini.

Poduzetnik MOL niti u jednom dijelu poslovanja prirodnim plinom, odnosno niti u opskrbi, distribuciji, trgovini, niti skladištenju prirodnog plina nije bio aktivan na tržištu prirodnim plinom na teritoriju Republike Hrvatske u mjerodavnoj 2008. godini.

Podneskom od 24. ožujka 2009. prijavitelj koncentracije poduzetnik MOL istaknuo je kako će plinsko poslovanje poduzetnika INA biti u cijelosti izdvojeno i prodano trećoj strani te na taj način poduzetnik INA u budućnosti na teritoriju Republike Hrvatske neće biti aktivan na tržištu prirodnog plina.

Slijedom navedenog, prijavljena koncentracija neće imati negativne učinke na mjerodavnom tržištu trgovine i distribucije prirodnim plinom.

C. Tržište skladištenja prirodnog plina

Djelatnost skladištenja prirodnog plina bila je u sastavu poduzetnika INA do kraja 2008. godine, kada je podzemno skladište plina Okoli izdvojeno u novo društvo Podzemno skladište plina d.o.o.

U navedenom novom poduzetniku koji obavlja djelatnost skladištenja prirodnog plina, 100 posto udjela prodano je poduzetniku Plinacro d.o.o., temeljem Ugovora potpisanog 30. siječnja 2009. Poduzetnik Plinacro d.o.o., u vlasništvu Republike Hrvatske, obavlja djelatnost transporta plina.

Dovršenje transakcije prodaje udjela u poduzetniku Podzemno skladište plina d.o.o. očekuje se krajem travnja 2009. godine. Dovršanjem te transakcije sudionici koncentracije neće više obavljati djelatnost skladištenja prirodnog plina na teritoriju Republike Hrvatske.

Radni volumen podzemnog skladišta plina Okoli je [500.000.000-1.000.000.000] m³ plina. Poduzetnik INA koristi navedeno skladište temeljem potpisanog Ugovora o skladištenju za ispunjenje potreba svojih kupaca. U 2008. godini, INA je u podzemnom skladištu plina Okoli skladištila plin i za poduzetnika [...]. Omjer korištenja kapaciteta skladišta iznosi 90 posto za potrebe poduzetnika INA d.d., a 10 posto za poduzetnika [...]. Prihod koji je INA ostvarila u 2008. godini od skladištenja prirodnog plina za poduzetnika [...] iznosi [...] kuna.

Od početka 2009. godine poduzetnik INA plaća za uslugu skladištenja, te će na godišnjoj razini za tu uslugu poduzetnik INA izdvajati između [...] i [...] kuna.

Poduzetnik MOL i njegova povezana društva nisu prisutna na tržištu skladištenja prirodnog plina na teritoriju Republike Hrvatske.

Iz svega navedenog proizlazi da provedba prijavljene koncentracije neće imati negativan učinak na tržišno natjecanje na tržištu skladištenja prirodnog plina na teritoriju Republike Hrvatske.

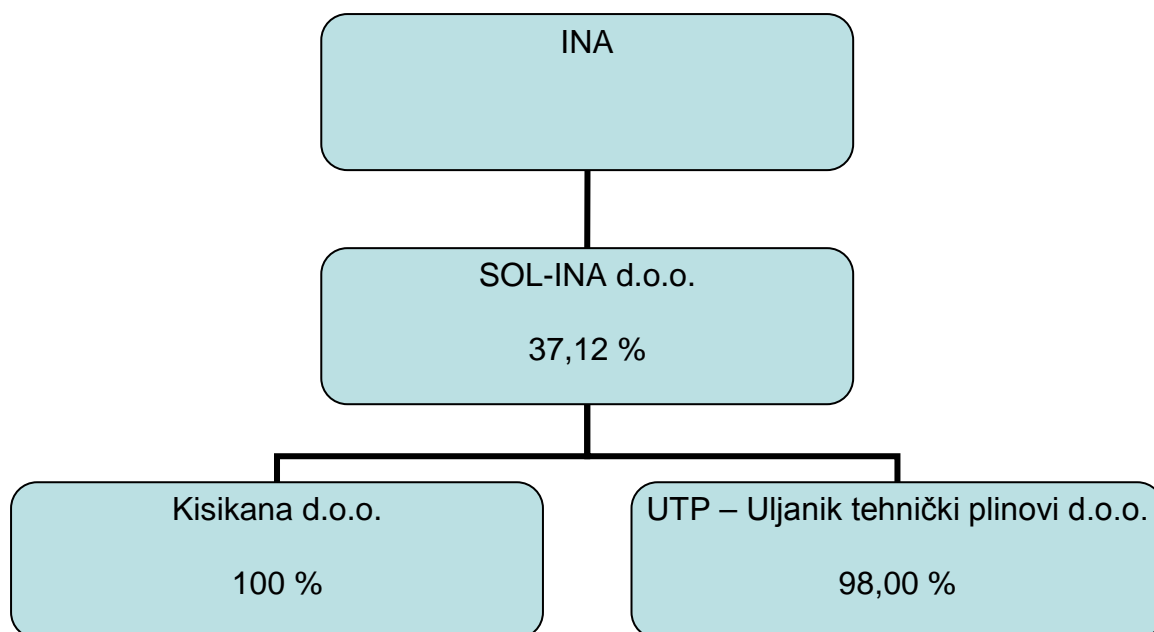
D. Tržište proizvodnje i trgovine tehničkim plinovima

Tehnički plinovi, u koje se ubrajaju i medicinski plinovi, koriste se u sljedećim djelatnostima:

- naftna industrija – inertizacija dušikom, kisik kao pomoćni energent;
- brodogradnja – acetilen i kisik kod rezanja, zavarivanja i grijanja;
- željezare, čeličane – metan i kisik;
- ljevaonice – ugljični dioksid kod izrade kalupa, metan i kisik;
- prehrambena industrija – zamrzavanje hrane tekućim dušikom, pakiranje hrane pod kontroliranom atmosferom;
- medicina – kisik, dušični oksidul, ugljični dioksid, tekući dušik.

Plinovi se isporučuju u tekućem ili komprimiranom obliku i to u bocama ili cisternama.

Grafički prikaz 4.: Udjel poduzetnika INA u poduzetnicima koji djeluju na tržištu proizvodnje i trgovine tehničkim plinovima

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 24. ožujka 2009.
 Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Poduzetnik INA ima manjinski udjel od 37,12 posto u poduzetniku SOL-INA d.o.o., Sisak, a koji ima udjele u dva poduzetnika koja se bave proizvodnjom, trgovinom na malo i trgovinom na veliko tehničkim plinovima, i to u poduzetniku Kisikana d.o.o., Sisak udjel od 100 posto i u poduzetniku UTP – Uljanik tehnički plinovi d.o.o., Pula udjel od 98 posto.

Tablica 10.: Struktura proizvodnje i trgovine tehničkim plinovima poduzetnika SOL-INA d.o.o. na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini

Naziv proizvoda	Isporučene količine kg	Vrijednost kn
1.	2.	3.
Tekućine i plinovodi	[...]	[...]
Trgovina na veliko	[...]	[...]
Trgovina na malo	[...]	[...]
Boce	[...]	[...]
Trgovina na veliko	[...]	[...]
Trgovina na malo	[...]	[...]
Ukupno	[0-50.000.000]	[0-50.000.000]

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 24. ožujka 2009.
 Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Prijavitelj koncentracije procijenio je tržišni udjel poduzetnika SOL-INA d.o.o. u 2008. godini temeljem prodane količine tehničkih plinova na teritoriju Republike Hrvatske na oko [20-30] posto, a temeljem ostvarene vrijednosti prodaje na [10-20] posto.

Konkurenti poduzetnika SOL-INA d.o.o. na mjerodavnom tržištu proizvodnje i trgovine tehničkim plinovima su poduzetnici Linde plin d.o.o., Karlovac, Messer Croatia plin d.o.o., Zaprešić i Air Liquide sa sjedištem u Republici Francuskoj.

Budući da poduzetnik INA nema većinski udjel u poduzetniku SOL-INA d.o.o. te prema dostupnim podacima iz prijave poduzetnik MOL ne djeluje na tržištu proizvodnje i trgovine tehničkim plinovima na teritoriju Republike Hrvatske, provedba prijavljene koncentracije neće imati negativnih učinaka na mjerodavnom tržištu proizvodnje i trgovine tehničkim plinovima na teritoriju Republike Hrvatske.

E. Tržište proizvodnje i trgovine na veliko mazivima, uljima i srodnim proizvodima

Poduzetnik INA prisutan je na tržištu proizvodnje i trgovine mazivima, uljima i srodnim proizvodima putem svoja dva povezana društva i to poduzetnika Maziva Rijeka d.o.o. i Maziva Zagreb d.o.o.

Navedeno mjerodavno tržište obuhvaća ulje i tekućine za motore i motorna vozila, maziva i srodne proizvode za industriju, tekućine i sredstva za obradu metala, sredstva za privremenu zaštitu od korozije i mazive masti za industriju i vozila.

U 2008. godini poduzetnici Maziva Rijeka d.o.o. i Maziva Zagreb d.o.o. proizveli su [0-50.000] t maziva, ulja i srodnih proizvoda, a na teritoriju Republike Hrvatske prodali su ukupno [0-50.000] t navedenih proizvoda.

Tablica 11.: Struktura proizvodnje i trgovine na veliko mazivima, uljima i srodnim proizvodima poduzetnika INA u 2008. godini

Vrsta proizvoda	Proizvodnja t	Prodaja t
1.	2.	3.
Maziva i srodni proizvodi za industriju	[...]	[...]
Posebna ulja i tekućine za motore i ostale aplikacije	[...]	[...]
Aditivi, uključujući poboljšavaše viskoznosti	[...]	[...]
Mazive masti za industriju i vozila	[...]	[...]
Tekućine i sredstva za obradu metala	[...]	[...]
Sredstva za privremenu zaštitu od korozije	[...]	[...]
Ostalo	[...]	[...]
Ukupno:	[0-50.000]	[0-50.000]

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 9. veljače 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Podneskom od 25. ožujka 2009., poduzetnik MOL očitovao se kako većina proizvoda navedena u tablici 11. ulazi u dvije kategorije maziva. To su industrijska maziva i motorna ulja. Nadalje, istaknuo je kako nije u mogućnosti procijeniti tržišni udjel sudionika

koncentracije po vrstama proizvoda navedenih u tablici 11., već samo po temeljnoj kategoriji maziva, a ostali proizvodi, poput tekućina i sredstava za obradu metala, uvršteni su u kategoriju ostalo, kako je prikazano u tablici 12.

Tablica 12.: Tržišni udjel poduzetnika INA na mjerodavnom tržištu trgovine na veliko mazivima, uljima i srodnim proizvodima u 2008. godini

Vrsta proizvoda	Tržišni udjel %
1.	2.
Maziva	[30-40]
Ostalo	[5-10]

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 25. ožujka 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Prijavitelj koncentracije u podnesku od 9. veljače 2009., kao glavne konkurente poduzetnika INA na tržištu trgovine na veliko mazivima, uljima i srodnim proizvodima na teritoriju Republike Hrvatske navodi Shell, OMV, Fuchs, Valvoline, Castrol i Patting, čiji zajednički tržišni udjel procjenjuje na oko 50 posto.

Prisutnost navedenih poduzetnika na mjerodavnom tržištu trgovine na veliko mazivima, uljima i srodnim proizvodima na teritoriju Republike Hrvatske, razvidna je i iz podneska poduzetnika Nacional d.o.o. od 29. svibnja 2009., iz kojeg jasno proizlazi kako navedeni poduzetnik maziva nabavlja od poduzetnika INA, Fuchs, Shell, Castrol i Valvoline.

Na upit Agencije podnositelj prijave očitovao se podneskom od 24. ožujka 2009. u kojem je naveo da je na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini, putem svog povezanog društva MOL Lub Ltd., prodao 24.140 kilograma industrijskog ulja i to poduzetniku Maziva Zagreb d.o.o. Navedeni tip ulja obično se koristi kao konačni proizvod, ali navedene isporučene količine poduzetniku Maziva Zagreb d.o.o. iskorištene su kao sirovina za proizvodnju proizvoda [...].

S obzirom na dostavljene podatke, proizlazi kako je veličina tržišta oko 37.500,00 tona. Poduzetnik MOL na tržištu trgovine na veliko mazivima, uljima i srodnim proizvodima prisutan je s vrlo malim tržišnim udjelom koji iznosi [<1] posto. Međutim, kako je isporučeno industrijsko ulje iskorišteno kao sirovina za novo ulje koje se bilježi kao realizacija poduzetnika INA u mjerodavnoj godini, kako bi se izbjeglo dvostruko računanje istih količina, tržišni udjel poduzetnika MOL na tržištu trgovine na veliko mazivima, uljima i srodnim proizvodima nije relevantan.

Budući da poduzetnik MOL ostvaruje tržišni udjel manji od 1 posto na navedenom tržištu, a konkurenti sudionika koncentracije udjel veći od 65 posto, provedba prijavljene koncentracije neće imati negativnih učinaka na tržištu trgovine na veliko mazivima, uljima i srodnim proizvodima na teritoriju Republike Hrvatske.

F. Tržište trgovine na malo mazivima, uljima i srodnim proizvodima

Poduzetnik MOL dostavio je podnescima od 24. i 25. ožujka te 30. travnja 2009. podatke o prodaji maziva, ulja i srodnih proizvoda poduzetnika INA i MOL u 2008. godini ostvarenoj putem prodaje na benzinskim postajama. Ostvarena prodaja prikazana je tablicom 13.

Tablica 13.: Struktura trgovine na malo mazivima, uljima i srodnim proizvodima na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini

Vrsta proizvoda	MOL t	INA t	Svi poduzetnici t	Tržišni udjel MOL t	Tržišni udjel INA t
1.	2.	3.	4.	5.	6.
Motorna ulja	[0-500]	[0-5.000]	[0-5.000]	[0-5]	[40-50]
Industrijska maziva	[0-500]	[0-5.000]	[0-5.000]	[0-5]	[40-50]
Ukupno	[0-500]	[0-5.000]	[5.000-10.000]	[0-5]	[40-50]

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 24., 25. ožujka 2009. i 30. travnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Iz tablica 13. i 14. razvidno je kako je prodaja motornih ulja značajnija i količinski i vrijednosno u odnosu na ostale kategorije proizvoda koje čine mjerodavno tržište trgovine na malo mazivima, uljima i srodnim proizvodima.

Tablica 14.: Prihod od trgovine na malo motornim uljima i mazivima sudionika koncentracije u 2008. godini

Vrsta proizvoda	MOL kn	INA kn
1.	2.	3.
Motorna ulja	[0-5.000.000]	[50.000.000-100.000.000]
Industrijska maziva	[0-5.000.000]	[0-50.000.000]
Srodni proizvodi	[0-5.000.000]	[0-500.000]
Ukupno	[5.000.000-10.000.000]	[50.000.000-100.000.000]

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 30. travnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Podneskom od 24. ožujka 2009., prijavitelj koncentracije očitovao se kako sudionicima koncentracije nisu dostupne pojedinačne procjene količinskog i vrijednosnog udjela konkurenata. Istim podneskom poduzetnik MOL dostavio je Agenciji procjenu ukupne količine prodanih motornih ulja i industrijskih maziva putem prodaje na benzinskim postajama na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini.

Iz tablice 13. razvidno je kako tržišni udjel poduzetnika INA ostvaren putem prodaje motornih ulja i industrijskih maziva na maloprodajnim mjestima poduzetnika INA d.d., Crobenz d.d. i INA –Osijek Petrol d.d. na teritoriju Republike Hrvatske iznosi [40-50] posto.

Poduzetnik MOL djeluje na tržištu trgovine na malo mazivima i uljima isključivo putem povezanog poduzetnika Tifon d.o.o. te je temeljem prodane količine navedenih proizvoda na mjerodavnom tržištu trgovine na malo mazivima i uljima ostvario udjel od [0-5] posto.

Nakon provedbe koncentracije tržišni udjel poduzetnika MOL uvećat će se s [0-5] posto za tržišni udjel poduzetnika INA, koji iznosi [40-50] posto te će iznositi ukupno [40-50] posto.

Motorna ulja, maziva i srodni proizvodi dostupni su, osim na benzinskim postajama, i na ostalim maloprodajnim mjestima, poput auto servisa, prodavaonica auto dijelova i trgovina na malo mješovitom robom.

Stoga, su stvarni udjeli na mjerodavnom tržištu niži od udjela utvrđenih temeljem prodaje maziva i ulja putem benzinskih postaja.

Iz svega navedenog, proizlazi kako zbog dostupnosti maziva, ulja i srodnih proizvoda i na maloprodajnim mjestima, različitim od benzinskih postaja, kao i zbog niskog tržišnog udjela poduzetnika MOL, provedba prijavljene koncentracije neće imati negativnih učinaka na tržišno natjecanja na tržištu trgovine na malo mazivima, uljima i srodnim proizvodima.

G. Proizvodnja naftnih derivata

Poduzetnik INA jedini je proizvođač naftnih derivata na teritoriju Republike Hrvatske. U tablici 15. prikazana je količina proizvodnje nafte i naftnih derivata navedenog poduzetnika u 2008. godini.

Tablica 15.: Struktura proizvodnje naftnih derivata poduzetnika INA d.d. u 2008. godini

Vrsta proizvoda	Proizvedene količine t
1	2
UNP	[0-500.000]
Primarni benzin	[0-500.000]
Motorni benzin	[500.000-1.000.000]
Plinska ulja	[1.000.000-2.000.000]
Ulje za loženje	[500.000-1.000.000]
Ostali derivati	[0-500.000]
Ukupno	[4.000.000-5.000.000]

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 9. veljače 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Pojam plinska ulja obuhvaća dizelsko gorivo i lož ulje.

Pojam «primarni benzin» korišten u tablici 15. je proizvod koji se dobiva u procesu rafinerijske prerade sirove nafte. Primarni benzin (nerafiniran) je istovremeno i frakcija sirove nafte. Kao frakcija se koristi i kao gotov proizvod i upotrebljava se kao sirovina (šarža) u naftnoj i petrokemijskoj industriji. Od količina navedenih u tablici 15., [0-50.000] tona proizvedeno je u Segmentu djelatnosti istraživanja i proizvodnje poduzetnika INA, poznatim i pod nazivom Naftaplin, koji su iskorišteni u procesu prerade i proizvodnje rafinerije nafte Sisak. Preostalih [0-500.000] tona proizvele su dvije rafinerije u Segmentu djelatnosti Rafinerije i marketing poduzetnika INA, koja količina je ukupno prodana u izvozu.

Pojam motorni benzini je oznaka za grupu komercijalnih proizvoda koji se proizvode u procesu rafinerijske prerade, a koji se upotrebljavaju kao pogonsko gorivo za benzinske motore te označavaju gotovi proizvod kojem se, u pravilu, ne mijenjaju značajke, odnosno ne predstavlja ni međuproizvod niti sirovinu. Prodaje se na teritoriju Republike Hrvatske, a i izvozi se. INA proizvodi i prodaje na tržištu Republike Hrvatske sljedeće motorne benzine: Eurosuper 95, Super 95, Super Plus 98.

H. Skladištenje nafte i naftnih derivata

Prema Zakonu o energiji, skladištenje nafte i naftnih derivata ubraja se u energetske djelatnosti, a koje poduzetnici mogu obavljati samo na osnovi dozvole kojom se dopušta obavljanje navedene djelatnosti. Dozvolu izdaje Hrvatska energetska regulatorna agencija, a registar dozvola dostupan je na stranici http://www.hera.hr/hrvatski/html/dozvole_tab23.html.

Tablica 16.: Popis poduzetnika – imatelja dozvole za skladištenje nafte i naftnih derivata

Redni broj	Poduzetnik	Datum upisa u registar dozvola	Razdoblje trajanja dozvole broj godina
1.	2.	3.	4.
1.	Kemikalije d.d.	04. 07. 2003.	15
2.	Tankerkomerc d.d.	22. 08. 2003.	15
3.	Jadranski naftovod d.d.	10. 12. 2003.	15
4.	Tifon d.o.o.	06. 01. 2007.	5
5.	Naftni terminali federacije d.o.o.	09. 01. 2007.	5
6.	OMV Hrvatska d.o.o.	05. 04. 2004.	3
7.	Maziva-Zagreb d.o.o.	03. 05. 2004.	15
8.	Petrol trgovina d.o.o.	07. 06. 2004.	3
9.	Nautica Vukovar d.o.o.	14. 06. 2004.	3
10.	Grič petrol d.o.o.	29. 07. 2008.	5
11.	Nafta promet d.o.o.	29. 07. 2004.	3
12.	Euro-petrol d.o.o.	03. 08. 2007.	5
13.	Antunović TA d.o.o.	07. 12. 2007.	5
14.	Crobenz d.d.	02. 05. 2005.	3
15.	Luka Ploče trgovina d.o.o.	21. 04. 2006.	3
16.	INA Industrija nafte d.d.	27. 12. 2006.	15
17.	Modibit d.o.o.	11. 07. 2007.	3
18.	Terminal Slavonski Brod d.o.o.	04. 08. 2008.	3
19.	Dioki organska petrokemija d.d.	30. 07. 2008.	5
20.	Kepol terminal d.o.o.	26. 09. 2008.	3
21.	Proplin d.o.o.	28. 11. 2008.	3
22.	Butan plin d.o.o.	10. 12. 2008.	5

Izvor: Internet stranica Hrvatske energetske regulatorne agencije <http://www.hera.hr/hrvatski/html/dozvole.html> [11. svibnja 2009.]

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

H.1. Skladištenje nafte

Na tržištu skladištenja nafte na teritoriju Republike Hrvatske prisutna su dva poduzetnika – INA i Jadranski naftovod d.d., Zagreb (dalje: JANAF).

Prema kriteriju veličine skladišnog prostora namijenjenog za skladištenje nafte koji na teritoriju Republike Hrvatske iznosi ukupno 1.626.000,00 m³, INA ostvaruje udjel od [40-50] posto. Poduzetnik JANAF s ukupno [...] m³ ostvaruje udjel od [50-60] posto.

Sukladno očitovanju poduzetnika MOL od 20. svibnja 2009., skladišni kapacitet namijenjen na skladištenje sirove nafte nije moguće koristiti za skladištenje naftnih derivata.

Tablica 17.: Skladišni kapaciteti za skladištenje sirove nafte na teritoriju Republike Hrvatske

Redni broj	Naziv poduzetnika	Skladišni prostor m ³	Udjel %
1.	2.	3.	4.
1.	JANAF	[...]	[50-60]
2.	INA	[...]	[40-50]
	Ukupno:	1.626.000,00	100,00

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 20. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Poduzetnik MOL nije prisutan na mjerodavnom tržištu skladištenja nafte te stoga provedba prijavljene koncentracije neće imati negativan učinak na tržišno natjecanje na mjerodavnom tržištu skladištenja nafte.

H.2. Skladištenje naftnih derivata

Na teritoriju Republike Hrvatske skladišta namijenjena za skladištenje naftnih derivata nalaze se u vlasništvu poduzetnika koji obavljaju djelatnost trgovine naftnim derivatima, te u vlasništvu poduzetnika koji ne obavljaju navedenu djelatnost, ali skladišne kapacitete iznajmljuju zainteresiranim poduzetnicima.

Odredbama Uredbe o uvjetima za obavljanje trgovine na veliko i trgovine s inozemstvom za određenu robu („Narodne novine“ broj 58/09) propisano je kako poduzetnici koji obavljaju trgovinu na veliko i trgovinu s inozemstvom gorivima moraju raspolagati odgovarajućim skladištima posebno uređenima i opremljenim za skladištenje goriva.

Stoga, svaki poduzetnik koji obavlja djelatnost trgovine na veliko naftnim derivatima mora imati osiguran skladišni prostor za naftne derivate.

INA ima u vlasništvu ukupno [1.000.000-2.000.000] m³ skladišnih kapaciteta, a u zakupu još [0-100.000] m³.

Od vlastitih kapaciteta [500.000-1.000.000] m³ koristi u proizvodnji naftnih derivata.

Za obavljanje djelatnosti trgovine na veliko naftnim derivatima INA koristi ukupno [500.000-1.000.000] m³ skladišnog prostora, od čega je [80-90] posto, odnosno [500.000-1.000.000] m³ u vlasništvu poduzetnika INA, a ostatak od [...] m³ iznajmljuje od poduzetnika [...],[...], te od još [...] poduzetnika.

Tablica 18.: Kapaciteti za skladištenje naftnih derivata u vlasništvu poduzetnika INA

Namjena	Rafinerija nafte Rijeka m ³	Udjel %	Rafinerija nafte Sisak m ³	Udjel %	Ostala skladišta m ³	Udjel %	Ukupno m ³	Udjel %
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Trgovina na veliko	[...]	[40-50]	[...]	[50-60]	[...]	100,00	[...]	[50-60]
Proizvodnja	[...]	[50-60]	[...]	[40-50]	-	-	[...]	[40-50]
Ukupno:	[...]	100,00	[...]	100,00	[...]	100,00	[1.000.000-2.000.000]	100,00

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 20. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Iz navedenog proizlazi kako poduzetnik INA [50-60] posto raspoloživih skladišnih kapaciteta za naftne derivate koristi za obavljanje djelatnosti trgovine na veliko, a preostalih [40-50] posto u procesu proizvodnje naftnih derivata.

Poduzetnik INA ne iznajmljuje skladišne kapacitete trećim osobama.

Poduzetnik MOL, prisutan je na tržištu skladištenja naftnih derivata putem poduzetnika Tifon d.o.o., koji nema vlastite skladišne kapacitete, nego veleprodajno skladište kapaciteta od [0-50.000] m³ iznajmljuje temeljem ugovora o zakupu sklopljenim s [...]. Ugovor je sklopljen na rok od 18 godina i traje do [...].

Navedeni skladišni prostor poduzetnik Tifon d.o.o. ne iznajmljuje trećim osobama.

Tablica 19.: Struktura tržišta skladištenja naftnih derivata na teritoriju Republike Hrvatske

1.	Naziv poduzetnika 2.	Mjesto 3.	Vlasništvo 4.	Daju u podzakup 5.	Skladišni prostor m ³ 6.	Udjel % 7.	
1.	INA	- u vlasništvu				[...]	
		Osijek	da	ne	[...]		
		Slavonski Brod	da	ne	[...]		
		Maziva Zagreb	da	ne	[...]		
		Rafinerija nafte Sisak	da	ne	[...]		
		Rafinerija nafte Rijeka	da	ne	[...]		
		Proplin	da	ne	[...]		
		Solin	da	ne	[...]		
		Sustjepan	da	ne	[...]		
		Gospić	da	ne	[...]		
		- u najmu				[...]	
		[...]	ne	ne	[...]		
		[...]	ne	ne	[...]		
[...]	ne	ne	[...]				
Ukupno INA					[...]	[70-80]	
2.	OMV Hrvatska d.o.o.	JANAF - Omišalj	ne	ne	[...]	[5-10]	
3.	Deltagrip LLP	Slavonski Brod	da	ne	[...]		
		Ploče	ne	ne	[...]		
		Ukupno Delta grip					[...]
4.	Petrol trgovina d.o.o., Euro-petrol d.o.o.	Žitnjak	ne	ne	[...]		
		Ploče	ne	ne	[...]		
		Zadar-Keapol	ne	da	[...]		
		Ukupno Petrol trgovina d.o.o. i Euro-petrol d.o.o.					[...]
5.	Tifon d.o.o.	Zabok	ne	ne	[...]	[0-5]	
6.	Lukoil Croatia d.o.o.	Vukovar	da	ne	[...]	[0-5]	
7.	TA Antunović d.o.o.	Zagreb	da	ne	[...]	[0-5]	

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 20. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Poduzetnici Petrol trgovina d.o.o. i Euro-petrol d.o.o., u smislu odredaba relevantnih propisa predstavljaju povezane poduzetnike, budući da je Agencija, temeljem odluke Vijeća, sa 110. sjednice održane 10. srpnja 2008., u predmetu klasa: UP/I 030-02/2008-02/20, donijela odluku o dopuštenosti koncentracije poduzetnika Petrol d.d. sa sjedištem u Republici Sloveniji i poduzetnika Euro-petrol d.o.o., Rijeka na tzv. prvoj razini, u smislu članka 26. stavka 1. ZZTN.

Poduzetnik INA procijenio je veličinu tržišta skladištenja naftnih derivata na ukupno 970.185 m³. S obzirom na to, udjel poduzetnika INA iznosi [70-80] posto, a udjel poduzetnika MOL [0-5] posto. Poduzetnik OMV Hrvatska d.o.o. ostvaruje udjel od [5-10] posto, Delta grip udjel od [0-5] posto, Petrol udjel od [0-5] posto, Lukoil Croatia d.o.o. [0-5] posto, TA Antunović [0-5] posto.

Nakon provedbe koncentracije tržišni udjel poduzetnika MOL iznosio bi [80-90] posto.

Agencija je iz prikupljenih podataka od konkurenata sudionika koncentracije utvrdila kako su skladišni kapaciteti veći od procjene poduzetnika INA, ali ne u značajnoj mjeri, budući da, primjerice, poduzetnik [...] zakupljuje skladišni prostor od Terminala Slavonski Brod u veličini od 4.700 m³, a 3.000 m³ od NTF-a u Pločama. Poduzetnik [...] iznajmljuje skladište u veličini od 1.000 m³. Ti poduzetnici nisu navedeni u procijeni veličine tržišta i udjelima dostavljenim od strane prijavitelja koncentracije.

Poduzetnik OMV Hrvatska d.o.o. u očitovanju Agenciji od 5. lipnja 2009., navodi kako ukupni skladišni kapaciteti za skladištenje naftnih derivata na teritoriju Republike Hrvatske iznose 986.000 m³, što potvrđuje procjene poduzetnika INA dostavljene Agenciji.

Poduzetnik [...] je naveo kako skladišni kapacitet na teritoriju Republike Hrvatske nije dovoljno velik, a kako se prosječni trošak izgradnje skladišta za naftne derivate kreće u rasponu od 5.000.000,00 do 25.000.000,00 eura.

Sudionici koncentracije istaknuli su u podnesku, zaprimljenim u Agenciji 21. svibnja 2009., kako je, prema njima dostupnim informacijama, u pripremi izgradnja novih kapaciteta za skladištenje naftnih derivata s isključivom namjenom iznajmljivanja u Pločama te kako prema njihovim saznanjima vlasnici atraktivnih lokacija za izgradnju skladišta naftnih derivata u Slavskom Brodu traže zainteresirane investitore.

Poduzetnik [...] se očitovao Agenciji kako u Republici Hrvatskoj ima dovoljno skladišta za nafte derivate, u koja se ubrajaju i skladišta poduzetnika INA duž morske obale u gradovima Rijeka, Zadar, Split, Rogatin itd. te u unutrašnjosti i u samim rafinerijama u Rijeci i Sisku. Prema mišljenju poduzetnika Euro-petrol d.o.o. skladišni kapaciteti nisu u cijelosti popunjeni, odnosno dosta ih je prazno te nije potrebno graditi dodatna skladišta.

Poduzetnik MOL nije prisutan na tržištu skladištenja naftnih derivata temeljem kriterija vlasništva nad skladišnim kapacitetima na teritoriju Republike Hrvatske, a prema kriteriju korištenja skladišnih kapaciteta MOL ostvaruje udjel od [0-5] posto.

S obzirom na obilježja tržišta, nizak tržišni udjel poduzetnika MOL temeljem kriterija korištenja skladišnih kapaciteta prije provedbe koncentracije te mogućnosti rasta tržišta putem izgradnje novih skladišnih kapaciteta, provedba koncentracije neće imati negativne učinke na mjerodavnom tržištu skladištenja naftnih derivata.

I. Trgovina na veliko naftnim derivatima

Pod naftnim derivatima, sukladno članku 2., stavku 2., točki 2. Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata („Narodne novine“ broj 57/06), podrazumijevaju se proizvodi dobiveni iz nafte (motorni benzini, benzini za zrakoplove, dizelska goriva, plinska ulja, loživa ulja, brodska goriva, gorivo za mlazne motore, petroleji, bitumeni, naftni koks i ukapljeni naftni plin).

Za obavljanje djelatnosti trgovine na veliko naftnim derivatima na teritoriju Republike Hrvatske potrebno je imati dozvolu Hrvatske energetske regulatorne agencije. Dozvole za obavljanje energetske djelatnosti upisane su u Zbirni registar dozvola koji je javno dostupan na adresi: <http://www.hera.hr/hrvatski/html/dozvole.html>.

Pregledom registra dozvola Hrvatske energetske regulatorne agencije, Agencija je utvrdila kako se na popisu imatelja dozvola za obavljanje djelatnosti trgovine na veliko naftnim derivatima nalazi ukupno devetnaest poduzetnika.

Tablica 20.: Popis poduzetnika – imatelja dozvole za trgovinu na veliko naftnim derivatima

Redni broj	Poduzetnik	Datum upisa u registar dozvola	Razdoblje trajanja dozvole broj godina
1.	2.	3.	4.
1.	INA d.d.	13. 12. 2003.	15
2.	Tifon d.o.o.	06. 01. 2007.	5
3.	Petrol trgovina d.o.o.	10. 03. 2007.	5
4.	OMV Hrvatska d.o.o.	06. 04. 2007.	5
5.	Antunović TA d.o.o.	04. 05. 2007.	5
6.	OG Adriatic d.o.o.	08. 06. 2007.	5
7.	Nautica vukovar d.o.o.	14. 06. 2007.	3
8.	Sirovina benz d.o.o.	02. 07. 2004.	3
9.	Crobenz d.d.	05. 07. 2004.	15
10.	Modibit d.o.o.	06. 07. 2007.	5
11.	Tankercomerc d.d.	05. 07. 2004.	15
12.	Grič petrol d.o.o.	29. 07. 2007.	5
13.	Nafta petrol d.o.o.	29. 07. 2004.	3
14.	Euro-petrol d.o.o.	03. 08. 2007.	5
15.	INA - Osijek petrol d.d.	07. 12. 2007.	5
16.	A. B. petrol promet d.o.o.	24. 02. 2005.	3
17.	Lukoil Croatia d.o.o.	16. 03. 2006.	3
18.	Luka Ploče trgovina d.o.o.	21. 04. 2006.	3
19.	Zračna luka Zagreb trgovina d.o.o.	23. 04. 2007.	3

Izvor: Internet stranica Hrvatske energetske regulatorne agencije <http://www.hera.hr/hrvatski/html/dozvole.html> [8. svibnja 2009.]

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Podneskom od 25. svibnja 2009., poduzetnik MOL dostavio je Agenciji procjenu tržišnih udjela sudionika koncentracije i njihovih konkurenata na tržištu trgovine na veliko naftnim derivatima po svakoj vrsti naftnog derivata, sukladno članku 2., stavku 2. točki 2. Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata.

Od naftnih derivata navedenih u tablici 21., INA sudjeluje u trgovini na veliko svim navedenim naftnim derivatima, osim petroleja i naftnog koksa.

MOL na tržištu trgovine na veliko naftnim derivatima prodaje motorni benzin, dizel goriva, lož ulje, plinska ulja, goriva za mlazne motore, bitumen i ukapljeni naftni plin.

Tablica 21.: Struktura tržišta trgovine na veliko naftnim derivatima na teritoriju Republike Hrvatske prema procjeni sudionika koncentracije

Redni broj	Naziv poduzetnika	Motorni benzin %	Dizelska goriva %	Plinska ulja %	Loživa ulja %	Brodsko gorivo %	Benzini za zrakoplove %	Gorivo za mlazne motore %	Bitumeni %	Petroleji %	Ukapljeni naftni plin %	Naftni koks %
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
1.	INA	[30-40]	[60-70]	[70-80]	[80-90]	100,00	100,00	[90-100]	[30-40]	0,00	[90-100]	0,00
2.	MOL	[30-40]	[10-20]	[0-5]	[0-5]	0,00	0,00	[5-10]	[20-30]	0,00	0,11	0,00
3.	OMV Hrvatska	[10-20]	[10-20]	[0-5]	0,00	0,00	0,00	0,00	[0-5]	0,00	0,00	0,00
4.	Petrol	[5-10]	[5-10]	[10-20]	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Lukoil Croatia	[5-10]	[0-5]	[0-5]	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Delta grip LLP	0,00	[0-5]	[0-5]	[5-10]	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7.	Ostali	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	0,00	0,00	0,00	[40-50]	0,00	[5-10]	100,00
	Ukupno:	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00	100,00	100,00

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 25. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Poduzetnik INA u 2008. godini prodao je ukupno [0-5.000.000] tona naftnih derivata putem trgovine na veliko u vrijednosti od [5.000.000.000-10.000.000.000] kuna.

Navedene količine i ostvarena vrijednost prodaje ostvarena je putem poduzetnika INA d.d., Crobenz d.d., INA-Osijek Petrol d.d. i Proplin d.o.o.

U tablici 22. prikazana je ostvarena prodaja u 2008. godini prema vrsti naftnih derivata.

Tablica 22.: Prodaja naftnih derivata poduzetnika INA ostvarena kroz trgovinu na veliko na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini

Naftni derivat	Prodana količina t	Udjel %	Prodajna vrijednost kn	Udjel %
1.	2.	3.	4.	5.
Motorni benzini	[...]	[0-5]	[...]	[0-5]
Dizelska goriva	[...]	[20-30]	[...]	[40-50]
Plinska ulja	[...]	[10-20]	[...]	[10-20]
Loživa ulja	[...]	[30-40]	[...]	[20-30]
Benzini za zrakoplove	[...]	[0-5]	[...]	[0-5]
Brodaska goriva	[...]	[0-5]	[...]	[0-5]
Goriva za mlazne motore	[...]	[0-5]	[...]	[0-5]
Petroleji	0,00	0,00	0,00	0,00
Bitumeni	[...]	[5-10]	[...]	[0-5]
Naftni koks	0,00	0,00	0,00	0,00
Ukapljeni naftni plin	[...]	[5-10]	[...]	[5-10]
Ukupno:	[0-5.000.000]	100,00	[5.000.000.000-10.000.000.000]	100,00

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Iz tablice 23. razvidno je kako je [...] najveći kupac navedenog poduzetnika, s udjelom od [40-50] posto u ukupnom prihodu ostvarenom od djelatnosti trgovine na veliko naftom i naftnim derivatima na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini

Tablica 23.: Prihodi ostvareni od trgovine na veliko nafte i naftnih derivata poduzetnika MOL na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini

Prodaja prema poduzetnicima	Prihod kn	Udjel %
1.	2.	3.
Prodaja poduzetniku [...]	[...]	[40-50]
Prodaja poduzetniku [...]	[...]	[20-30]
Prodaja ostalim poduzetnicima	[...]	[20-30]
Ukupno:	[0-5.000.000.000]	100,00

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 9. veljače 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Ukupan prihod koji je MOL ostvario od prodaje na mjerodavnom tržištu trgovine na veliko naftnim derivatima na teritoriju Republike Hrvatske iznosi [0-5.000.000.000] kuna i u taj iznos uključeni su prihodi od prodaje poduzetniku INA i Tifon d.o.o.

Prema procjeni poduzetnika MOL, njegov tržišni udjel na tržištu trgovine na veliko naftom i naftnim derivatima i to pretežito motornim benzinom i dizelom, iznosi oko [5-10] posto, ne uključujući prodaje poduzetniku INA.

Poduzetnik Tifon d.o.o. dobavlja naftne derivate od poduzetnika članova MOL grupe te od poduzetnika [...].

Djelatnost trgovine na veliko naftnim derivatima poduzetnik Tifon d.o.o. obavlja temeljem godišnjih ugovora o isporuci naftnih proizvoda sklopljenih s velikim kupcima, kojim ugovorima su regulirani svi aspekti narudžbe, isporuke i plaćanja proizvoda.

U tablici 24. prikazani su najveći kupci poduzetnika Tifon d.o.o. i količine isporučenih naftnih derivata u 2008. godini za svakog pojedinog kupca.

Tablica 24.: Najveći kupci naftnih derivata od poduzetnika Tifon d.o.o. u 2008. godini
[...].

Na upit Agencije, poduzetnik MOL je dostavio očitovanje o tome opskrbljuju li sudionici koncentracije konkurente na tržištu trgovine na malo naftnim derivatima. Sukladno očitovanju, u 2008. godini poduzetnik INA je putem svog povezanog društva INA-Osijek Petrol d.d. isporučio poduzetniku [...].[...] tona naftnih derivata.

Struktura isporučenih naftnih derivata prikazana je u tablici 25.

Tablica 25.: Vrste naftnih derivata isporučene poduzetniku [...] od strane poduzetnika INA u 2008. godini
[...]

U 2008. godini poduzetnik Tifon d.o.o. isporučio je naftne derivate poduzetnicima [...], [...], [...] i [...]. Isporučene količine po svakom poduzetniku razvidne su iz tablice 26.

Tablica 26.: Isporučene količine naftnih derivata konkurentima od strane poduzetnika Tifon d.o.o. u 2008. godini
[...]

Agencija je, u cilju utvrđivanja stanja na mjerodavnom tržištu trgovine na veliko naftnim derivatima, kao i učincima koncentracije na navedeno mjerodavno tržište, uputila dopise i prikupila podatke i od poduzetnika koji imaju dozvolu Hrvatske energetske regulatorne agencije za obavljanje djelatnosti trgovine na veliko naftnim derivatima.

1.1. Motorni benzin

Motorni benzin je, sukladno članku 4. Uredbe o kakvoći tekućih naftnih goriva („Narodne novine“, broj: 53/06, 154/08), isparivo mineralno ulje namijenjeno za rad motora s unutarnjim izgaranjem i paljenjem na svjećicu koji se koristi za pogon cestovnih vozila.

Poduzetnik MOL je podneskom od 25. svibnja 2009. dostavio procjenu tržišta trgovine na veliko u kojoj je procijenio veličinu tržišta trgovine na veliko motornim benzinom na [100.000-200.000] tona.

Prije provedbe koncentracije poduzetnik INA na tržištu trgovine na veliko motornim benzinom ostvario je temeljem prodane količine od [...] tona, udjel od [30-40] posto. Poduzetnik MOL prodao je ukupno [...] tona motornog benzina, čime je ostvario udjel od [30-40] posto.

Nakon provedbe koncentracije temeljem prodane količine motornog benzina putem trgovine na veliko na teritoriju Republike Hrvatske, udjel poduzetnika MOL iznosio bi [60-70] posto.

Međutim, prilikom utvrđivanja udjela potrebno je voditi računa i o kupcima kojima su sudionici koncentracije prodavali motorni benzin kako bi se izbjeglo dvostruko računanje istih količina. Prema podacima iz podneska poduzetnika MOL od 25. svibnja 2009., poduzetnik MOL prodao je [...] tona motornog benzina poduzetnicima različitim od poduzetnika INA, a [...] t poduzetniku INA, čija količina je sadržana i u podacima o prodaji poduzetnika INA.

Uzevši u obzir tu činjenicu, Agencija je ponovno izračunala tržišne udjele sudionika koncentracije i njihovih konkurenata, temeljem procjene prijavitelja koncentracije, koji iznose kako slijedi: INA [40-50] posto, MOL [10-20] posto, OMV Hrvatska d.o.o. [10-20] posto, Petrol [5-10] posto, Lukoil Croatia d.o.o. [5-10] posto, ostali [0-5] posto.

Nakon provedbe koncentracije tržišni udjel poduzetnika MOL na tržištu trgovine na veliko motornim benzinom na teritoriju Republike Hrvatske iznosio bi [60-70] posto.

Usporedbom procjene veličine tržišta i prodanih količina kroz trgovinu na veliko poduzetnika MOL s podacima dobivenim od konkurenata sudionika koncentracije, Agencija je utvrdila kako je tržište trgovine na veliko motornim benzinom veće od procijenjenih [100.000-200.000] tona.

Naime, poduzetnik OMV Hrvatska d.o.o. kroz trgovinu na veliko naftnim derivatima na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini prodao [...] tona motornog benzina u vrijednosti od [...] kuna, poduzetnik Euro-petrol d.o.o. [...] tona u vrijednosti od [...], Petrol trgovina d.o.o. [...] tona u vrijednosti od [...], Lukoil Croatia d.o.o. [...] tona u vrijednosti od [...] kuna, OG Adriatic d.o.o. [...] tona i poduzetnik Grič petrol d.o.o. [...] tona.

S obzirom na navedene količine, Agencija je utvrdila kako mjerodavno tržište trgovine na veliko motornim benzinom u mjerodavnoj 2008. godini nije bilo manje od [100.000-200.000] tone.

Pregled strukture tržišta trgovine na veliko motornim benzinom na teritoriju Republike Hrvatske temeljem stvarno prodanih količina motornog benzina nalazi se u tablici 27.

Tablica 27.: Struktura tržišta trgovine na veliko motornim benzinom na teritoriju Republike Hrvatske

Redni broj	Naziv poduzetnika	Prodane količine t	Tržišni udjel %
1.	2.	3.	4.
1.	INA	[...]	[30-40]
2.	Petrol	[...]	[20-30]
3.	OMV Hrvatska d.o.o.	[...]	[10-20]
4.	MOL	[...]	[10-20]
5.	OG Adriatic d.o.o.	[...]	[0-5]
6.	Lukoil Croatia d.o.o.	[...]	[0-5]
7.	Grič petrol d.o.o.	[...]	[0-5]
	Ukupno:	[100.000,00-200.000,00]	100,00

* Petrol: Petrol trgovina d.o.o. i Euro-petrol d.o.o.

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 25. svibnja 2009., podnesci konkurenata sudionika koncentracije

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Iz tablice 27. razvidno je kako temeljem prodanih količina motornog benzina u trgovini na veliko na teritoriju Republike Hrvatske poduzetnik INA ostvaruje udjel od [30-40] posto. Slijede ga poduzetnici Petrol trgovina d.o.o. i Euro-petrol d.o.o. sa zajedničkim udjelom od [20-30] posto, te poduzetnik OMV Hrvatska d.o.o. s [10-20] posto tržišnog udjela. Poduzetnik MOL nalazi se na četvrtom mjestu s udjelom od [10-20] posto.

Nakon provedbe koncentracije tržišni udjel poduzetnika MOL povećat će se s [10-20] posto na ukupno [40-50] posto.

U tablicama 28. i 29. nalazi se popis najvećih kupaca motornih benzina od poduzetnika MOL i INA, s iskazanom količinom prodanih motornih benzina i pripadajućom vrijednosti prodaje po svakom kupcu.

Tablica 28.: Popis najvećih kupaca motornih benzina od poduzetnika MOL na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini

Redni broj	Ime kupca	Prodajna količina t	Prodajna vrijednost kn	Količinski udjel %	Količinski udjel konsolidirano %	Vrijednosni udjel %	Vrijednosni udjel konsolidirano %
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	[...]	[...]	[...]	[10-20]	[50-60]	[10-20]	[20-30]
2.	[...]	[...]	[...]	[10-20]	[30-40]	[30-40]	[50-60]
3.	[...]	[...]	[...]	[0-5]	[5-10]	[5-10]	[5-10]
4.	[...]	[...]	[...]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[5-10]
Ukupna prodaja MOL grupe		[...]	[...]	[30-40]	-	[60-70]	-
Ukupna prodaja MOL grupe - konsolidirano		[...]	[...]	-	100,00	-	100,00

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Tablica 29.: Popis najvećih kupaca motornih benzina od poduzetnika INA na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini

Redni broj	Ime kupca	Prodana količina t	Prodajna vrijednost kn	Količinski udjel konsolidirano %	Vrijednosni udjel konsolidirano %
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	[...]	[...]	[...]	[10-20]	[10-20]
2.	[...]	[...]	[...]	[5-10]	[5-10]
3.	[...]	[...]	[...]	[0-5]	[0-5]
4.	[...]	[...]	[...]	[0-5]	[0-5]
5.	[...]	[...]	[...]	[0-5]	[0-5]
Ukupno prodaja INA - konsolidirano		[...]	[...]	[20-30]	[20-30]

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

1.2. Dizelska goriva

Dizelsko gorivo je, prema definiciji sadržanoj u članku 4. Uredbe o kakvoći tekućih naftnih goriva, plinsko ulje koje se koristi za rad motora s unutarnjim izgaranjem i kompresionim paljenjem namijenjenih za pogon cestovnih i pružnih samohodnih vozila za prijevoz putnika i robe. U ovu skupinu pripada i dizelsko gorivo naziva "eurodizel plavi" prema posebnom propisu.

Poduzetnik INA u 2008. godini na teritoriju Republike Hrvatske prodao je [...] tona dizelskog goriva putem trgovine na veliko, što čini [60-70] posto ukupno prodanog dizelskog goriva na teritoriju Republike Hrvatske, budući da je ukupno tržište procijenjeno od strane sudionika

koncentracije na [600.000-700.000] tona dizelskog goriva. Poduzetnik MOL u mjerodavnoj godini ostvario je udjel od [10-20] posto na tom mjerodavnom tržištu temeljem prodane količine od [...] tona dizelskih goriva. Nakon provedbe koncentracije, a temeljem procjene prijavitelja koncentracije, poduzetnik MOL ostvarivao bi udjel od [70-80] posto.

Jednako kao i u slučaju motornog benzina, navedeni podaci iz podneska poduzetnika MOL od 25. svibnja 2009., ne odražavaju pravo stanje na mjerodavnom tržištu, budući da je poduzetnik MOL prodavao dizelska goriva i poduzetniku INA, koje količine je i poduzetnik INA uključio u svoju realizaciju ostvarenu kroz trgovinu na veliko.

Agencija je ponovno izračunala tržišne udjele, izbjegavajući opetovano zbrajanje istih količina, kako bi stekla realniju sliku o stanju na mjerodavnom tržištu.

Sukladno novom izračunu tržišni udjel poduzetnika INA iznosi [60-70] posto, poduzetnika MOL [5-10] posto, poduzetnika OMV Hrvatska d.o.o. [10-20] posto, poduzetnika Petrol [5-10] posto, poduzetnika Lukoil Croatia d.o.o. [0-5] posto, poduzetnika Delta grip LLP [0-5] posto te ostali [0-5] posto .

Temeljem procjene sudionika koncentracije i novog izračuna tržišnih udjela, nakon provedbe koncentracije poduzetnik MOL ostvarivat će udjel od [70-80] posto.

Agencija je kako bi utvrdila stvarno prodane količine dizelskih goriva na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini putem trgovine na veliko, uputila dopise i konkurentima sudionika koncentracije.

Iz očitovanja konkurenata proizlazi kako je prvi konkurent poduzetniku INA na mjerodavnom tržištu trgovine na veliko dizelskim gorivima poduzetnik Petrol, koji objedinjuje poduzetnike Petrol trgovina d.o.o. i Euro-petrol d.o.o. sa [10-20] posto tržišnog udjela i prodanom količinom od [...] tona dizelskih goriva. Slijedi poduzetnik OMV Hrvatska d.o.o. s udjelom od [10-20] posto, koji je ostvario temeljem količine od [...] tona. Poduzetnik MOL ostvario je udjel od [5-10] posto s ukupno prodanom količinom od [...] tona dizelskog goriva.

Temeljem prikupljenih podataka o stvarno prodanim količinama putem trgovine na veliko, Agencija je utvrdila kako veličina tržišta iznosi minimalno [700.000-800.000] tona. Uključivanjem procijenjenih količina poduzetnika koji nisu navedeni u tablici 30., ali ih je poduzetnik MOL naveo kao glavne konkurente, veličina tržišta se povećava, a time se i smanjuje tržišni udjel sudionika koncentracije i svakog konkurenta.

Tablica 30.: Struktura tržišta trgovine na veliko dizelskim gorivima na teritoriju Republike Hrvatske

Redni broj	Naziv poduzetnika	Prodane količine t	Tržišni udjel %
1.	2.	3.	4.
1.	INA	[...]	[50-60]
2.	Petrol	[...]	[10-20]
3.	OMV Hrvatska d.o.o.	[...]	[10-20]
4.	MOL	[...]	[5-10]
5.	Lukoil Croatia d.o.o.	[...]	[0-5]
6.	Grič petrol d.o.o.	[...]	[0-5]
7.	Antunović TA d.o.o.	[...]	[0-5]
8.	OG Adriatic d.o.o.	[...]	[0-5]
	Ukupno:	[700.000,00-800.000,00]	100,00

* Petrol: Petrol trgovina d.o.o. i Euro-petrol d.o.o.

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 25. svibnja 2009., podnesci konkurenata sudionika koncentracije
Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Provedbom koncentracije tržišni udjel poduzetnika MOL povećat će se s [5-10] posto za tržišni udjel poduzetnika INA od [50-60] posto na ukupno [50-60] posto.

Tablica 31.: Popis najvećih kupaca dizelskih goriva od poduzetnika MOL na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini

Redni broj	Ime kupca	Prodajna količina t	Prodajna vrijednost kn	Količinski udjel %	Količinski udjel konsolidirano %	Vrijednosni udjel %	Vrijednosni udjel konsolidirano %
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	[...]	[...]	[...]	[10-20]	[30-40]	[10-20]	[30-40]
2.	[...]	[...]	[...]	[5-10]	[30-40]	[10-20]	[20-30]
3.	[...]	[...]	[...]	[5-10]	[20-30]	[10-20]	[30-40]
4.	[...]	[...]	[...]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
5.	[...]	[...]	[...]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
Ukupna prodaja MOL grupe		[...]	[...]	[30-40]	-	[50-60]	-
Ukupna prodaja MOL grupe - konsolidirano		[...]	[...]	-	100,00	-	100,00

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

U tablici 31. navedena je ukupna prodaja svih poduzetnika koji djeluju unutar MOL grupe na tržištu trgovine na veliko dizelskim gorivima na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini i prodaja tih poduzetnika umanjena za unutargrupne transakcije.

Primjerice, ukupna prodaja MOL grupe sadrži i podatke o prodaji poduzetnika unutar sastava MOL grupe poduzetniku Tifon d.o.o., a kategorija ukupna prodaja MOL grupe – konsolidirano sadrži samo prodaju prema trećima.

Tablica 32.: Popis najvećih kupaca dizelskih goriva od poduzetnika INA na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini

Redni broj	Ime kupca	Prodana količina t	Prodajna vrijednost kn	Količinski udjel konsolidirano %	Vrijednosni udjel konsolidirano %
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	[...]	[...]	[...]	[5-10]	[5-10]
2.	[...]	[...]	[...]	[5-10]	[5-10]
3.	[...]	[...]	[...]	[5-10]	[5-10]
4.	[...]	[...]	[...]	[0-5]	[0-5]
5.	[...]	[...]	[...]	[0-5]	[0-5]
Ukupno prodaja INA - konsolidirano		[...]	[...]	[20-30]	[30-40]

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

1.3. Plinska ulja

Sukladno članku 4. Uredbe o kakvoći tekućih naftnih derivata, plinsko ulje je tekuće gorivo dobiveno iz nafte, izuzimajući brodsko gorivo, ili bilo koje tekuće gorivo dobiveno od nafte, kojega se manje od 65 posto obujma (uključujući gubitke) predestilira do 250°C i od kojega se najmanje 85 posto obujma (uključujući gubitke) predestilira do 350°C prema metodi ASTM D 86. Namijenjeno je za uporabu u šumarskim i poljoprivrednim traktorima na kotačima i njihovim vučenim priključnim strojevima, u motorima za necestovne pokretne strojeve (industrijska bušača opreme, kompresori, oprema za gradnju uključujući utovarivače, utovarivači na kamionima, buldožeri, gusjeničari, hidraulični rovokopači, poljoprivredna oprema i samohodna poljoprivredna vozila, viljuškari, šumarska oprema, oprema za održavanje putova, motorni grejderi, cestovni valjci, asfaltni finišeri, oprema za čišćenje

snijega, pomoćna oprema u zračnim lukama, pokretne dizalice) te za uporabu kao ulje za loženje. U ovu skupinu pripada i loživo ulje ekstra lako čiji je naziv određen prema posebnom propisu.

INA je u 2008. godini putem trgovine na veliko na teritoriju Republike Hrvatske prodala ukupno [...] tona plinskih ulja, što iznosi [70-80] posto ukupne prodaje na teritoriju Republike Hrvatske. Poduzetnik MOL prodao je [...] tona plinskih ulja i time ostvario udjel od [0-5] posto. Temeljem tih podataka, razvidnih iz tablice 21., poduzetnik MOL bi nakon provedbe koncentracije ostvarivao tržišni udjel od [80-90] posto.

Budući da su i u ovom slučaju iste količine prikazane i kao ostvarenje poduzetnika MOL i ostvarenje poduzetnika INA, Agencija je ponovno izračunala tržišne udjele te temeljem novog izračuna udjel poduzetnika INA iznosi [70-80] posto, poduzetnika MOL [0-5] posto, poduzetnika OMV Hrvatska d.o.o. [0-5] posto, poduzetnika Petrol [10-20] posto, poduzetnika Lukoil Croatia d.o.o. [0-5] posto, poduzetnika Delta grip LLP [0-5] posto, ostali [0-5] posto. Nakon provedbe koncentracije tržišni udjel poduzetnika MOL iznosit će [80-90] posto.

Tablica 33: Popis najvećih kupaca plinskih ulja od poduzetnika MOL na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini

Redni broj	Ime kupca	Prodajna količina t	Prodajna vrijednost kn	Količinski udjel konsolidirano %	Vrijednosni udjel konsolidirano %
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	[...]	[...]	[...]	[80-90]	[80-90]
2.	[...]	[...]	[...]	[10-20]	[10-20]
Ukupna prodaja MOL grupe - konsolidirano		[...]	[...]	100,00	100,00

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Tablica 34.: Popis najvećih kupaca plinskih ulja od poduzetnika INA na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini

Redni broj	Ime kupca	Prodana količina t	Prodajna vrijednost kn	Količinski udjel konsolidirano %	Vrijednosni udjel konsolidirano %
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	[...]	[...]	[...]	[5-10]	[5-10]
2.	[...]	[...]	[...]	[0-5]	[0-5]
3.	[...]	[...]	[...]	[0-5]	[0-5]
4.	[...]	[...]	[...]	[0-5]	[0-5]
5.	[...]	[...]	[...]	[0-5]	[0-5]
Ukupno prodaja INA - konsolidirano		[...]	[...]	[10-20]	[10-20]

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Iz tablice 34. razvidno je kako prvih pet kupaca plinskih ulja od poduzetnika INA ostvaruje udjele od [10-20] temeljem prodane količine i [10-20] posto u ukupnoj vrijednosti prodanih plinskih ulja poduzetnika INA.

I.4. Loživa ulja

Loživo ulje je tekuće gorivo dobiveno iz nafte, izuzev plinskog ulja prema definiciji iz točke 3. članka 4. i broskog goriva prema definiciji iz točke 5. članka 4. Uredbe o kakvoći tekućih naftnih goriva, koje zbog svojih destilacijskih granica pripada u kategoriju loživih ulja namijenjenih za uporabu kao goriva i kod kojih se manje od 65 posto obujma (uključujući i gubitke) destilira do 250°C prema metodi ASTM D 86. Ako se destilacija ne može odrediti tom metodom, naftni proizvod se isto tako svrstava u kategoriju loživog ulja. U ovu skupinu pripada i loživo ulje naziva lako, srednje i teško prema posebnom propisu

U 2008. godini poduzetnik INA ostvario je tržišni udjel od [80-90] posto od trgovine na veliko loživim uljem na teritoriju Republike Hrvatske. Poduzetnik MOL prodao je [...] tona loživog ulja te time ostvario udjel od [0-5] posto, što je razvidno iz tablice 21.

Najveći konkurent poduzetniku INA na tržištu trgovine na veliko loživim uljem je poduzetnik Delta grip LLP koji ostvaruje udjel od [5-10] posto.

Nakon provedbe koncentracije poduzetnik MOL ostvarivat će udjel od [80-90] posto.

U tablicama 35. i 36. nalazi se pregled najvećih kupaca loživog ulja poduzetnika MOL i INA na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini.

Iz tablice 35. je razvidno kako je poduzetnik MOL imao samo jednog kupca loživog ulja, kojemu je prodao putem trgovine na veliko ukupnu količinu od [...] tona loživog ulja.

Tablica 35: Popis najvećih kupaca loživog ulja od poduzetnika MOL na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini

Redni broj	Ime kupca	Prodajna količina t	Prodajna vrijednost kn	Količinski udjel %	Količinski udjel konsolidirano %	Vrijednosni udjel %	Vrijednosni udjel konsolidirano %
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	[...]	[...]	[...]	100,00	100,00	100,00	100,00
	Ukupna prodaja MOL grupe	[...]	[...]	100,00	-	100,00	-
	Ukupna prodaja MOL grupe - konsolidirano	[...]	[...]	-	100,00	-	100,00

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Tablica 36: Popis najvećih kupaca loživog ulja od poduzetnika INA na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini

Redni broj	Ime kupca	Prodana količina t	Prodajna vrijednost kn	Količinski udjel konsolidirano %	Vrijednosni udjel konsolidirano %
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	[...]	[...]	[...]	[70-80]	[70-80]
2.	[...]	[...]	[...]	[0-5]	[0-5]
3.	[...]	[...]	[...]	[0-5]	[0-5]
4.	[...]	[...]	[...]	[0-5]	[0-5]
5.	[...]	[...]	[...]	[0-5]	[0-5]
	Ukupno prodaja INA - konsolidirano	[...]	[...]	[80-90]	[80-90]

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Prvih pet kupaca loživog ulja od poduzetnika INA ostvaruje zajednički količinski udjel od [80-90] posto u ukupno prodanoj količini loživog ulja poduzetnika INA i vrijednosni udjel od [80-90] posto.

1.5. Brodska goriva

Na tržištu trgovine na veliko brodskim gorivima na teritoriju Republike Hrvatske djelovao je u 2008. godini jedino poduzetnik INA d.d. te je prodajom [...] tona broskog goriva ostvario udjel od 100 posto.

Popis najvećih kupaca brodskih goriva po prodanoj količini i ostvarenoj vrijednosti nalazi se u tablici 37. iz koje je razvidno kako su ukupno četiri poduzetnika u 2008. godini kupila brodska goriva od poduzetnika INA.

Tablica 37: Popis najvećih kupaca brodskih goriva od poduzetnika INA na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini

Redni broj	Ime kupca	Prodana količina t	Prodajna vrijednost kn	Količinski udjel konsolidirano %	Vrijednosni udjel konsolidirano %
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	[...]	[...]	[...]	[40-50]	[50-60]
2.	[...]	[...]	[...]	[30-40]	[20-30]
3.	[...]	[...]	[...]	[10-20]	[5-10]
4.	[...]	[...]	[...]	[5-10]	[5-10]
Ukupno prodaja INA - konsolidirano		[...]	[...]	100,00	100,00

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

1.6. Benzini za zrakoplove

Na tržištu trgovine na veliko benzinom za zrakoplove na teritoriju Republike Hrvatske djelovao je jedino poduzetnik INA u 2008. godini te je i ostvario udjel od 100 posto.

Tablica 38.: Popis najvećih kupaca benzina za zrakoplove od poduzetnika INA na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini

Redni broj	Ime kupca	Prodajna količina t	Prodajna vrijednost kn	Količinski udjel konsolidirano %	Vrijednosni udjel konsolidirano %
1.	2.	3.	4.	6.	8.
1.	[...]	[...]	[...]	[20-30]	[20-30]
2.	[...]	[...]	[...]	[5-10]	[5-10]
3.	[...]	[...]	[...]	[0-5]	[0-5]
4.	[...]	[...]	[...]	[0-5]	[0-5]
5.	[...]	[...]	[...]	[0-5]	[0-5]
Ukupno prodaja INA - konsolidirano		[...]	[...]	[30-40]	[30-40]

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Prvih pet kupaca poduzetnika INA u kategoriji benzina za zrakoplove ostvarilo je udjel od oko [30-40] posto u ukupnoj prodaji tog naftnog derivata poduzetnika INA.

1.7. Gorivo za mlazne motore

Poduzetnik INA ostvario je tržišni udjel od [90-100] posto na tržištu trgovine na veliko gorivom za mlazne motore, a poduzetnik MOL udjel od [5-10] posto.

Budući da je kod prodaje goriva za mlazne motore od strane poduzetnika MOL riječ o prodaji poduzetniku INA, a što je prikazano tablicom 39., proizlazi kako je poduzetnik INA u mjerodavnoj 2008. godini ostvario udjel od 100 posto na tržištu trgovine na veliko naftnim derivatima.

Tablica 39: Popis najvećih kupaca goriva za mlazne motore od poduzetnika MOL na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini

Redni broj	Ime kupca	Prodajna količina t	Prodajna vrijednost kn	Količinski udjel %	Količinski udjel konsolidirano %	Vrijednosni udjel %	Vrijednosni udjel konsolidirano %
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	INA	[...]	[...]	100,00	100,00	100,00	100,00
	Ukupna prodaja MOL grupe	[...]	[...]	100,00	-	100,00	-
	Ukupna prodaja MOL grupe - konsolidirano	[...]	[...]	-	100,00	-	100,00

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Poduzetnik MOL nije snabdijevao zrakoplovne kompanije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj gorivom za mlazne motore, za razliku od poduzetnika INA, čiji najveći kupac goriva za mlazne motore je [...].

Tablica 40.: Popis najvećih kupaca goriva za mlazne motore od poduzetnika INA na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini

Redni broj	Ime kupca	Prodana količina t	Prodajna vrijednost kn	Količinski udjel konsolidirano %	Vrijednosni udjel konsolidirano %
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	[...]	[...]	[...]	[70-80]	[70-80]
2.	[...]	[...]	[...]	[10-20]	[10-20]
3.	[...]	[...]	[...]	[5-10]	[5-10]
4.	[...]	[...]	[...]	[0-5]	[0-5]
5.	[...]	[...]	[...]	[0-5]	[0-5]
	Ukupno prodaja INA - konsolidirano	[...]	[...]	[90-100]	[90-100]

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

1.8. Bitumeni

Glavne vrste bitumena su cestovni bitumen, modificirani cestovni bitumen i industrijski bitumen.

Cestovni bitumen je najčešće upotrebljavana vrsta bitumena te je najviše i zastupljen u proizvodnji i trgovini. Upotrebljava se najčešće za gradnju i popravak cesta.

Modificirani cestovni bitumen je najkvalitetniji bitumen, čija su posebna obilježja izvanredna postojanost i otpornost na deformacije. Sukladno tome, modificirani cestovni bitumen se upotrebljava za izgradnju cesta visoke kvalitete, poput autocesta, križanja itd.

Industrijski bitumen se upotrebljava kao poluproizvod za daljnu preradu u krovopokrivačkoj djelatnosti.

Europska komisija utvrdila je zajedničke europske standarde za cestovni i modificirani bitumen, a obje hrvatske rafinerije i Sisak i Rijeka mogu proizvoditi sve vrste bitumena sukladno EU normama.

S obzirom da se bitumen može proizvoditi bez modernih jedinica za dubinsku konverziju, proizvodnja bitumena predstavlja jednu od uobičajenih djelatnosti većine rafinerija.

Bitumen se uobičajeno prevozi kamionom ili željezničkim vagonima. Ukoliko je riječ o velikoj narudžbi, tada se bitumen isporučuje željeznicom, dok je u ostalim slučajevima prijevoz kamionom pravilo.

U 2008. godini poduzetnik INA d.d. proizveo je [...] tona bitumena. MOL nije bio aktivan na tržištu proizvodnje bitumena u Republici Hrvatskoj u 2008. godini.

Prema očitovanju poduzetnika MOL od 24. ožujka 2009., sudionici koncentracije nisu obavljali djelatnost trgovine na malo bitumenom u 2008. godini na teritoriju Republike Hrvatske.

Na tržištu trgovine na veliko bitumenom u 2008. godini poduzetnik INA d.d. ostvario je udjel od [30-40] posto, a poduzetnik MOL udjel od [20-30] posto. Nakon provedbe koncentracije tržišni udjel poduzetnika MOL iznosit će [50-60] posto.

Budući da je poduzetnik MOL u mjerodavnoj godini poduzetniku INA isporučio [...] tona bitumena, što je u podacima dostavljenim od strane poduzetnika MOL prikazano i kao realizacija poduzetnika INA, Agencija je ponovno izračunala tržišne udjele uzimajući u obzir navedenu činjenicu.

Slijedom navedenog, tržišni udjeli iznose za poduzetnika INA d.d. [30-40] posto, za poduzetnika MOL [20-30] posto, za poduzetnika OMV Hrvatska [0-5]3,52 posto, a za ostale [40-50] posto.

Nakon provedbe koncentracije udjel poduzetnika MOL iznosit će [50-60] posto.

Tablica 41.: Popis najvećih kupaca bitumena od poduzetnika MOL na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini

Redni broj	Ime kupca	Prodana količina t	Prodajna vrijednost kn	Količinski udjel %	Količinski udjel konsolidirano %	Vrijednosni udjel %	Vrijednosni udjel konsolidirano %
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	[...]	[...]	[...]	[40-50]	[40-50]	[40-50]	[40-50]
2.	[...]	[...]	[...]	[20-30]	[20-30]	[20-30]	[20-30]
3.	[...]	[...]	[...]	[10-20]	[10-20]	[10-20]	[10-20]
4.	[...]	[...]	[...]	[5-10]	[5-10]	[10-20]	[10-20]
5.	[...]	[...]	[...]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]
Ukupna prodaja MOL grupe		[...]	[...]	[90-100]	-	[90-100]	-
Ukupna prodaja MOL grupe - konsolidirano		[...]	[...]	-	[90-100]	-	[90-100]

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Tablica 42.: Popis najvećih kupaca bitumena od poduzetnika INA na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini

Redni broj	Ime kupca	Prodana količina t	Prodajna vrijednost kn	Količinski udjel konsolidirano %	Vrijednosni udjel konsolidirano %
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	[...]	[...]	[...]	[20-30]	[20-30]
2.	[...]	[...]	[...]	[5-10]	[5-10]
3.	[...]	[...]	[...]	[5-10]	[5-10]
4.	[...]	[...]	[...]	[5-10]	[5-10]
5.	[...]	[...]	[...]	[0-5]	[0-5]
Ukupno prodaja INA - konsolidirano		[...]	[...]	[40-50]	[40-50]

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Agencija je uputila dopise kupcima naftnih derivata od sudionika koncentracije, koji su se u svojim odgovorima očitovali kako je moguće bitumen nabaviti i od drugih poduzetnika na teritoriju Republike Hrvatske, različitih od sudionika koncentracije, a jednako tako moguć je i uvoz.

Primjerice, poduzetnik BHG Bitumen Adria d.o.o. u svom podnesku, zaprimljenom u Agenciji 21. svibnja 2009, dostavio je Agenciji podatke o ukupno nabavljenim količinama bitumena u 2008. godini. Iz tih podataka razvidno je kako je poduzetnik BHG Bitumen Adria d.o.o. od sudionika koncentracije nabavio ukupno [40-50] posto svojih ukupnih potreba za bitumenom, i to [5-10] posto od poduzetnika INA, [10-20] posto od poduzetnika MOL i [20-30] posto od poduzetnika IES Mantova, člana MOL grupe. Ostatak od [50-60] posto nabavio je i od poduzetnika sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, ali i iz uvoza iz Slovenije, Belgije, Poljske, Makedonije, Srbije.

Rečeni poduzetnik nadalje se očitovao kako s obzirom na obilježja bitumena koji se transportira u posebnim uvjetima na visokoj temperaturi, dobavljači su u najvećoj mjeri iz država iz regije u okruženju te kako provedba koncentracije neće imati negativan učinak na tržišno natjecanje jer količina bitumena dostupna iz rafinerija sjevernog dijela Italije, rafinerija iz Srbije te rafinerije u Bosanskom Brodu, onemogućuje previsoku koncentraciju i utjecaj poduzetnika MOL i INA-e na tom mjerodavnom tržištu.

Kao prednosti koncentracije, poduzetnik BHG Bitumen Adria d.o.o. navodi stabilniju opskrbu bitumenom, budući da uz raspoloživ bitumen iz rafinerije Sisak, u razdobljima nedostatka istog, tržište će se moći opskrbiti bitumenom iz jedne od rafinerija poduzetnika MOL, koje se nalaze u Mantovi u Italiji i u Szashalombata u Mađarskoj.

[...], procijenio je svoj tržišni udjel u rasponu do 10 do 12 posto te je naveo kako je njegovo iskustvo u prodaji bitumena na tržištu Republike Hrvatske pozitivno i kako, kao jedan od dobavljača bitumena, nije imao nikakve prepreke za realizaciju s bilo koje strane. Kao najveće dobavljače bitumena u Republici Hrvatskoj naveo je poduzetnike INA, MOL, OMV Hrvatska d.o.o., BHG Bitumen Adria d.o.o. i Modibit.

Poduzetnik Grič petrol d.o.o. podneskom od 20. svibnja 2009. očitovao se kako je u 2008. godini bitumen nabavljao od poduzetnika [...], [...], [...], [...], [...] i [...].

Nadalje, [...], dostavio je Agenciji podatke o dobavljačima bitumena iz kojih je razvidno kako je ovaj poduzetnik, osim od sudionika koncentracije, nabavljao bitumen i iz Austrije te iz talijanskih rafinerija. Od sudionika koncentracije nabavio je ukupno 51 posto svojih ukupnih potreba. Poduzetnik [...] je nabavljao bitumen do 2008. godine isključivo od poduzetnika INA i MOL. Od 2008. godine nabavljaju bitumen i iz Austrije, putem [...] i iz Italije iz rafinerija

smještenih u Genovi i Ravenni. Kao razloge za uvoz bitumena, poduzetnik navodi povoljnije uvjete u odnosu na bitumen poduzetnika INA te kvalitetniju isporuku, a kao nedostatke opskrbe poduzetnika INA nemogućnost utovara bitumena u trećoj smjeni za domaće kupce, kvarova koji stvaraju gužve kod utovara te remontne radove u rafinerijama za vrijeme sezone asfaltiranja.

Petrol trgovina d.o.o. je, sukladno očitovanju zaprimljenom u Agenciji 1. lipnja 2009., sudjelovala na tržištu trgovine na veliko bitumenom na teritoriju Republike Hrvatske, ali u minornim količinama zbog izuzetno niskih cijena konkurenata.

Poduzetnik Gravia d.o.o. u podnesku, zaprimljenom u Agenciji 8. lipnja 2009., navodi kako je bitumen u 2008. godini nabavljao od poduzetnika INA i poduzetnika [...].

MGP d.o.o. dostavio je podatke o nabavi bitumena u 2008. godini iz kojih je razvidno kako je bitumen nabavljao od poduzetnika MOL te poduzetnika [...] i [...]. Istim podneskom, naglasio je kako jača uvoz bitumena u Republiku Hrvatsku i to iz Italije, Austrije i Slovenije, a u novije vrijeme i iz Bosne i Hercegovine zbog nižih cijena tog naftnog derivata u tim državama.

Poduzetnik Konstruktor d.d. u 2008. godini nabavljao je bitumen od sudionika koncentracije, ali i od poduzetnika [...] i [...].

S obzirom na sve navedeno, razvidno je kako je moguća dobava bitumena i od poduzetnika, različitih od sudionika koncentracije te kako i poduzetnici iz država koje se nalaze u susjedstvu Republike Hrvatske opskrbljuju i trgovce na veliko bitumenom i korisnike tog naftnog derivata.

1.9. Petroleji

Na tržištu trgovine na veliko petrolejima na teritoriju Republike Hrvatske nije bio prisutan niti jedan poduzetnik.

1.10. Ukapljeni naftni plin

Ukapljeni naftni plinovi su, sukladno članku 2., stavku 1. Pravilnika o ukapljenom naftnom plinu ("Narodne novine" broj 117/07), naftni ugljikovodici (propan, propen, butan, buten i njihovi izomeri i drugi ugljikovodici) i njihove smjese u tekućem ili plinovitom stanju, čiji parni tlak prelazi 1,25 bara pri 40°C, koji odgovaraju hrvatskim normama.

Na hrvatskom tržištu pod UNP-om najčešće se prodaje smjesa propana i butana, ali je jednako tako moguće nabaviti i pročišćeni propan i pročišćeni butan.

Prodaja UNP-a odvija se u bocama i iz dostavnih cisterni za industriju i kućanstva. Iz cisterni UNP se pretače u spremnike za UNP, na koji su priključena trošila.

Mješavina propana i butana koristi se i kao pogonsko gorivo za automobile, čija potrošnja raste iz godine u godinu, između ostalog i zbog značajno niže cijene tog goriva u odnosu na motorne benzine i dizelska goriva.

Na tržištu trgovine na veliko ukapljenim naftnim plinom poduzetnik INA ostvario je udjel od [90-100] posto, a poduzetnik MOL udjel od [<1] posto. Nakon provedbe koncentracije tržišni udjel poduzetnika MOL iznositi će [90-100] posto.

Poduzetnik INA obavlja trgovinu na veliko UNP-om putem poduzetnika INA d.d. i Proplin d.o.o.

Tablica 43.: Popis najvećih kupaca UNP-a poduzetnika MOL na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini

Redni broj	Ime kupca	Prodajna količina t	Prodajna vrijednost kn	Količinski udjel %	Količinski udjel konsolidirano %	Vrijednosni udjel %	Vrijednosni udjel konsolidirano %
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	[...]	[...]	[...]	[80-90]	[80-90]	[80-90]	[80-90]
2.	[...]	[...]	[...]	[10-20]	[10-20]	[10-20]	[10-20]
Ukupna prodaja MOL grupe		[...]	[...]	100,00	-	100,00	-
Ukupna prodaja MOL grupe - konsolidirano		[...]	[...]	-	100,00	-	100,00

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Tablica 44.: Popis najvećih kupaca, temeljem prodajne vrijednosti UNP-a od poduzetnika INA na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini

Redni broj	Ime kupca	Prodajna vrijednost kn	Vrijednosni udjel konsolidirano %
1.	2.	3.	4.
1.	[...]	[...]	[5-10]
2.	[...]	[...]	[5-10]
3.	[...]	[...]	[0-5]
4.	[...]	[...]	[0-5]
5.	[...]	[...]	[0-5]
Ukupno prodaja INA - konsolidirano		[...]	[20-30]

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Tablica 45.: Popis najvećih kupaca, temeljem prodane količine od UNP-a poduzetnika INA na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini

Redni broj	Ime kupca	Prodana količina t	Količinski udjel konsolidirano %
1.	2.	3.	4.
1.	[...]	[...]	[5-10]
2.	[...]	[...]	[5-10]
3.	[...]	[...]	[0-5]
4.	[...]	[...]	[0-5]
5.	[...]	[...]	[0-5]
Ukupno prodaja INA - konsolidirano		[...]	[20-30]

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

S obzirom na izrazito nizak tržišni udjel poduzetnika MOL na mjerodavnom tržištu, prijavljena koncentracija neće imati negativan učinak na tržišno natjecanje na tržištu trgovine na veliko ukapljenim naftnim plinom.

I.11. Naftni koks

Sudionici koncentracije nisu bili prisutni na tržištu trgovine na veliko naftnim koksom u 2008. godini na teritoriju Republike Hrvatske.

Stoga, provedba koncentracije neće imati negativan učinak na mjerodavnom tržištu trgovine na veliko naftnim koksom.

Zaključno o trgovini na veliko naftnim derivatima

Visok tržišni udjel poduzetnika INA na tržištu trgovine na veliko naftnim derivatima po gotovo svakoj vrsti naftnog derivata posljedica je činjenice kako je poduzetnik INA jedini proizvođač naftnih derivata na teritoriju Republike Hrvatske.

Iz analiziranih podataka razvidno je kako na tržištu postoje i drugi poduzetnici, osim sudionika koncentracije, koji obavljaju djelatnost trgovine na veliko naftnim derivatima te kako sudionici koncentracije nisu najbliži konkurenti jedni drugome prema kriteriju tržišnog udjela.

Nadalje, uvoz naftnih derivata moguć je po stopi od 0 posto carine, odnosno bez plaćanja carine iz zemalja članica Europske unije, EFTE, CEFTE i Turske, sukladno Uredbi o carinskoj tarifi („Narodne novine“, broj: 140/08, 27/09, 51/09). Osnovna stopa carine iznosi 14 posto za benzinska goriva, dizelska i mlazna goriva, 8 posto za loživa ulja, 10 posto za ukapljeni naftni plin.

Poduzetnik OG Adriatic d.o.o. u podnesku od 15. svibnja 2009. očitovao se kako očekuje da će se provedbom koncentracije, odnosno preuzimanjem poduzetnika INA od strane poduzetnika MOL unaprijediti poslovanje poduzetnika INA te realizirati modernizacija rafinerija. Poduzetnik [...] očekuje kako će provedba koncentracije prvenstveno utjecati na poboljšanje kvalitete naftnih derivata na tržištu te efikasniju distribuciju.

Vezano uz učinke koncentracije i kvalitetu goriva, dostupnom na mjerodavnom tržištu, poduzetnik OMV Hrvatska d.o.o., u podnesku od 5. lipnja 2009., očitovao se kako je sudionicima koncentracije omogućena proizvodnja i prodaja goriva Euro 4 kvalitete za razliku od konkurenata koji nemaju mogućnost uvoza niže kvalitete goriva od Euro 5 kvalitete, što za posljedicu ima smanjenje cijene Euro 5 kvalitete goriva na razinu cijene INA-nih goriva Euro 4 kvalitete, što ujedno smanjuje i prepoznavanje prednosti Euro 5 kvalitete goriva od strane krajnjih potrošača.

Lukoil Croatia d.o.o. podneskom od 25. svibnja 2009. očitovao se kako se provedbom koncentracije neće dogoditi bitne promjene na mjerodavnom tržištu trgovine na veliko naftnim derivatima sve dok INA ne započne s proizvodnjom naftnih derivata Euro 5 kvalitete.

S obzirom na strukturu tržišta na kojem djeluje relativno velik broj tržišnih takmaca od kojih su neki velike financijske snage, te očitovanja poduzetnika kupaca i konkurenata sudionika koncentracije koji ne smatraju kako će provedba koncentracije rezultirati negativnim učincima na mjerodavnom tržištu, provedba koncentracije neće imati negativne učinke na mjerodavnim tržištima trgovine na veliko naftnim derivatima.

J. Mjerodavno tržište trgovine na malo naftnim derivatima

Mjerodavno tržište trgovine na malo naftnim derivatima određeno je u zemljopisnom smislu kao cjelokupan teritorij Republike Hrvatske iz razloga što su cijene naftnih derivata jednake na cjelokupnom teritoriju, a i raspored benzinskih postaja govori u prilog činjenici kako je riječ o tržištu nacionalnih dimenzija.

Agencija je kao odvojena mjerodavna tržišta trgovine na malo naftnim derivatima odredila tržište trgovine na malo naftnim derivatima na benzinskim postajama smještenim na autocestama i tržište trgovine na malo naftnim derivatima na benzinskim postajama smještenim izvan autocesta. To je učinila temeljem čimbenika koji utječu na homogenost uvjeta na tržištu koji se razlikuju na tim tržištima, poput naplate korištenja cesta, spremnosti vozača da supstituiraju benzinske postaje na različitim lokacijama, sezonskih trendova u prodaji naftnih derivata, te troškova ulaganja u izgradnju benzinskih postaja.

Kako bi utvrdila stanje na mjerodavnim tržištima i učinke provedbe koncentracije na istima, Agencija je analizirala trgovinu na malo naftnim derivatima prema nekoliko kriterija i to:

- kriteriju broja benzinskih postaja,
- kriteriju prodane količine naftnih derivata,
- kriteriju ostvarene vrijednosti temeljem prodane količine naftnih derivata.

Za provedbu analize trgovine na malo naftnim derivatima prema kriteriju broja benzinskih postaja u obzir su uzete benzinske postaje na kojima se kupci mogu snabdjeti osnovnim vrstama motornih goriva: motornim benzinom i dizelskim gorivom. Iako osnovne vrste goriva, motorni benzin, dizelsko gorivo i autoplina, nisu zamjenjivi sa stajališta krajnjeg potrošača, sve benzinske postaje u svojoj ponudi imaju i motorni benzin i dizelsko gorivo, a neke uz to i autoplina.

Agencija je uvidom u odluke Europske komisije, koje se odnose na koncentracije poduzetnika iz djelatnosti trgovine naftom i naftnim derivatima, utvrdila kako se primjerice u odluci u predmetu *Exxon/Mobil* (predmet broj M.1383, odluka od 29. rujna 1999.), zatim odluci u predmetu *Preem/Skandinavska Raffinaderi* (predmet broj M.3291, odluka od 1. prosinca 2003.), predmetu *OMV/Aral CR* (predmet broj COMP/M.4002, odluka od 21. prosinca 2005.) i predmetu *PKN/Mazeikiu* (predmet broj COMP/M.4348, odluka od 7. studenoga 2006.), mjerodavno tržište trgovine na malo motornim gorivima odnosi skupno na motorna goriva bez daljnje podjele mjerodavnog tržišta ovisno o svakoj pojedinoj vrsti goriva iz razloga što, iako vozači moraju koristiti vrstu goriva koja je prikladna njihovom vozilu, sva goriva su dostupna na istom prodajnom mjestu.

Na teritoriju Republike Hrvatske navedenu metodologiju moguće je primijeniti za motorni benzin i dizelska goriva, međutim, u slučaju autoplina ne, budući taj naftni derivat nije dostupan na svim benzinskim postajama.

Sudionici koncentracije na tržištu trgovine na malo autoplinom na teritoriju Republike Hrvatske ostvaruju visoke tržišne udjele, budući da putem prodaje tog naftnog derivata na benzinskim postajama na autocestama poduzetnik INA ostvaruje udjel od [50-60] posto, a poduzetnik Tifon d.o.o. udjel od [10-20] posto. Njihovi konkurenti, OMV Hrvatska d.o.o. ostvario je udjel od [20-30] posto, a Petrol trgovina d.o.o. [5-10] posto udjela na istom tržištu.

Nakon provedbe koncentracije udjel poduzetnika MOL iznosit će [70-80] posto.

Na benzinskim postajama smještenim izvan autocesta postkoncentracijski udjel je još i veći i iznosi [80-90] posto iz razloga što poduzetnik INA ostvaruje udjel od [50-60] posto, a poduzetnik Tifon d.o.o. udjel od [20-30] posto.

Sudionici koncentracije imaju ukupno [...] benzinskih postaja na teritoriju Republike Hrvatske koje u ponudi imaju autoplina. Od tog broja [...] su u sastavu INA, a s njih [...] upravlja poduzetnik Tifon d.o.o.

Na zahtjev Agencije, poduzetnik MOL je podneskom od 30. travnja 2009. dostavio Agenciji procjenu broja motornih vozila u Republici Hrvatskoj, ovisno o vrsti goriva koja koriste kao pogonsko gorivo, što je prikazano tablicom 46.

Tablica 46.: Broj vozila na teritoriju Republike Hrvatske s obzirom na pogonsko gorivo

Vrsta pogona	Broj vozila	Udjel u ukupnom broju %
1.	2.	3.
Cestovna vozila	2.020.339	100
benzin	1.184.946	58,70
dizel	773.982	38,30
autopljin	61.411	3,00
Osobna vozila	1.535.280	100
benzin	997.932	65,00
dizel	475.937	31,00
autopljin	61.411	4,00

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 30. travnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Iz tablice 46. razvidno je kako izrazito mali broj motornih vozila koristi autopljin kao pogonsko gorivo. Nadalje, Agencija je zatražila i od konkurenata sudionika koncentracije podatke o dostupnosti autoplina na njihovim benzinskim postajama te razloge neuvođenja navedenog motornog goriva na sve benzinske postaje.

Iz dostavljenih očitovanja proizlazi kako je nedostatna potražnja za tim derivatom te stoga ne postoji interes trgovaca na malo za uvođenjem autoplina u ponudu na svim benzinskim postajama.

Poduzetnik Euro-petrol d.o.o. od ukupno 36 benzinskih postaja ima mogućnost punjenja autoplina na njih [...]. U podnesku od 6. lipnja 2009. navodi kako će do uvođenja opskrbe autoplinom doći postepeno na svim benzinskim postajama, osim na onima na kojima po veličini gradnja nije moguća zbog protupožarnih mjera.

Petrol trgovina d.o.o. na [...] lokacije od ukupno 31 benzinske postaje ima mogućnost opskrbe kupaca autoplinom. Podneskom, zaprimljenim u Agenciji 1. lipnja 2009., Petrol trgovina d.o.o. obavijestio je Agenciju kako planira u 2009. postaviti agregat za autopljin na dvije dodatne lokacije, a za ostale lokacije nemaju u planu uvođenje autoplina jer ekonomski izračuni pokazuju da investicija ne bi bila ekonomski opravdana.

Broj benzinskih postaja poduzetnika OMV Hrvatska d.o.o. na kojima je moguće puniti autopljin na teritoriju Republike Hrvatske iznosi [...]. Navedeni poduzetnik se očitovao u dopisu od 5. lipnja 2009. kako raspolaže s ukupno 58 benzinskih postaja, a kao razlog nemogućnosti opskrbe autoplinom na svim benzinskim postajama navodi troškove instalacije, ishođenja potrebnih certifikacija i relativno nisku potražnju UNP-a na tim područjima.

Člankom 2., točkom 10. Pravilnika o jednostavnim građevinama i radovima („Narodne novine“, broj: 21/09) određeno je kako se prenosiva autopljin jedinica (tzv. „skid“ jedinica) zapremine do 10 m³ na građevnoj čestici postojeće benzinske postaje može graditi bez akta kojim se odobrava građenje i bez lokacijske dozvole.

Temeljem svih prikupljenih i analiziranih podataka Agencija je utvrdila kako na tržištu trgovine na malo autoplinom prijavljena koncentracije neće imati negativne učinke.

Europska komisija, prilikom ocjene koncentracija poduzetnika, mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu za tržište trgovine na malo naftnim derivatima određuje kao nacionalno i to temeljem lanaca zamjenjivosti, putem kojih lokalna tržišta, odnosno doseg pojedine benzinske postaje, ima utjecaja i na susjednu benzinsku postaju i na one udaljenije. Preklapanjem lokalnih tržišta dolazi se do šireg područja, odnosno ukupnog nacionalnog teritorija, budući da su i cijene jednake na cijelom teritoriju.

U konkretnom predmetu moguće je primijeniti metodologiju koju koristi i Europska komisija, s obzirom da i na teritoriju Republike Hrvatske postoji niz lokalnih tržišta koja prekrivaju teritorij Republike Hrvatske i na kojima svaki pojedini poduzetnik aktivan na mjerodavnom tržištu ima jednake cijene motornih goriva neovisno o lokaciji benzinske postaje.

Iz tablice 47. proizlazi kako poduzetnik MOL, putem povezanog poduzetnika Tifon d.o.o., nije prisutan sa svojim benzinskim postajama na području svih županija na teritoriju Republike Hrvatske. Sudionici koncentracije preklapaju se na području dvanaest županija.

Navedena činjenica, kako poduzetnik MOL nije prisutan u svim županijama ne utječe na granice mjerodavnog tržišta, budući da Agencija prilikom utvrđivanja granica mjerodavnog tržišta u zemljopisnom smislu uzima u obzir sve benzinske postaje i sudionika koncentracije i njihovih konkurenata.

Tablica 47.: Broj benzinskih postaja sudionika koncentracije po županijama Republike Hrvatske u 2008. godini

Redni broj	Županija	Broj benzinskih postaja	
		INA	Tifon d.o.o.
1.	2.	3.	4.
1.	Bjelovarsko-bilogorska županija	14	1
2.	Brodsko-posavska županija	13	1
3.	Dubrovačko-neretvanska županija	19	-
4.	Grad Zagreb	42	6
5.	Istarska županija	34	-
6.	Karlovačka županija	16	5
7.	Koprivničko-križevačka županija	11	1
8.	Krapinsko-zagorska županija	12	6
9.	Ličko-senjska županija	17	-
10.	Međimurska županija	7	-
11.	Osječko-baranjska županija	28	4
12.	Požeško-slavonska županija	16	-
13.	Primorsko-goranska županija	38	5
14.	Sisačko-moslavačka županija	23	1
15.	Splitsko-dalmatinska županija	39	-
16.	Šibensko-kninska županija	17	-
17.	Varaždinska županija	14	-
18.	Virovitičko-podravska županija	8	-
19.	Vukovarsko-srijemska županija	22	1
20.	Zadarska županija	21	4

Redni broj	Županija	Broj benzinskih postaja	
		INA	Tifon d.o.o.
1.	2.	3.	4.
21.	Zagrebačka županija	24	5
	Ukupno:	435	40

Izvor: podnesak poduzetnika MOL

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Nadalje, činjenicu kako je riječ o tržištu koje pokriva cjelokupan teritorij Republike Hrvatske potvrđuju i podaci o načinima organiziranja promotivnih aktivnosti trgovaca na malo naftnim derivatima. U očitovanju poduzetnika MOL, zaprimljenim u Agenciji 19. svibnja 2009., navedeno je kako sudionici koncentracije organiziraju marketinške aktivnosti koje primjenjuju na sve benzinske postaje neovisno o njihovoj lokaciji. Samo u iznimnim slučajevima, kod poduzetnika INA promotivne kampanje se organiziraju ciljano za određenu grupu kupaca, odnosno na određenim benzinskim postajama, primjerice tijekom turističke sezone na benzinskim postajama u marinama.

Prema podnesku podnositelja prijave od 9. veljače 2009., INA obavlja djelatnost trgovine na malo motornim gorivima kroz mrežu od 435 benzinskih postaja. Od tog broja, njih 401 nalazi se u vlasništvu poduzetnika INA, 12 benzinskih postaja je u zakupu od poduzetnika [...], [...] i [...]. S preostale 22 postaje upravljaju poduzetnici pod kontrolom poduzetnika INA. Tako poduzetnik INA-Osijek Petrol d.d. upravlja s 10 postaja, a poduzetnik Crobenz d.d. s 12 benzinskih postaja.

Poduzetnik MOL putem povezanog društva Tifon d.o.o. sudjeluje na tržištu trgovine na malo motornim gorivima na teritoriju Republike Hrvatske putem 40 benzinskih postaja.

Tablica 48.: Broj benzinskih postaja na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini prije provedbe koncentracije – temeljem procjene poduzetnika MOL

Redni broj	Naziv poduzetnika	Broj benzinskih postaja		HHI
		kom	%	
1.	2.	3.	4.	5.
1.	INA	435	55,41	3.070,71
2.	Petrol	67	8,54	72,85
3.	OMV Hrvatska d.o.o.	57	7,26	52,72
4.	Tifon d.o.o.	40	5,10	25,96
5.	Lukoil Croatia d.o.o.	10	1,27	1,62
6.	Zovko-Zagreb.d.o.o.	5	0,64	0,41
7.	Antunović TA d.o.o.	2	0,25	0,06
8.	Ostali	169	21,53	463,48
	Ukupno	785	78,47	3.687,83

INA se odnosi na poduzetnike INA d.d., Crobenz d.d. i INA-Osijek Petrol d.d.

Petrol se odnosi na poduzetnike Petrol trgovina d.o.o. i Euro-Petrol d.o.o.

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 9. veljače 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Iz tablice 48. razvidno je kako se prema kriteriju broja benzinskih postaja na teritoriju Republike Hrvatske poduzetnik INA nalazi u vladajućem položaju s 55,41 posto udjela. Podnositelj prijave, poduzetnik MOL, aktivan je tržištu trgovine na malo naftnim derivatima putem poduzetnika Tifon d.o.o., čiji je udjel na tržištu u mjerodavnoj 2008. godini iznosio 5,10 posto.

Herfindahl-Hirschmanov indeks (u daljnjem tekstu: HHI), koji prije provedbe koncentracije iznosi 3.687,83 bodova, pokazuje kako je riječ o tržištu koje je visoko koncentrirano. Granice visoke koncentriranosti tržišta kreću se u rasponu od 2.000 na više.

Tablica 49.: Broj benzinskih postaja na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini nakon provedbe koncentracije – temeljem procjene poduzetnika MOL

Redni broj	Naziv poduzetnika	Broj benzinskih postaja		HHI
		kom	%	
1.	2.	3.	4.	5.
1.	MOL	475	60,51	3.661,41
2.	Petrol	67	8,54	72,85
3.	OMV Hrvatska d.o.o.	57	7,26	52,72
4.	Lukoil Croatia d.o.o.	10	1,27	1,62
5.	Zovko-Zagreb.do.o.	5	0,64	0,41
6.	Antunović TA d.o.o.	2	0,25	0,06
7.	Ostali	169	21,53	463,48
	Ukupno	785	100,00	4.252,55

Petrol se odnosi na poduzetnike Petrol trgovina d.o.o. i Euro-Petrol d.o.o.

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 9. veljače 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Nakon provedbe koncentracije HHI se povećao i iznosi 4.252,55 bodova. Razlika HHI nakon i prije provedbe koncentracije iznosi 564,72 jedinice mjere ($\Delta\text{HHI} = 564,72$). Europska komisija smatra nespornim, odnosno dopuštenima i koncentracije poduzetnika u kojima vrijednost HHI prelazi 2.000, ako istovremeno delta ne prelazi 150 uz ispunjenje određenih uvjeta. U slučaju prijavljene koncentracije delta prelazi 150, odnosno iznosi 564,72 te se provedbom koncentracije stvara vladajući položaj poduzetnika MOL.

Nakon provedbe predmetne koncentracije poduzetniku MOL se putem povezanog poduzetnika Tifon d.o.o. tržišni udjel na mjerodavnom tržištu trgovine na malo naftnim derivatima s 5,10 posto povećava za tržišni udjel poduzetnika INA od 55,41 posto, na ukupno 60,51 posto na području Republike Hrvatske, čime postaje vodeći poduzetnik na mjerodavnom tržištu prema kriteriju broja benzinskih postaja.

Iako je tržište trgovine na malo naftnim derivatima po broju tržišnih takmaca relativno dobro strukturirano, navedeno tržište ima obilježja oligopolnog tržišta na kojem prva četiri poduzetnika ostvaruju udjel od 76,31 posto prije provedbe koncentracije. Na nakon provedbe koncentracije pokazatelj koncentriranosti CR4 za prva četiri poduzetnika s najvećim tržišnim udjelima iznosi 77,58 posto. Vodeći poduzetnik na navedenom tržištu prije provedbe koncentracije, a ujedno i sudionik koncentracije poduzetnik INA, ostvaruje udjel veći od 55 posto.

Nadalje, razlika u tržišnim udjelima između poduzetnika INA i prvog sljedećeg poduzetnika je izrazito velika, budući da Petrol s ukupno 67 benzinskih postaja, u koje su uključene benzinske postaje poduzetnika Petrol trgovina d.o.o. i Euro-petrol d.o.o., ostvaruje 6,5 puta manji udjel od poduzetnika INA.

Nakon provedbe koncentracije, razlika između vodećeg poduzetnika na mjerodavnom tržištu trgovine na malo naftnim derivatima i prvog sljedećeg konkurenta povećava se i iznosi više od 7 puta.

Agencija je, kako bi što preciznije utvrdila broj benzinskih postaja na teritoriju Republike Hrvatske, uputila dopise konkurentima sudionika koncentracije te izvršila uvid u internet stranice poduzetnika koji obavljaju djelatnost trgovine na malo naftnim derivatima.

Iz prikupljenih podataka razvidno je kako poduzetnik Crobenz d.d. ima 14 benzinskih postaja, a ne 12, INA-Osijek Petrol d.d. 11, a ne 10, OMV Hrvatska d.o.o. 58, umjesto 57, Lukoil Croatia d.o.o. 11 benzinskih postaja, a ne 10, kao što je navedeno u podnesku poduzetnika MOL od 9. veljače 2009.

Tablica 50.: Broj benzinskih postaja na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini prije provedbe koncentracije

Redni broj	Naziv poduzetnika	Broj benzinskih postaja	
		kom	%
1.	2.	3.	4.
1.	INA ukupno	438	55,44
1.1.	INA d.d.	413	52,28
1.2.	Crobenz d.d.	14	1,77
1.3.	INA - Osijek petrol d.d.	11	1,39
2.	Petrol	67	8,48
3.	OMV Hrvatska d.o.o.	58	7,34
4.	Tifon d.o.o.	40	5,06
5.	Lukoil Croatia d.o.o.	11	1,39
6.	Zovko-Zagreb.d.o.o.	5	0,63
7.	Antunović TA d.o.o.	2	0,25
8.	Ostali	169	21,39
	Ukupno	790	100

Petrol se odnosi na poduzetnike Petrol trgovina d.o.o. i Euro-Petrol d.o.o.

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 9. veljače 2009., Internet stranice i podnesci konkurenata
 Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Crobenz d.d. benzinske postaje nalaze se na području ukupno 9 županija i to Karlovačke županije u Turnju na državnoj cesti D1, na području županije Grad Zagreb - Prečko, Radnička jug, Radnička sjever i Velesajam, na području Osječko-baranjske županije u Dardi, na području Sisačko-moslavačke županije u Glini, na području Zadarske županije u Srbu na državnoj cesti 218, na području Vukovarsko-srijemske županije u Vukovaru, na području Primorsko-goranske županije u Jadranovu i Novom Vinodolskom, na području Splitsko-dalmatinske županije u Podgorju, na području Šibensko-kninske županije kod Šibenika na autocesti A1 - Vrpolje jug i Vrpolje sjever.

Ina – Osijek Petrol d.d. benzinske postaje smještene su na području 3 županije i to jedna u Virovitičko-podravskoj županiji u Orahovici, četiri na području Vukovarsko-srijemske županije i to po jedna u Babinoj Gredi i Županji te dvije u Vukovaru, šest na području Osječko-baranjske županije od čega po jedna u Đurđenovcu, Josipovcu, Čepinu i Nemetinu, a dvije u Osijeku.

S obzirom na neveliku razliku broja benzinskih postaja u odnosu na procjenu veličine tržišta, dostavljene Agenciji od strane poduzetnika MOL 9. veljače 2009., tržišni udjeli i pripadajući HHI nisu značajno različiti ovisno o različitim temeljima za izračun, a što je razvidno iz tablica 48., 49., 50. i 51.

Postkoncentracijski udjel sudionika koncentracije jednak je i temeljem izračuna temeljenog na procjeni prijavitelja koncentracije i temeljem dostavljenih podataka konkurenata te iznosi 60,51 posto.

Tablica 51.: Broj benzinskih postaja na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini nakon provedbe koncentracije

Redni broj	Naziv poduzetnika	Broj benzinskih postaja	
		kom	%
1.	2.	3.	4.
1.	MOL	478	60,51
2.	Petrol	67	8,48
3.	OMV Hrvatska d.o.o.	58	7,34
5.	Lukoil Croatia d.o.o.	11	1,39
6.	Zovko-Zagreb.d.o.o.	5	0,63
7.	Antunović TA d.o.o.	2	0,25
8.	Ostali	169	21,39
	Ukupno	790	100,00

Petrol se odnosi na poduzetnike Petrol trgovina d.o.o. i Euro-Petrol d.o.o.

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 9. veljače 2009., Internet stranice i podnesci konkurenata
 Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Poduzetnik MOL je podneskom od 30. travnja 2009. dostavio Agenciji tržišne udjele poduzetnika sudionika koncentracije i njihovih konkurenata u razdoblju od 2004. do 2008. godine, što je prikazano tablicom 52.

Iz tablice 52. razvidno je kako se tržišni udjel poduzetnika INA na mjerodavnom tržištu trgovine na malo naftnim derivatima prema kriteriju broja benzinskih postaja smanjivao u razdoblju od 2004. do 2008. godine, uz istovremeno povećanje udjela poduzetnika Tifon d.o.o.

Podneskom od 25. svibnja 2009. poduzetnik MOL dostavio je Agenciji dokument pod nazivom „MOL/INA – Croatian Competition Authority process, discussion material“, u kojem se tržišni udjeli sudionika koncentracije razlikuju od onih dostavljenih u podnesku od 30. travnja. Budući da u navedenom dokumentu nisu iskazani temelji za izračun tržišnih udjela, Agencija je svoju daljnju analizu temeljila na podacima iz ostalih podnesaka poduzetnika MOL.

Tablica 52.: Struktura tržišta trgovine na malo naftnim derivatima prema kriteriju broja benzinskih postaja na teritoriju Republike Hrvatske za razdoblje 2004.-2008.

Naziv poduzetnika	Tržišni udjel %				
	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
1.	2.	3.	4.	5.	6.
INA	[60-70]	[60-70]	[50-60]	[50-60]	[50-60]
Tifon d.o.o.	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[5-10]
OMV Hrvatska d.o.o.	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]
Petrol trgovina d.o.o.	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
Euro-Petrol d.o.o.	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
Lukoil Croatia d.o.o. (Europa Mill)	-	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
Ostali	[20-30]	[20-30]	[20-30]	[20-30]	[20-30]
Ukupno	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 30. travnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Kako bi utvrdila u kolikoj mjeri broj benzinskih postaja može biti ispravan kriterij za ocjenu učinaka koncentracije na mjerodavnom tržištu trgovine na malo naftnim derivatima, Agencija je zatražila od sudionika koncentracije i njihovih konkurenata dostavu podataka o

prosječnom prihodu benzinske postaje ostvarenom od prodaje motornog benzina i dizelskog goriva u 2008. godini.

Budući da se prosječni prihodi benzinske postaje ostvareni od prodaje motornog benzina i dizelskog goriva u 2008. godini razlikuju od poduzetnika do poduzetnika i to značajno, što je razvidno iz tablice 53., a što ne može biti posljedica značajno različitih maloprodajnih cijena naftnih derivata jer su one slične među sudionicima na tržištu, broj benzinskih postaja ne može biti jedini kriterij za ocjenu učinaka koncentracije.

Tablica 53.: Prosječan prihod od prodaje motornog benzina i dizelskog goriva u 2008. godini

Naziv poduzetnika	Prosječan prihod benzinske postaje kn	Prosječan prihod benzinske postaje na autocesti kn
1.	2.	3.
[...]	22.956.000,00	27.469.000,00
[...]	15.334.000,00	13.414.000,00
[...]	17.955.000,00	12.754.000,00
[...]	21.541.000,00	25.659.000,00
[...]	35.603.522,00	
[...]	13.624.636,47	-
[...]	16.935.332,00	-
[...]	38.367.097,00	-
[...]	25.253.602,00	-
[...]	34.081.734,06	-

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 30. travnja 2009., podnesci konkurenata sudionika koncentracije
Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Tablica 54.: Prosječna maloprodajna cijena motornih goriva na teritoriju Republike Hrvatske u 2008. godini

Naziv poduzetnika	Motorni benzini kn/l	Dizelska goriva kn/l	Autoplin kn/l
1.	2.	3.	4.
[...]	8,5	8,3	3,35
[...]	8,39	8,39	3,35
[...]	8,66	8,47	3,35
[...]	8,42	8,27	3,35
[...]	8,62	8,72	3,35
[...]	8,88	8,45	3,35
[...]	8,64	8,59	3,35

*podatak o cijenama motornih goriva poduzetnika Lukoil Croatia d.o.o. odnosi se na razdoblje od 1. svibnja 2008. do 31. prosinca 2008.

izvor: podnesak poduzetnika MOL od 30. travnja 2009., podnesci konkurenata sudionika koncentracije
Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Ujednačene cijene naftnih motornih goriva na teritoriju Republike Hrvatske posljedica su propisa kojima je uređen način utvrđivanja cijena naftnih derivata. Najviša cijena naftnih derivata propisana je Pravilnikom o utvrđivanju cijena naftnih derivata („Narodne novine“, broj: 151/08) , koji predviđa tržišno određivanje cijena i maksimalnu maržu

Naime, najviša cijena naftnih derivata za pravne i fizičke osobe koje se bave proizvodnjom i/ili uvozom naftnih derivata i/ili trgovinom na malo naftnim derivatima utvrđena je Pravilnikom o utvrđivanju cijena naftnih derivata („Narodne novine“, broj: 151/08). Ovaj Pravilnik odnosi se na motorni benzin, dizelska goriva i plinska ulja.

Sukladno Pravilniku, cijena naftnih derivata utvrđuje se prema propisanoj formuli i uvjetima koje uređuje Pravilnik iz čega proizlazi kako je cijena naftnih derivata regulirana, odnosno da nije slobodna.

Naime, formula se temelji na prosjeku objavljenih kotacija u „Platt`s European Marketscanu za Mediterranean cargoes CIF Med (Genova, Lavera)“, prodajnom tečaju za devize, troškovima primarnog skladištenja i manipulacije, ovisnim troškovima i troškovima prometa. Člankom 6. Pravilnika o utvrđivanju cijena naftnih derivata određeno je kako ovisni troškovi i troškovi prometa na veliko i malo – marža iznose u apsolutnom iznosu 0,60 kn/l za motorne benzine i dizelska goriva, a za plinsko ulje i plavi dizel 0,40 kn/l.

Prodajne cijene naftnih derivata mijenjaju se svakih 14 dana, a dan primjene novih cijena naftnih derivata je utorak u 0,01 sati.

Cijene autoplina, odnosno UNP-a, utvrđuju se sukladno odredbama Pravilnika o utvrđivanju cijena ukapljenog naftnog plina („Narodne novine“, broj: 52/09), temeljem formule sadržane u navedenom Pravilniku, a koja uzima u obzir burzovne kotacije objavljene u „Platt`s LPGaswire za West Mediterranean FOB EX-refinery/Storage“, kretanje tečaja dolara u odnosu na kunu, troškove skladištenja, manipulacije, sekundarne manipulacije, obrade, transport i marže.

Sukladno članku 9. navedenog Pravilnika cijene UNP-a utvrđuju se svaki mjesec, odnosno obračun se vrši zadnji dan u mjesecu i primjenjuje od prvog dana sljedećeg mjeseca.

Nadalje, porezno opterećenje u slučaju motornih benzina i dizelskog goriva, izuzev plavog dizela, je izrazito visoko, i iznosi više od 55 posto ukupne maloprodajne cijene navedenih naftnih derivata, a što je razvidno iz tablice 55.

Taj podatak ukazuje na činjenicu kako visoko porezno opterećenje značajno opterećuje maloprodaju cijenu naftnih derivata, tako da, i ukoliko bi se cijene naftnih derivata slobodno formirale na tržišnim načelima, razlike u maloprodajnoj cijeni između konkurenata ne bi bile značajne.

Tablica 55: Izračun poreznog opterećenja na maloprodajne cijene naftnih derivata na dan 12. svibnja 2009.

Redni broj	Naziv proizvoda	Maloprodajna cijena A. + B.		A. Prodajna cijena INE bez poreza i naknada		B.1. Naknada za financiranje Agencije za obvezne zalihe			B.2. Posebni porez TROŠARINA		B.3. Naknada za autoceste		B.4. Naknada za ceste		B.5. POREZ NA DODANU VRIJEDNOST			B UKUPNO Ukupna porezna opterećenja i naknade	
		kn/lit.	%	kn/lit.	%	kn/t	kn/lit.	%	kn/lit.	%	kn/lit.	%	kn/lit.	%	%	kn/lit.	%	kn/lit.	%
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	17.	18.	19.	20.	21.
1.	MOTORNI BENZINI																		
1.1.	Motorni benzin, EUROSUPER 95	7,240	100,00	2,933	40,51	200,00	0,151	2,09	1,650	22,79	0,600	8,29	0,600	8,29	22,00	1,306	18,04	4,31	59,49
1.2.	Motorni benzin, SUPER 95	7,090	100,00	2,810	39,63	200,00	0,151	2,13	1,650	23,27	0,600	8,46	0,600	8,46	22,00	1,279	18,04	4,28	60,37
1.3.	Motorni benzin, SUPER PLUS 98	7,290	100,00	2,974	40,80	200,00	0,151	2,07	1,650	22,64	0,600	8,23	0,600	8,23	22,00	1,315	18,03	4,32	59,20
2.	DIZELSKA GORIVA																		
2.1.	Dizelsko gorivo EURO DIESEL	6,560	100,00	2,923	44,56	300,00	0,254	3,87	1,000	15,24	0,600	9,15	0,600	9,15	22,00	1,183	18,03	3,64	55,44
2.2.	Dizelsko gorivo DIESEL	6,440	100,00	2,825	43,86	300,00	0,254	3,94	1,000	15,53	0,600	9,32	0,600	9,32	22,00	1,161	18,03	3,62	56,14
2.3.	Plavi dizel (dizelsko gorivo obojeno plavom bojom)	3,470	100,00	2,590	74,65	300,00	0,254	7,32	0,000	0,00	0,000	0,00	0,000	0,00	22,00	0,626	18,03	0,88	25,35
3.	PLINSKO ULJE																		
3.1.	Plinsko ulje (Loživo ulje ekstra lako)	3,880	100,00	2,626	67,69	300,00	0,254	6,55	0,300	7,73	0,000	0,00	0,000	0,00	22,00	0,700	18,03	1,25	32,31
4.	UNP																		
1.1.	UNP- boca od 7,5 kg i više - kn/kg	7,300	100,00	5,884	80,59	0,00	0,000	0,00	0,100	1,37	0,000	0,00	0,000	0,00	22,00	1,317	18,04	1,42	19,41
1.2.	UNP - auto plin - kn/lit	3,640	100,00	2,928	80,42	0,00	0,000	0,00	0,055	1,52	0,000	0,00	0,000	0,00	22,00	0,657	18,06	0,71	19,58
1.3.	UNP - spremnici - kn/kg	4,490	100,00	3,580	79,74	0,00	0,000	0,00	0,100	2,23	0,000	0,00	0,000	0,00	22,00	0,810	18,03	0,91	20,26

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Iz podataka iz tablice 53. jasno proizlazi kako bi poduzetnici jednaki po broju benzinskih postaja mogli ostvarivati različite prihode od prodaje motornih goriva iz razloga što na veću ili manju prodaju, između ostalog utječu i lokacija i opremljenost benzinske postaje te prema kriteriju ukupne prodaje naftnih derivata ne moraju nužno ostvarivati i tržišne udjele razmjerne broju benzinskih postaja.

Stoga je Agencija zatražila od poduzetnika MOL i strukturu tržišta trgovine na malo naftnim derivatima prema kriteriju prodanih količina i ostvarenog prihoda od prodaje naftnih derivata.

Podneskom zaprimljenim u Agenciji 19. svibnja 2009., poduzetnik MOL je dostavio Agenciji procjenu količinskih i vrijednosnih tržišnih udjela temeljem kriterija prodanih naftnih derivata na benzinskim postajama sudionika koncentracije i njihovih konkurenata na teritoriju Republike Hrvatske, što je prikazano tablicom 56.

Tablica 56.: Struktura tržišta trgovine na malo naftnim derivatima temeljem prodaje naftnih derivata

Naziv poduzetnika	Količinski udjel %	Vrijednosni udjel %
1.	2.	3.
INA	[50-60]	[50-60]
Tifon d.o.o.	[5-10]	[5-10]
OMV Hrvatska d.o.o.	[5-10]	[5-10]
Petrol trgovina d.o.o.	[0-5]	[0-5]
Lukoil Croatia d.o.o.	[0-5]	[0-5]
Zovko-Zagreb d.o.o.	[0-5]	[0-5]

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Usporedbom podataka iz tablica 48., 50. i 56. razvidno je kako količinski i vrijednosni udjeli izračunati temeljem prodaje naftnih derivata na benzinskim postajama smještenim na teritoriju Republike Hrvatske odgovaraju udjelima temeljem kriterija broja benzinskih postaja za sudionike koncentracije.

Međutim, kod poduzetnika OMV Hrvatska d.o.o. to nije slučaj budući da je, što je vidljivo iz tablica 48., 50. i 56., njegov količinski i vrijednosni udjel veći od udjela temeljem kriterija broja benzinskih postaja.

Nakon provedbe koncentracije količinski tržišni udjel poduzetnika MOL, putem povezanog poduzetnika Tifon d.o.o., iznosio bi [60-70] posto, a vrijednosni udjel [60-70] posto.

Europska komisija u svojim odlukama, koje se odnose i na tržište trgovine na malo naftnim derivatima, odvaja navedeno mjerodavno tržište u nekim predmetima, ovisno o tome jesu li benzinske postaje smještene na autocestama ili na ostalim prometnicama, iz razloga što vozači koriste autoceste zbog brzine kojom mogu doći do odredišta te nisu voljni silaziti s autoceste kako bi se opskrbili gorivom.

Pri tome, jedan od elemenata za određivanje odvojenog tržišta u zemljopisnom smislu s obzirom na vrstu prometnica jest razlika u cijeni između goriva koje se prodaje na benzinskim postajama na autocestama i goriva koji se prodaje na benzinskim postajama smještenim na ostalim prometnicama.

Na zahtjev Agencije, podnositelj prijave očitovao se o postojanju razlike u cijeni goriva ovisno o smještaju benzinskih postaja. Naveo je da su maloprodajne cijene naftnih derivata poduzetnika INA i Tifon d.o.o. bile istovjetne, neovisno o tome je li benzinska postaja smještena na autocesti ili izvan nje.

Iako su cijene goriva na benzinskim postajama na autocestama i na benzinskim postajama izvan autocesta jednake, vozači koriste autoceste zbog brzine kojom mogu doći do odredišta te nisu voljni silaziti s autoceste kako bi se opskrbili gorivom. Korištenje autocesta na teritoriju Republike Hrvatske se naplaćuje što, bez obzira na sistem naplate, utječe na smanjenje voljnosti vozača da siđu s autoceste kako bi se opskrbili gorivom. Isto tako, vozačima koji putuju na cestama izvan sustava naplate nije isplativo uključivati se na autocestu samo zato da se opskrbe gorivom na benzinskim postajama smještenim na autocestama.

Agencija je uvidom u raspodjelu ukupne prodaje motornih goriva na autocestama po mjesecima utvrdila kako u srpnju i kolovozu značajno raste prodaja motornih goriva na autocestama kao posljedica povećane potražnje, što je prikazano tablicom 57. Povećana potražnja generirana je potražnjom turista, koji koriste autoceste kako bi brže došli do odredišta te je velika vjerojatnost kako će točiti gorivo na benzinskim postajama na autocesti.

Tablica 57.: Udjel prodaje motornih goriva na autocestama po mjesecima u 2008. godini

Naziv poduzetnika	Siječanj udjel %	Veljača udjel %	Ožujak udjel %	Travanj udjel %	Svibanj udjel %	Lipanj udjel %	Srpanj udjel %	Kolovoz udjel %	Rujan udjel %	Listopad udjel %	Studeni udjel %	Prosinac udjel %	I.-XII. 2008. t
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
INA, d.d.	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[10-20]	[10-20]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[...]
Crobenz d.d.	[0-5]	[0-5]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[10-20]	[10-20]	[5-10]	[5-10]	[0-5]	[5-10]	[...]
INA-Osijek petrol d.d.	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[10-20]	[10-20]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[...]
INA -konsolidirano	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[10-20]	[10-20]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[...]
Tifon d.o.o.	[0-5]	[0-5]	[10-20]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[10-20]	[10-20]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[0-5]	[...]
Ukupno	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[10-20]	[10-20]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[5-10]	[...]

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Promatrajući tržište sa stajališta ponude, razvidno je kako uvjeti ulaska na tržište nisu jednaki na autocestama u odnosu na ostale ceste s obzirom na važeće propise, dobivanje dozvola i podkoncesija te s obzirom na troškove ulaganja.

Poduzetnik [...] navodi kako je prosječan trošak ulaganja u benzinske postaje bez ikakvih popratnih sadržaja na autocestama veći za 72,41 posto u odnosu na benzinske postaje izvan autocesta.

Poduzetnik [...] počitovao se, na upit Agencije, kako prosječni trošak izgradnje benzinske postaje iznosi oko 15.000.000,00 kuna. Potvrdu te visine troškova ulaganja, Agencija je dobila i od poduzetnika [...], koji navodi kako se prosječni troškovi izgradnje nove benzinske postaje kreću u rasponu od 1.000.000,00 do 3.000.000,00 eura.

[...] naveo je kako ukupan trošak izgradnje benzinske postaje iznosi između 9.000.000,00 i 10.000.000,00 kuna, a prosječna cijena benzinske postaje izgrađene na autocesti je viša i iznosi između 13.000.000,00 i 14.000.000,00 kuna, s obzirom na dodatne usluge, poput kafića i autopraonica.

Pregled vrijednosti ulaganja u izgradnju benzinske postaje ovisno o tome je li riječ o benzinskoj postaji na autocesti ili izvan nje prikazan je u tablici 58.

Tablica 58.: Prosječno ulaganje u benzinske postaje

	Ulaganje s vrijednosti zemljišta ili koncesijom kn	Ulaganje bez vrijednosti zemljišta kn	Ulaganje bez motela, restorana, caffe barova kn
1.	2.	3.	4.
Benzinska postaja na autocesti	40.585.513,24	18.656.439,22	13.609.214,77
Benzinska postaja izvan autoceste	12.520.863,63	9.896.859,68	8.192.147,17
Postotak većeg ulaganja na autocesti	224,14%	88,51%	66,13%

Izvor: podnesak poduzetnika [...]

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

S obzirom na činjenicu da su uvjeti na tržištu trgovine na malo naftnim derivatima različiti ovisno o tome je li riječ o benzinskim postajama smještenim na autocestama ili izvan njih, Agencija je odredila odvojena mjerodavna tržišta ovisno o smještaju benzinskih postaja.

Struktura trgovine na malo naftnim derivatima na benzinskim postajama izvan autocesta na teritoriju Republike Hrvatske prikazana je tablicom 59.

Tablica 59.: Struktura tržišta trgovine na malo naftnim derivatima na benzinskim postajama smještenim izvan autocesta prije provedbe koncentracije

Naziv poduzetnika	Količinski udjel %	HHI	Vrijednosni udjel %	HHI
1.	2.	3.	4.	5.
INA	[50-60]	[...]	[50-60]	[...]
Tifon d.o.o.	[0-5]	[...]	[0-5]	[...]
OMV Hrvatska d.o.o.	[5-10]	[...]	[5-10]	[...]
Petrol trgovina d.o.o.	[0-5]	[...]	[0-5]	[...]
Lukoil Croatia d.o.o.	[0-5]	[...]	[0-5]	[...]
Zovko-Zagreb d.o.o.	[0-5]	[...]	[0-5]	[...]
Ostali	[20-30]	[...]	[20-30]	[...]
Ukupno	100,00	3.852,00	100,00	3.744,00

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Uzimajući u obzir samo benzinske postaje smještene izvan autocesta na teritoriju Republike Hrvatske, Agencija je utvrdila kako i temeljem tako definiranog mjerodavno tržišta, poduzetnik INA ostvaruje najveći tržišni udjel u odnosu na konkurente i to i količinski i vrijednosni udjel u iznosu od [50-60] posto.

OMV Hrvatska d.o.o. kao pojedinačno najveći konkurenti poduzetniku INA ostvaruje količinski udjel od [5-10] posto, a vrijednosni od [5-10] posto.

Tablica 60.: Struktura tržišta trgovine na malo naftnim derivatima na benzinskim postajama smještenim izvan autocesta nakon provedbe koncentracije

Naziv poduzetnika	Količinski udjel %	HHI	Vrijednosni udjel %	HHI
1.	2.	3.	4.	5.
MOL	[50-60]	[...]	[50-60]	[...]
OMV Hrvatska d.o.o.	[0-5]	[...]	[5-10]	[...]
Petrol trgovina d.o.o.	[0-5]	[...]	[0-5]	[...]
Lukoil Croatia d.o.o.	[0-5]	[...]	[0-5]	[...]
Zovko-Zagreb d.o.o.	[0-5]	[...]	[0-5]	[...]
Ostali	[20-30]	[...]	[20-30]	[...]
Ukupno	100,00	4.292,00	100,00	4.294,00

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Nakon provedbe koncentracije količinski tržišni udjel poduzetnika MOL iznosit će [50-60] posto prema kriteriju prodanih naftnih derivata na benzinskim postajama izvan autocesta, a prema kriteriju ostvarene vrijednosti od prodaje [50-60] posto. HHI i prije i nakon provedbe koncentracije je visok te nakon provedbe koncentracije iznosi više od 4.000 što ukazuje na visoku koncentriranost na mjerodavnom tržištu.

Na mjerodavnom tržištu trgovine na malo naftnim derivatima na benzinskim postajama smještenim na autocestama djeluje mali broj poduzetnika. Konkretno samo pet poduzetnika na teritoriju Republike Hrvatske ima benzinske postaje na autocestama.. To su poduzetnici INA, Tifon d.o.o., Petrol i OMV Hrvatska d.o.o. te Jurišić, koji ima jednu benzinsku postaju na autocesti Bregana – Zagreb – Lipovac.

Petrol-trgovina d.o.o., u podnesku zaprimljenom u Agenciji 1. lipnja 2009., očitovao se kako su lokacije na autocestama nepravedno podijeljene među poduzetnicima koji obavljaju djelatnost trgovine na malo naftnim derivatima, odnosno da su benzinske postaje poduzetnika INA i Tifon d.o.o. smještene na autocestama na način da drugih poduzetnika konkurenata gotovo i nema.

Nakon provedbe koncentracije količinski i vrijednosni tržišni udjel poduzetnika MOL, putem povezanog poduzetnika Tifon d.o.o., s [5-10] posto povećat će se za tržišni udjel poduzetnika INA na ukupno [60-70] posto, što je razvidno iz tablica 61. i 62..

Prema podacima dostavljenim u podnesku poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009., na autocestama u Republici Hrvatskoj sudionici koncentracije imaju ukupno 53 benzinske postaje, a konkurenti 23 postaje.

Temeljem tog podatka, postkoncentracijski udjel poduzetnika MOL na mjerodavnom tržištu trgovine na malo naftnim derivatima na autocestama na teritoriju Republike Hrvatske iznosi [60-70] posto.

Tablica 61.: Struktura tržišta trgovine na malo motornim gorivima na benzinskim postajama smještenim na autocestama prije provedbe koncentracije

Naziv poduzetnika	Količinski udjel %	HHI	Vrijednosni udjel %	HHI
1.	2.	3.	4.	5.
INA	[50-60]	[...]	[50-60]	[...]
Tifon d.o.o.	[5-10]	[...]	[5-10]	[...]
OMV Hrvatska d.o.o.	[20-30]	[...]	[20-30]	[...]
Petrol trgovina d.o.o.	[5-10]	[...]	[5-10]	[...]
Ukupno	100,00	4.234,00	100,00	4.234,00

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Tablica 62.: Struktura tržišta trgovine na malo motornim gorivima na benzinskim postajama smještenim na autocestama nakon provedbe koncentracije

Naziv poduzetnika	Količinski udjel %	HHI	Vrijednosni udjel %	HHI
1.	2.	3.	4.	5.
MOL	[60-70]	[...]	[60-70]	[...]
OMV Hrvatska d.o.o.	[20-30]	[...]	[20-30]	[...]
Petrol trgovina d.o.o.	[5-10]	[...]	[5-10]	[...]
Ukupno	100,00	5.178,00	100,00	5.178,00

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Iz tablica 61. i 62. razvidno je kako je riječ o visoko koncentriranom tržištu budući HHI iznose više od 4.000,00 prije provedbe koncentracije, a nakon provedbe HHI se povećava za gotovo 1.000,00 te iznosi 5.178,00.

Grafički prikaz 5.: Razmještaj benzinskih postaja na autocestama u Republici Hrvatskoj

A1 AC ZAGREB - SPLIT - DUBROVNIK				A 1 AC DUBROVNIK - SPLIT - ZAGREB			
	Naziv	km	Brand		Naziv	km	Brand
↓	Lučko	0	OMV	↑			
	Desinec sjever	cca 18	PETROL		Desinec jug	cca 18	PETROL
	Draganić sjever	cca 14	TIFON		Draganić jug	cca 14	TIFON
	Vukova Gorica**	45	INA		Vukova Gorica**	45	INA
	Dobra zapad	cca 30	TIFON		Dobra istok	cca 30	TIFON
	Brinje zapad	40,3	INA		Brinje istok	40,3	INA
	Janjče zapad	41	OMV		Janjče istok	41	OMV
	Zir zapad	41,2	INA		Zir istok	41,2	INA
	Jasenice jug	38,8	TIFON		Jasenice sjever	38,8	TIFON
	Nadin jug	31,6	OMV		Nadin sjever	31,6	OMV
	Prokljan jug	34,9	INA		Prokljan sjever	34,9	INA
	Vrpolje-jug	25,3	CROBENZ		Vrpolje-sjever	25,3	CROBENZ
	Kozjak jug	38	INA		Kozjak sjever	38	INA
	Mosor zapad	cca 26	PETROL		Mosor istok	0	PETROL
Sudionici koncentracije			9	Sudionici koncentracije			8
Konkurenti			5	Konkurenti			4

A2 ZAGREB-MACELJ			
	Naziv	km	Brand
↓	Jakovlje istok	0	INA
	Sv. Križ Začretje istok	19	OMV
	Lepa Bukva istok	17	INA
Sudionici koncentracije			2
Konkurenti			1

A2 MACELJ - ZAGREB			
	Naziv	km	Brand
↑	Jakovlje zapad	19	INA
	Sv. Križ Začretje zapad		OMV
Sudionici koncentracije			1
Konkurenti			1

A3 AC BREGANA - ZAGREB - LIPOVAC				
	Naziv	km	Brand	
↓	Gradna jug		INA	
	Lučko -jug*	13	INA	
	Ježevo jug	37,7	INA	
	Križ jug	22,3	INA	
	Popovača jug	13	INA	
	Lipovljani jug	26,1	INA	
	Novska jug	16,6	INA	
	Lužani	58,9	INA	
	Brodski Stupnik jug	9,6	INA	
	Sl.Brod-Marsonija jug	15,1	INA	
	Sredanci jug	22	INA	
	Babina Greda-jug	20,4	INA OS. PET.	
	Spačva**	39,3	INA	
Sudionici koncentracije			12	
Konkurenti			1	

A3 AC LIPOVAC- ZAGREB - BREGANA				
	Naziv	km	Brand	
↑	Gradna sjever	50,7	INA	
	Lučko - sjever*	37,7	INA	
	Ježevo sjever	22,3	INA	
	Križ sjever	13	INA	
	Popovača sjever	26,1	INA	
	Lipovljani sjever	16,6	INA	
	Novska sjever	31,9	INA	
	Nova Gradiška sjever	10,8	INA	
	Staro Petrovo Selo sjever	40,8	INA	
	Sl.Brod-Marsonija-sjever	54,9	INA	
	Rastovica sjever	26,7	INA	
	Spačva**		INA	
	Sudionici koncentracije			11
Konkurenti			0	

A4 AC ZAGREB - GORIČAN			
	Naziv	km	Brand
↓	Sveta Helena istok		OMV
	Novi Marof istok	41,7	INA
Sudionici koncentracije			1
Konkurenti			1

A4 GORIČAN - ZAGREB			
	Naziv	km	Brand
↑	Sveta Helena zapad	41,7	OMV
	Novi Marof zapad		INA
Sudionici koncentracije			1
Konkurenti			1

A5 AC BELI MANASTIR - OSIJEK - SVILAJ			
	Naziv	km	Brand
↓	Ivandvor-zapad	57,7	PETROL
Sudionici koncentracije			0
Konkurenti			1

A5 SVILAJ - OSIJEK - BELI MANASTIR			
	Naziv	km	Brand
↑	Ivandvor-istok		PETROL
Sudionici koncentracije			0
Konkurenti			1

A6 AC ZAGREB - RIJEKA			
	Naziv	km	Brand
↓	Ravna Gora **		TIFON
	Tuhobić	cca 29	INA
	Rijeka-Vrata Jadrana-sjever	cca 25	OMV
Sudionici koncentracije			2
Konkurenti			1

A6 AC RIJEKA ZAGREB			
	Naziv	km	Brand
↑	Ravna Gora **	cca 54	TIFON
	Rijeka-Vrata Jadrana-jug		OMV
Sudionici koncentracije			0
Konkurenti			1

A7 RUPA - RIJEKA			
	Naziv	km	Brand
↑	Rupa-zapad		OMV
Sudionici koncentracije			0
Konkurenti			1

A7 RIJEKA - RUPA			
	Naziv	km	Brand
↑	Rupa-istok		OMV
Sudionici koncentracije			0
Konkurenti			1

A8, A9 ISTARSKI IPSILON		
Naziv	km	Brand
Bačva-sjever		INA
Sudionici koncentracije		1
Konkurenti		0

A8, A9 ISTARSKI IPSILON		
Naziv	km	Brand
Bačva-jug		INA
Sudionici koncentracije		1
Konkurenti		0

** obostrana benzinska postaja

*** u izgradnji

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 30. travnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Iz grafičkog prikaza 5. proizlazi kako se sudionici koncentracije «preklapaju» na dvije autoceste u Republici Hrvatskoj i to na autocesti A1 Zagreb-Split-Dubrovnik i na autocesti A6 Rijeka-Zagreb, i to u oba smjera.

Autocesta A1 Zagreb-Split-Dubrovnik

U smjeru ZG-DU na autocesti A1 poduzetnik INA, prema kriteriju broja benzinskih postaja, zajedno s povezanim poduzetnikom Crobenz d.d., koji ima ukupno šest benzinskih postaja, ostvaruje udjel od 42,86 posto.

Tablica 63.: Struktura tržišta trgovine na malo naftnim derivatima na benzinskim postajama smještenim na autocesti A1 u smjeru ZG-DU

Naziv poduzetnika	Broj benzinskih postaja	Udjel %	HHI
1.	2.	3.	4.
INA	6	42,86	1.837
Tifon d.o.o.	3	21,43	459
OMV Hrvatska d.o.o.	3	21,43	459
Petrol trgovina d.o.o.	2	14,29	204
Ukupno:	14	100,00	2.959

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Poduzetnik Tifon d.o.o. s tri benzinske postaje ostvaruje udjel od 21,43 posto, jednako kao i poduzetnik OMV Hrvatska d.o.o., a poduzetnik Petrol trgovina d.o.o. s dvije benzinske postaje ostvaruje udjel od 14,29 posto. HHI od gotovo 3.000 ukazuje kako je riječ o visoko koncentriranom tržištu.

Budući da je u izgradnji još jedna benzinska postaja poduzetnika INA (Župa), isti će izgradnjom te postaje ostvariti udjel od 46,67 posto, poduzetnik Tifon d.o.o. ostvarivat će udjel od 20 posto kao i poduzetnik OMV Hrvatska d.o.o., dok će poduzetnik Petrol trgovina d.o.o. imati 13,33 posto udjela

Grafički prikaz 6.: Razmještaj benzinskih postaja na autocesti A1 na dan 11. svibnja 2009.

A1 AC ZAGREB - SPLIT - DUBROVNIK			A 1 AC DUBROVNIK - SPLIT - ZAGREB		
Naziv	km	Brand	Naziv	km	Brand
Lučko	0	OMV			
Desinec sjever	17	PETROL	Desinec jug	13	PETROL
Draganić sjever	13	TIFON	Draganić jug	25.5	TIFON
Vukova Gorica**	25.5	INA	Vukova Gorica**	cca 30	INA
Dobra zapad	cca 30	TIFON	Dobra istok	40.3	TIFON
Brinje zapad	40.3	INA	Brinje istok	41	INA
Janjče zapad	41	OMV	Janjče istok	41.2	OMV
Zir zapad	41.2	INA	Zir istok	38.8	INA
Jasenice jug	38.8	TIFON	Jasenice sjever	31.7	TIFON
Nadin jug	31.6	OMV	Nadin sjever	34.8	OMV
Prokljan jug	34.9	INA	Prokljan sjever	25.3	INA
Vrpolje-jug	25.3	CROBENZ	Vrpolje-sjever	38	CROBENZ
Kozjak jug	38	INA	Kozjak sjever	cca 26	INA
Mosor zapad	cca 26	PETROL	Mosor istok	0	PETROL
Zupa**		INA			
Sudionici koncentracije		10	Sudionici koncentracije		8
Konkurenti		5	Konkurenti		4

***u izgradnji

** obostrana benzinska postaja

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Nakon provedbe koncentracije tržišni udjel poduzetnika MOL s ukupno 9 benzinskih postaja iznosit će 64,29 posto temeljem broja izgrađenih benzinskih postaja. Uzevši u obzir i benzinsku postaju u izgradnji, tržišni udjel poduzetnika MOL nakon provedbe koncentracije bit će još i veći i iznosit će 66,67 posto.

Prema procjeni prijavitelja koncentracije, na autocesti A1, u smjeru ZG-DU temeljem prodane količine naftnih derivata poduzetnik INA ostvario je udjel od [30-40] posto, poduzetnik OMV [30-40], Petrol trgovina d.o.o. [10-20] posto, a poduzetnik Tifon d.o.o. [5-10] posto.

Nakon provedbe koncentracije poduzetnik MOL ostvarivat će količinski udjel od [40-50] posto.

Tablica 64.: Struktura tržišta trgovine na malo naftnim derivatima, temeljem prodanih količina, na benzinskim postajama smještenim na autocesti A1 u smjeru ZG-DU

Naziv poduzetnika	Prodane količine t	Udjel %	HHI
1.	2.	3.	4.
INA	[...]	[30-40]	[...]
Tifon d.o.o.	[...]	[5-10]	[...]
OMV Hrvatska d.o.o.	[...]	[30-40]	[...]
Petrol trgovina d.o.o.	[...]	[10-20]	[...]
Ukupno:	[...]	100,00	3.141

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Temeljem prodajne vrijednosti naftnih derivata ostvarene prodajom na benzinskim postajama smještenim na autocesti A1 u smjeru ZG-DU, poduzetnici sudionici koncentracije i njihovi konkurenti ostvarili su gotovo istovjetne tržišne udjele, kao i temeljem kriterija prodanih količina naftnih derivata, što je razvidno iz tablica 64. i 65.

Tablica 65.: Struktura tržišta trgovine na malo naftnim derivatima, temeljem prodajne vrijednosti, na benzinskim postajama smještenim na autocesti A1 u smjeru ZG-DU

Naziv poduzetnika	Prodajna vrijednost kn	Udjel %	HHI
1.	2.	3.	4.
INA	[...]	[30-40]	[...]
Tifon d.o.o.	[...]	[5-10]	[...]
OMV Hrvatska d.o.o.	[...]	[30-40]	[...]
Petrol trgovina d.o.o.	[...]	[10-20]	[...]
Ukupno:	[...]	100,00	3.124

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Na autocesti A1 u smjeru DU-ZG poduzetnik INA, zajedno s povezanim poduzetnikom Crobenz d.d., putem 6 benzinskih postaja, ostvaruje udjel od 46,15 posto, poduzetnik Tifon d.o.o. s tri benzinske postaje ostvaruje udjel od 23,08 posto, Petrol trgovina d.o.o. s dvije benzinske postaje ostvaruje udjel od 15,38, jednako kao i poduzetnik OMV Hrvatska d.o.o. Nakon provedbe koncentracije tržišni udjel poduzetnika MOL povećao bi se za tržišni udjel poduzetnika INA te bi iznosio 69,23 posto.

Tablica 66.: Struktura tržišta trgovine na malo naftnim derivatima na benzinskim postajama smještenim na autocesti A1 u smjeru DU-ZG

Naziv poduzetnika	Broj benzinskih postaja	Udjel %	HHI
1.	2.	3.	4.
INA	6	46,15	2.130
Tifon d.o.o.	3	23,08	533
OMV Hrvatska d.o.o.	2	15,38	237
Petrol trgovina d.o.o.	2	15,38	237
Ukupno:	13	100,00	3.136

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

U smjeru DU-ZG, prema procjeni poduzetnika MOL, poduzetnik INA temeljem prodanih naftnih derivata ostvario je udjel od [40-50] posto, poduzetnik OMV Hrvatska [20-30] posto, Petrol trgovina d.o.o. [10-20] posto te Tifon d.o.o. [5-10] posto.

Nakon provedbe koncentracije, prema procjeni prijavitelja koncentracije, poduzetnik MOL ostvarivat će količinski udjel, temeljem prodane količine naftnih derivata od [50-60] posto na autocesti A1 u smjeru DU-ZG.

Tablica 67.: Struktura tržišta trgovine na malo naftnim derivatima, temeljem prodanih količina, na benzinskim postajama smještenim na autocesti A1 u smjeru DU-ZG

Naziv poduzetnika	Prodane količine t	Udjel %	HHI
1.	2.	3.	4.
INA	[...]	[40-50]	[...]
Tifon d.o.o.	[...]	[5-10]	[...]
OMV Hrvatska d.o.o.	[...]	[20-30]	[...]
Petrol trgovina d.o.o.	[...]	[10-20]	[...]
Ukupno:	[...]	100,00	3.265

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Temeljem prodajne vrijednosti naftnih derivata prodanih na benzinskim postajama smještenim na autocesti A1 u smjeru DU-ZG, nakon provedbe koncentracije poduzetnik MOL ostvarivat će udjel od [50-60] posto.

Tablica 68.: Struktura tržišta trgovine na malo naftnim derivatima, temeljem prodajne vrijednosti, na benzinskim postajama smještenim na autocesti A1 u smjeru DU-ZG

Naziv poduzetnika	Prodajna vrijednost kn	Udjel %	HHI
1.	2.	3.	4.
INA	[...]	[40-50]	[...]
Tifon d.o.o.	[...]	[5-10]	[...]
OMV Hrvatska d.o.o.	[...]	[20-30]	[...]
Petrol trgovina d.o.o.	[...]	[10-20]	[...]
Ukupno:	[...]	100,00	3.253

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Autocesta A6 Zagreb-Rijeka

Na autocesti A6 u smjeru ZG-RI, a prema podnesku poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009., od ukupno dvije benzinske postaje poduzetnik INA ima jednu benzinsku postaju, jednako kao i poduzetnik Tifon d.o.o.

Nadalje, sukladno navedenom očitovanju, u izgradnji je još jedna benzinska postaja poduzetnika INA.

Temeljem tih podataka poduzetnik MOL, putem poduzetnik Tifon d.o.o., ostvario je u 2008. godini tržišni udjel od 50 posto, jednako kao i poduzetnik INA.

Nakon provedbe koncentracije tržišni udjel poduzetnika MOL iznosio bi 100 posto. S obzirom na to kao i činjenicu kako je u izgradnji još jedna benzinska postaja na toj autocesti i to u vlasništvu poduzetnika INA, koncentracija izaziva sumnju u pogledu tržišnog natjecanja na toj autocesti i smjeru ZG-RI.

Tablica 69.: Struktura tržišta trgovine na malo naftnim derivatima na benzinskim postajama smještenim na autocesti A6 u smjeru ZG-RI

Naziv poduzetnika	Broj benzinskih postaja	Udjel %	HHI
1.	2.	3.	4.
INA	1	50,00	2.500
Tifon d.o.o.	1	50,00	2.500
Ukupno:	2	100,00	5.000

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.
 Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Grafički prikaz 7.: Razmještaj benzinskih postaja na autocesti A6 na dan 11. svibnja 2009.

	A6 AC ZAGREB - RIJEKA		A6 AC RIJEKA ZAGREB	
	Vinkovsko-sjever ***			
	Ravna Gora **	cca 15	25	TIFON
	Tuhobić	25	0	OMV
	Sudionici koncentracije			0
	Konkurenti			1

*u izgradnji

** obostrana benzinska postaja

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Usporedbom tablica 69., 70. i 71., Agencija je utvrdila kako poduzetnik Tifon d.o.o. ostvaruje znatno veći tržišni udjel od poduzetnika INA temeljem kriterija prodanih količina i prodajne vrijednosti naftnih derivata na benzinskim postajama smještenim na autocesti A6 u smjeru ZG-RI.

Usprkos jednakom broju benzinskih postaja, poduzetnik Tifon d.o.o. prodao je gotovo dvostruko više naftnih derivata od poduzetnika INA.

Tablica 70.: Struktura tržišta trgovine na malo naftnim derivatima, temeljem prodanih količina, na benzinskim postajama smještenim na autocesti A6 u smjeru ZG-RI

Naziv poduzetnika	Prodane količine t	Udjel %	HHI
1.	2.	3.	4.
INA	[...]	[30-40]	[...]
Tifon d.o.o.	[...]	[60-70]	[...]
Ukupno:	[...]	100,00	5.365

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Nakon provedbe koncentracije poduzetnik MOL će i temeljem kriterija prodanih količina i ostvarene vrijednosti prodajom naftnih derivata ostvarivati tržišni udjel od 100 posto.

Tablica 71.: Struktura tržišta trgovine na malo naftnim derivatima, temeljem prodajne vrijednosti, na benzinskim postajama smještenim na autocesti A6 u smjeru ZG-RI

Naziv poduzetnika	Prodajna vrijednost kn	Udjel %	HHI
1.	2.	3.	4.
INA	[...]	[30-40]	[...]
Tifon d.o.o.	[...]	[60-70]	[...]
Ukupno:	[...]	100,00	5.403

Izvor: podnesak poduzetnika MOL od 18. svibnja 2009.
 Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

U smjeru RI-ZG, prema podacima iz podneska poduzetnika MOL, nalazi se samo jedna benzinska postaja, i to poduzetnika Tifon d.o.o., te stoga i prije i poslije provedbe koncentracije poduzetnik MOL ostvaruje 100 posto udjela. Na tom smjeru autoceste u izgradnji je benzinska postaja poduzetnika OMV.

Prema podacima poduzetnika Autocesta Rijeka-Zagreb d.d., poduzetnik INA d.d. ima u funkciji benzinsku postaju na lokaciji Cernik-Čavle, a koju poduzetnik MOL nije naveo u svojim očitovanjima Agenciji. Nadalje, poduzetnik Autocesta Rijeka-Zagreb d.d. očitovao se kako je novu podkoncesiju za izgradnju benzinske postaje na autocesti A6 u smjeru RI-ZG na lokaciji Vrbovsko-jug dobio poduzetnik Zovko-Zagreb d.o.o.

Slijedom navedenog, zajednički tržišni udjel poduzetnika INA i MOL, temeljem izgrađenih benzinskih postaja iznosi 100 posto na autocesti A6 u smjeru RI-ZG. Nakon izgradnje benzinskih postaja poduzetnika OMV Hrvatska d.o.o. i Zovko-Zagreb d.o.o. udjel INA-e i MOL-a će iznositi 50 posto.

7. Mogućnosti rasta tržišta trgovine na malo naftnim derivatima

Na pitanje procjene mogućnosti rasta tržišta, odnosno iznos najvećeg volumena tržišta trgovine na malo naftnim derivatima na teritoriju Republike Hrvatske s obzirom na broj benzinskih postaja, sudionici koncentracije očitovali su se kako nisu u mogućnosti dostaviti precizne podatke o očekivanom tržišnom rastu te kako je iz planova konkurenata koji su javno dostupni putem informacija objavljenih na internetu, jasno proizlazi kako postoji izričita namjera otvaranja daljnjih benzinskih postaja, primjerice poduzetnika Lukoil Croatia d.o.o.

Nadalje, naveli su i kako očekuju da će potražnja rasti s porastom bruto domaćeg proizvoda (dalje: BDP), kako je hrvatsko tržište još uvijek u razvoju u odnosu na motorizaciju te kako izgradnja autocesta i prometnica povlači za sobom daljnja otvaranja benzinskih postaja.

Na isto pitanje, poduzetnik [...] očitovao se kako po njihovoj procjeni, neće rasti tržište trgovine na malo naftnim derivatima na teritoriju Republike Hrvatske s obzirom na broj benzinskih postaja te kako bi se mogla promijeniti struktura benzinskih postaja na način da se smanji udio tzv. "malih" poduzetnika, a poveća broj postaja „velikih poduzetnika“.

[...] očitovao se kako s obzirom na postojeći broj i profil benzinskih postaja, nema mogućnosti značajnijeg rasta volumena tržišta trgovine na malo.

Agencija je, kako bi utvrdila mogućnosti rasta tržišta s obzirom na argument prijavitelja koncentracije vezano uz BDP, konzultirala nekoliko relevantnih izvora informacija vezano uz veličinu i očekivani rast BDP-a.

U pregledu Europske komisije, Opće uprave za ekonomske i financijske poslove pod nazivom Economic Forecast spring 2009 navedeno je kako je u Republici Hrvatskoj rast BDP-a smanjen s 5,5 posto u 2007. na 2,4 posto u 2008. godini. Prognozira se daljnji pad rasta BDP-a u 2009. godini.

U publikaciji Međunarodnog monetarnog fonda World Economic Outlook – Crises and recovery iz travnja 2009. godine, očekuje se za Republiku Hrvatsku negativna godišnja stopa promjene BDP-a, koja će iznositi -3,5 posto u 2009. godini.

Privredna banka Zagreb u svojoj publikaciji Makroekonomske prognoze 28, procijenila je kako se u 2009. godini u Republici Hrvatskoj očekuje pad BDP-a od 3,2 posto.

Unicredit Group u izvještaju CEE Quarterly 02/2009 za Republiku Hrvatsku navodi pad BDP-a od 3,7 posto u 2009. godini.

U skladu s navedenim nije za očekivati rast porasta potražnje za naftnim derivatima koji se ne bi mogao pokriti do sada izgrađenim kapacitetima trgovine na malo naftnim derivatima.

Nadalje, vrijeme potrebno za izgradnju benzinske postaje i ulazak na tržište novih konkurenata ili proširenje mreže postojećih konkurenata je dugo. Prema očitovanju poduzetnika MOL vrijeme potrebno za pribavljanje svih dozvola i suglasnosti, izgradnju same benzinske postaje, vrijeme potrebno za puštanje iste u rad, koje uključuje izdavanje uporabne dozvole i minimalnih tehničkih uvjeta, prosječno iznosi devetnaest mjeseci.

S obzirom na obilježja tržišta te ograničene mogućnosti rasta na tržištu trgovine na malo naftnim derivatima provedba prijavljene koncentracije ima negativne učinke na tržišno natjecanje na mjerodavnim tržištima trgovine na malo naftnim derivatima na benzinskim postajama na autocestama i na benzinskim postajama izvan autocesta zbog stvaranja vladajućeg položaja poduzetnika MOL na tom tržištu s udjelom od oko 60 posto na benzinskim postajama izvan autocesta te udjelom od [60-70] posto na benzinskim postajama na autocestama.

8. Gospodarske prednosti i prednosti za potrošače

Podnositelj prijave, poduzetnik MOL, sukladno odredbi članka 18. ZZTN, te članka 11. točke 17. i točke 18. Uredbe o koncentracijama, u prijavi namjere koncentracije navodi gospodarske prednosti te prednosti za potrošače koje će proizaći iz provedbe predmetne koncentracije i kojima dokazuje da će provedba predmetne koncentracije proizvesti učinke koji će dovesti do takvog jačanja tržišnog natjecanja, koje će biti značajnije od negativnih učinaka stvaranja ili jačanja vladajućeg položaja sudionika koncentracije

8.1. Gospodarske prednosti

Poduzetnik MOL je vodeći mađarski prerađivač i distributer naftnih derivata, cijenjen ne samo zbog svoje veličine i tržišnog udjela, nego i zbog visokih standarda koji odgovaraju zahtjevima EU za koji je poduzetnik MOL više puta dobio međunarodne nagrade i kojih se u potpunosti pridržava u svojem poslovanju.

Od osnivanja strateškog partnerstva između poduzetnika INA i poduzetnika MOL, 2003. godine, MOL je aktivno sudjelovao u izradi i provedbi dogovorene strategije rasta poduzetnika INA. Osnovni strateški cilj poduzetnika MOL je stjecanjem kontrole nad poduzetnikom INA ostvariti i maksimalizirati prilike za regionalan rast i pružiti optimalan povrat na ulaganje dioničara. Oslanjajući se na dosadašnja iskustva u provedbi transakcija i upravljanju procesima integracije na način koji stvara novu vrijednost, MOL će se i dalje orijentirati na međunarodni razvoj i poboljšanje rezultata, održavajući pri tome potencijalne rizike na prihvatljivim razinama. Stjecanje kontrole nad poduzetnikom INA, predstavlja ključan element regionalne strategije rasta poduzetnika MOL. Strateški plan poduzetnika MOL vezan uz poduzetnika INA je poboljšati poslovne rezultate, kao i poziciju poduzetnika INA na tržištima Republike Hrvatske, jugoistočne Europe i Jadranske regije, i to podupiranjem ulaganja poduzetnika INA u vlastitu imovinu, unapređenje komercijalnih sposobnosti i naglašene usmjerenosti na kupca.

Kao rezultat uspješne dobrovoljne javne ponude za dionice poduzetnika INA, MOL je u listopadu 2008. godine postao najveći dioničar poduzetnika INA. Ugovorne strane su se sporazumjele o izmjeni i dopuni Ugovora o međusobnim odnosima dioničara kako bi odrazili novu vlasničku strukturu poduzetnika INA u korporativnom upravljanju društvom. Kroz Prvu izmjenju i dopunu, MOL će preuzeti odgovornost za poslovanje poduzetnika INA dopuštajući cjelovitu konsolidaciju poduzetnika INA u financijska izvješća poduzetnika. MOL će nakon dovršenja transakcije kontrolirati dnevno poslovanje društva i tako preuzeti aktivniju ulogu u razvoju poduzetnika INA d.d., fokusirajući se na rast, učinkovitost i poslovnu izvrsnost, i to:

- u poslovima istraživanja i proizvodnje MOL podržava iskorištavanje akumuliranog stručnog znanja poduzetnika INA na domaćim i međunarodnim projektima istraživanja i proizvodnje kako bi se optimizirali potencijali poduzetnika INA za proizvodnju nafte i plina;
- u poslovanju s prirodnim plinom MOL podržava povećanje sigurnosti opskrbljenosti Republike Hrvatske podržavajući potrebna ulaganja koja doprinose povećanju vrijednosti;
- temeljni strateški cilj poduzetnika MOL je poslovanje s tehnološki najsuvremenijim, modernim i učinkovitim rafinerijama, te će stoga u pogledu prerade nafte MOL nastaviti podržavati tekuće projekte unapređenja obje rafinerije – Sisak i Rijeka, kako bi se stvorila konkurentna baza proizvodnje naftnih derivata u skladu sa svim primjenjivim normama kvalitete EU;
- na području maloprodaje poduzetnik MOL namjerava podržavati razvoj maloprodajne mreže poduzetnika INA s fokusom na unapređenja učinkovitosti i modernizaciju uvođenjem moderne tehnologije i usluga usmjerenih na kupce;
- u pogledu korporativnih pitanja MOL namjerava dalje unapređivati poslovanje prema transparentnom, učinkovitom društvu usmjerenom na dioničare u skladu s industrijskom i najboljom europskom praksom;
- MOL ne namjerava mijenjati ni svoje upisano sjedište niti upisano sjedište poduzetnika INA, niti mijenjati glavna mjesta poslovanja poduzetnika INA ili MOL.

MOL smatra da su radnici trenutno zaposleni u poduzetniku INA znatno doprinijeli do sada ostvarenim rezultatima poduzetnika INA d.d. Stoga bi se INA i u budućnosti trebala oslanjati na njihovo stručno znanje i osigurati im stručni razvoj kako bi omogućila učinkovito poslovanje i dugoročni uspjeh poduzetnika INA. MOL namjerava razvijati politiku zapošljavanja i pravni status radnika poduzetnika INA d.d. u skladu s gore navedenim strateškim ciljevima. MOL preferira lokalno zapošljavanje radnika za sve funkcije organizacijske razine i ne očekuje promjene ni u vlastitoj politici zapošljavanja niti u radnopravnom statusu zaposlenika poduzetnika MOL i INA.

Prve izmjene i dopune Ugovora o međusobnim odnosima dioničara samo su nadgradnja dosadašnjeg uspješnog ostvarivanja strateških ciljeva oba poduzetnika sudionika

koncentracije na mjerodavnim tržištima, suradnja kojih je započela još 2003. godine sklapanjem gore navedenih ugovora, Ugovora o kupoprodaji dionica koji se odnosi na 25 posto + jedna dionica od izdanog dioničkog kapitala društva INA INDUSTRIJA NAFTE d.d., Ugovora o međusobnim odnosima dioničara koji se odnosi na INA-INDUSTRIJA NAFTE d.d., i Ugovora o suradnji.

Namjera ugovornih strana je da sklapanjem Prvih izmjena i dopuna ugovora nastave daljnji odnos i suradnju koja traje od 2003. godine, ali i ojačaju strateško partnerstvo, neovisno o promjeni vlasničkih udjela u INA-i, te posljedično promjene korporativne strukture upravljanja INA-om. Daljnji razvoj fokusirat će se, u bitnome na povećanju kvalitete proizvoda i učinkovitost proizvodnje i prodaje istih.

8.2. Opis i obrazloženje očekivanih pogodnosti koje će nastati provedbom koncentracije sa stanovišta interesa potrošača

Na upit Agencije o detaljnom obrazloženju konkretnih pogodnosti za potrošače koje će nastati provedbom koncentracije, poduzetnik MOL se podneskom od 25. ožujka 2009., očitovao kako je strateški cilj transakcije, s jedne strane, razviti i implementirati program osuvremenjivanja proizvodnje u obje rafinerije poduzetnika INA putem ulaganja poduzetnika MOL, koja će omogućiti rafinerijama proizvodnju proizvoda koji zadovoljavaju EU standarde, te, s druge strane, razviti integrirano i usklađeno djelovanje navedena dva poduzetnika, što će nadalje dovesti do efikasnije i cjenovno pouzdane opskrbe hrvatskih tržišta na veleprodajnoj i maloprodajnoj razini, osiguravajući kontinuiranu opskrbu širokim spektrom naftnih derivata visoke kvalitete.

Ispunjenje navedenih ciljeva dovest će do jačanja položaja poduzetnika INA kao multinacionalnog naftnog društva u regiji, te će omogućiti usmjeravanje poduzetnika INA na izvozna tržišta država Europske unije, što je posebno važno s aspekta pristupanja Hrvatske Europskoj uniji.

Kroz usklađeno djelovanje poduzetnika INA i MOL mogu se racionalizirati troškovi logistike (prijevoza) i proširiti spektar proizvoda. Model usklađenog poslovanja dovest će do veće troškovne učinkovitosti poslovanja i omogućit će društvima smanjenje njihovih troškova proizvodnje.

Sve navedeno imat će izravan pozitivan utjecaj na opskrbu potrošača, kao što je:

- osiguravanje visokih standarda kvalitete;
- visoka kvaliteta dodatnih usluga na benzinskim postajama;
- usvajanje zajedničkih kartica što će dovesti do sniženih cijena ne samo u Republici Hrvatskoj, nego i u cijeloj mreži benzinskih postaja MOL grupe, uključujući i onih u nekoliko drugih država;
- širi spektar proizvoda;
- primjena racionaliziranih cijena temeljeno na troškovno učinkovitom poslovanju;
- stroga primjena pravila o zaštiti okoliša (kvaliteta goriva, promicanje i radnje usmjerene na zaštitu okoliša).

Poduzetnik MOL služi kao jamstvo za ispunjenje gore navedenih ciljeva, a s obzirom da MOL posluje sukladno EU standardima te je u potpunosti posvećen zaštiti okoliša – ova načela će se primjenjivati i u Republici Hrvatskoj, kao što se primjenjuju i u svim ostalim ulaganjima poduzetnika MOL. S obzirom da je proveo nekoliko sličnih akvizicija, MOL ima veliko iskustvo u osuvremenjivanju rafinerija, kao i u implementaciji usklađenog poslovanja čime se osiguravaju sinergijski učinci.

9. Ocjena dopuštenosti koncentracije na drugoj razini

Budući da je ocijenjeno kako bi provedba predmetne koncentracije mogla imati za posljedicu značajno sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja na teritoriju Republike Hrvatske, te da je stoga za donošenje odluke potrebno pribavljanje dopunskih podataka u smislu članka 48. ZZTN, te izrada sveobuhvatne pravne i ekonomske analize, Agencija je, 23. travnja 2009., u smislu članka 26. stavka 3. i članka 22. stavka 3. ZZTN, u svezi s člankom 46. ZZTN, donijela zaključak o pokretanju postupka ocjene dopuštenosti predmetne koncentracije na tzv. drugoj. razini. Navedenim je zaključkom podnositelju prijave naložena dostava dodatnih podataka i dokumentacije relevantnih za donošenje odluke u predmetu.

Traženo je podnositelj prijave dostavio podnescima zaprimljenim u Agenciji 30. travnja 2009., 4., 19., 21. i 25. svibnja 2009. godine

Donošenje predmetnog zaključka bilo je potrebno iz razloga jer je preliminarnom analizom, temeljem podataka iz prijave podnositelja bilo utvrđeno da je poduzetnik INA, u 2008. godini, na mjerodavnom tržištu trgovine na malo motornim gorivima na teritoriju Republike Hrvatske, prema kriteriju broja benzinskih postaja, imao tržišni udjel od 55,41 posto, a Tifon d.o.o., koji se nalazi u vlasništvu MOL-a nešto više od 5 posto. Prema kriteriju prihoda ostvarenog prodajom naftnih derivata u trgovini na malo poduzetnik INA ostvario je tržišni udjel od [50-60] posto, a poduzetnik Tifon d.o.o. [5-10] posto.

U konkretnom slučaju, sudionici koncentracije nakon provedbe koncentracije, prema kriteriju broja benzinskih postaja, ostvaruju tržišni udjel od 60,51 posto, dok je, prema kriteriju prihoda ostvarenog prodajom naftnih derivata u trgovini na malo, na teritoriju Republike Hrvatske taj udjel [60-70] posto, što je znatno više od 40 posto, koliko je sukladno članku 15. stavku 3. ZZTN oboriva zakonska pretpostavka mogućnosti postojanja vladajućeg položaja nekog poduzetnika na tržištu.

Agencija je, također, utvrdila da su, pored visokog udjela na tržištu motornih goriva, oba sudionika koncentracije, u mjerodavnoj 2008. godini ostvarila pojedinačno visok količinski tržišni udjel na tržištu prodaje auto plina na teritoriju Republike Hrvatske. INA je ostvarila udjel od [50-60] posto, a poduzetnik Tifon d.o.o., kao povezano društvo MOL-a udjel od [20-30] posto. Nakon provedbe koncentracije zajednički udjel rečenih poduzetnika iznosio bi [80-90] posto.

Nadalje, na mjerodavnom tržištu trgovine na veliko bitumenom na teritoriju Republike Hrvatske tržišni udjel sudionika koncentracije nakon provedbe koncentracije iznosit će više od [60-70] posto.

Također, na mjerodavnom tržištu skladištenja naftnih derivata sudionici koncentracije ostvarit će nakon provedbe koncentracije tržišni udjel [70-80] posto.

Na mjerodavnom tržištu trgovine na veliko naftnim derivatima po svakoj pojedinoj vrsti naftnog derivata sudionici koncentracije, nakon provedbe prijavljene koncentracije, ostvarivat će tržišni udjel veći od 60 posto.

Skladno članku 18. ZZTN, zabranjene su koncentracije kojima se stvara novi ili jača postojeći vladajući položaj jednog ili više poduzetnika, ako mogu značajno utjecati na tržišno natjecanje. Iznimno, u slučaju ako sudionici koncentracije dokažu da će koncentracija dovesti do jačanja tržišnog natjecanja koje će biti značajnije od negativnog učinka stvaranja ili jačanja vladajućeg položaja, takva se koncentracija može dopustiti ili uvjetno dopustiti.

Također, prema Smjernicama za ocjenu horizontalnih koncentracija u smislu Uredbe Vijeća o kontroli koncentracija poduzetnika (Službeni list C 31/5, 05/02/2004), u slučajevima kada nakon provedbe koncentracije zajednički tržišni udjel njenih sudionika na mjerodavnom tržištu ne prelazi 25 posto, Europska komisija takve koncentracije, u pravilu, smatra nespornima. Međutim, vrlo veliki tržišni udjeli nakon provedbe koncentracije, počevši od 50 posto i više, u pravilu mogu biti povod za ocjenjivanje takvih koncentracija u posebnom ispitnom postupku na tzv. drugoj razini, a ocjena o tome jesu li dopuštene, uvjetno dopuštene ili zabranjene ovisi o svim okolnostima konkretnog slučaja, odnosno ovisi o dokazima i činjenicama koje se u tom postupku utvrđuju.

S obzirom da Agencija, kako je već navedeno, sukladno SSP, odnosno članku 35. stavku 3. ZZTN obvezna na odgovarajući način primjenjivati kriterije i standarde EZ, valja imati na umu takvu izričitu zakonsku obvezu Agencije.

9.1. Javni poziv poduzetnicima i ostalim zainteresiranim osobama za dostavljanjem primjedaba i mišljenja o učincima predmetne koncentracije

Agencija je, nakon izdavanja potvrde o potpunosti prijave, u smislu članka 45. stavka 3. ZZTN, a sukladno članku 37. točke 8. i 9. ZZTN i članku 94. Zakona o općem upravnom postupku («Narodne novine», broj 53/91 i 103/96; dalje: ZoUP), kako bi prikupila podatke koji će pridonijeti pojašnjenju, odnosno boljem razumijevanju odnosa i stanja na mjerodavnim tržištima, 9. travnja 2009. na službenim Internet stranicama Agencije (www.aztn.hr), objavila Javni poziv za dostavljanje primjedaba i mišljenja.

Navedenim javnim pozivom Agencija je pozvala sve poduzetnike i druge zainteresirane osobe koje djeluju na mjerodavnim tržištima u Republici Hrvatskoj, i to:

- tržištu trgovine na malo naftnim derivatima;
- tržištu trgovine na veliko naftnim derivatima;
- tržištu distribucije prirodnog plina;
- tržištu trgovine na veliko mazivima, uljima i srodnim proizvodima;
- tržištu trgovine na malo mazivima, uljima i srodnim proizvodima;
- tržištu skladištenja naftnih derivata i prirodnog plina.

Agencija je predmetni poziv uputila svim poduzetnicima koji djeluju na spomenutim tržištima kao i svim poduzetnicima koji djeluju na drugim tržištima na kojima bi navedena koncentracija mogla imati učinke na tržišno natjecanje (uzlazna, silazna, susjedna tržišta), ali i svim drugim pravnim i fizičkim osobama, kao što su, primjerice, strukovne udruge, udruge poslodavaca, udruge za zaštitu potrošača, te ostale osobe koje nisu stranke u predmetnom postupku, odnosno konkurenti sudionika predmetne koncentracije, za koje se može razumno pretpostaviti da imaju saznanja o odnosima na spomenutim mjerodavnim tržištima, da dostave svoje primjedbe, stavove i mišljenja o mogućim konkretnim značajnim učincima predmetne koncentracije poduzetnika na njihovo poslovanje, kao i na moguće značajne učinke iste na tržišno natjecanje na navedenim tržištima u cjelini.

Rok za dostavu primjedbi, stavova i mišljenja i to u pisanom obliku bio je 20. travnja 2009.

Do isteka rečenog roka Agenciji niti jedan poduzetnik nije dostavio primjedbe i mišljenje.

Stoga je Agencija, nakon pokretanja postupka, sukladno ovlastima iz članka 48. stavka 1. točke 3. i stavka 3. ZZTN, dopisima upućenim u razdoblju od 12. svibnja 2009. do 2. lipnja 2009., podatke i obavijesti zatražila izravno od konkurenata sudionika koncentracije koji djeluju na mjerodavnim tržištima trgovine na malo naftnim derivatima, trgovine na veliko naftnim derivatima i tržištu skladištenja naftnih derivata na teritoriju Republike Hrvatske.

Traženu dokumentaciju, podatke i očitovanja poduzetnici-konkurenti dostavili su zaključno s 8. lipnja 2009.

Stoga je Agencija, nakon pokretanja postupka, sukladno ovlastima iz članka 48. stavka 1.

Riječ je o slijedećim poduzetnicima: Konstruktor d.d. graditeljstva, Zlatar,, MGP d.o.o. za trgovinu, Čakovec, Nacional d.o.o. za proizvodnju, promet i usluge, Bjelovar, Valiant d.o.o.,za usluge i trgovinu, Rijeka, AB Petrol d.o.o. za trgovinu i usluge, Sesevski Kraljevec, Sop, Lukoil Croatia d.o.o. za trgovinu naftom i naftnim derivatima, Zagreb, Zovko-Zagreb d.o.o. za trgovinu i promet, Zagreb-Sesvete, Petrol trgovina d.o.o. za trgovinu i prijevoz nafte i naftnih derivata, Zagreb-Otok, OMV Hrvatska d.o.o. za trgovinu naftnim derivatima i plinovima, Zagreb, Antunović TA d.o.o. za unutarnju i vanjsku trgovinu, Zagreb, Grič petrol d.o.o. za trgovinu i usluge, Samobor, Vidović promet d.o.o. za trgovinu i usluge, Slavonski Brod, Modibit bitumen d.o.o. za proizvodnju i trgovinu naftnim derivatima, Ozalj, OG Adriatic d.o.o. za trgovinu, Zagreb, BHG Bitumen Adria d.o.o. za graditeljstvo ,Zagreb, Bitumina d.o.o. za proizvodnju izolacijskog materijala i usluge, Gornji Muć bb,, Ceste Sisak d.o.o. za izgradnju, održavanje i zaštitu cesta, Sisak, Ferotom Zagreb d.o.o. za prijevoz i trgovinu, Zagreb, Građevinarstvo i proizvodnja KRK d.d., Krk i Gravia d.o.o. za graditeljstvo, proizvodnju, trgovinu i usluge, Osijek, Euro-petrol d.o.o. za trgovinu i prijevoz nafte i naftnih derivata, Rijeka.

Agencija je, dopisom od 15. svibnja 2009., od poduzetnika Hrvatske autoceste d.o.o., Zagreb (dalje: HAC), te 22. svibnja 2009. od poduzetnika Autoceste Rijeka-Zagreb, d.o.o., Zagreb (dalje: ARZ), zatražila dostavu podataka o tvrtkama i sjedištima poduzetnika kojima su ugovorom o korištenju cestovnog zemljišta i na druge zakonom dozvoljene načine, povjerena cestovna zemljišta za obavljanje prateće djelatnosti i to: benzinskih postaja, na autocestama A1; Zagreb-Split-Dubrovnik, od poduzetnika HAC, odnosno, A6; Rijeka Zagreb, od poduzetnika ARZ, i to po svakom smjeru, rokove trajanja ugovora sklopljenih s poduzetnicima za obavljanje rečene djelatnosti, s posebno navedenim datumom isteka važenja ugovora, razmještaj benzinskih postaja svih poduzetnika po autocesti A1, odnosno A6, po svakom smjeru. Zatražen je podatak o tome ima li HAC, odnosno ARZ namjeru s poduzetnicima sudionicima koncentracije, prema utvrđenom programu i standardima izgradnje pratećih objekata, u budućem razdoblju sklapati nove ugovore za obavljanje navedene prateće djelatnosti, te mišljenje o mogućnostima otvaranja novih benzinskih postaja na autocesti A1, odnosno A6, s obzirom na dosadašnju izgrađenost mreže benzinskih postaja na toj autocesti, te obrazloženje, ovisno o svakom smjeru.

Zatraženo je poduzetnik HAC dostavio Agenciji 22. svibnja 2009., a ARZ 29. svibnja 2009. godine.

9.2. Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku i usmena rasprava

Prije donošenja konačne odluke, Agencija, u predmetu ocjene dopuštenosti koncentracije, sukladno članku 135. stavku 1. i članku 143. stavku 3. ZoUP, a u vezi s člankom 8. istog zakona, podnositelju prijave dostavlja Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku (dalje: Obavijest) kojom upoznaje sudionike koncentracije s rezultatima do tada provedenog postupka i učincima koncentracije za koje je ocijenjeno da bi mogli biti protutržišni (*eng. Statement of objections*).

S tim u svezi je Vijeće, sukladno članku 34. i 35. ZZTN, predmet razmatralo na 16. sjednici, održanoj 29. svibnja 2009., temeljem svih prikupljenih izvjava, dokaza, podataka i očitovanja, koje su Agenciji dostavili sudionici koncentracije i njihovi konkurenti,. Vijeće je zaključilo da provedba predmetne koncentracije neće imati za posljedicu značajno sprječavanje,

ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja na tržištu trgovine na veliko naftnim derivatima i tržištu skladištenja naftnih derivata na teritoriju Republike Hrvatske, kako stoji u zaključku o pokretanju postupka ocjene dopuštenosti koncentracije, već samo na tržištu trgovine na malo naftnim derivatima na teritoriju Republike Hrvatske.

Isto tako, Vijeće je nakon razmatranja mogućih učinaka koncentracije na tržišno natjecanje na mjerodavnom tržištu trgovine na malo naftnim derivatima, ocijenilo da njeni sudionici nisu dokazali da će koncentracija dovesti do takvog jačanja tržišnog natjecanja na utvrđenom mjerodavnom tržištu, koje će biti značajnije od njezinih negativnih učinaka.

Stoga je Agencija podnositelju prijave koncentracije, dana 29. svibnja 2009. dostavila Obavijest, koja sadrži prikaz preliminarnih zaključaka koje je Vijeće, uzimajući u obzir sve činjenične i pravne okolnosti, donijelo, s ciljem omogućavanja podnositelju prijave koncentracije da se očituje na te zaključke, te omogućavanja da i sam predloži mjere koje smatra prikladnima za uklanjanje utvrđenih mogućih negativnih učinaka koncentracije na tržišno natjecanje na mjerodavnom tržištu, te uvjeta i rokova za njihovo provođenje.

U skladu s gore navedenim, u predmetnoj je Obavijesti, detaljnije prikazano i analizirano mjerodavno tržište trgovine na malo naftnim derivatima. U zemljopisnom je smislu isto određeno kao cjelokupan teritorij Republike Hrvatske iz razloga jer su cijene naftnih derivata jednake na cjelokupnom teritoriju, raspored benzinskih postaja govori u prilog činjenici kako je riječ o tržištu nacionalnih dimenzija, a i promotivne aktivnosti organizirane su na nacionalnoj razini.

Agencija je kao odvojena mjerodavna tržišta trgovine na malo naftnim derivatima odredila:

- tržište trgovine na malo naftnim derivatima na benzinskih postajama na autocestama i
- tržište trgovine na malo naftnim derivatima na benzinskim postajama smještenim izvan autocesta.

U Obavijesti od 29. svibnja 2009. su detaljno obrazloženi razlozi takvoj podjeli i čimbenici koji su utjecali na utvrđivanje odvojenih mjerodavnih tržišta trgovine na malo naftnim derivatima s obzirom na smještaj benzinskih postaja.

Nadalje, stanje na mjerodavnim tržištima i učinci provedbe koncentracije na istima, Agencija je analizirala prema nekoliko kriterija i to kriteriju broja benzinskih postaja, kriteriju prodane količine naftnih derivata i kriteriju ostvarene vrijednosti temeljem prodane količine naftnih derivata.

Kao posebnost tržišta trgovine na malo naftnim derivatima pojavilo se tržište trgovine autoplinom, za koje je Agencija, temeljem svih prikupljenih i analiziranih podataka utvrdila kako na tržištu trgovine na malo autoplinom prijavljena koncentracije neće imati negativne učinke.

Prema kriteriju broja benzinskih postaja na teritoriju Republike Hrvatske, nakon provedbe predmetne koncentracije poduzetniku MOL se putem povezanog poduzetnika Tifon d.o.o. tržišni udjel na mjerodavnom tržištu trgovine na malo naftnim derivatima s 5,10 posto povećava za tržišni udjel poduzetnika INA od 55,41 posto, na ukupno 60,51 posto na području Republike Hrvatske, čime postaje vodeći poduzetnik na mjerodavnom tržištu prema kriteriju broja benzinskih postaja.

Nakon provedbe koncentracije HHI se povećao i iznosi 4.252,55 bodova.

Tržište trgovine na malo naftnim derivatima po broju tržišnih takmaca relativno je dobro strukturirano po broju tržišnih takmaca od kojih neki imaju značajnu financijsku snagu, ali

ipak ima obilježja oligopolnog tržišta budući da prva četiri poduzetnika prema kriteriju broja benzinskih postaja zajedno ostvaruju tržišni udjel od 76,31 posto prije provedbe koncentracije. Nakon provedbe koncentracije pokazatelj koncentriranosti CR4 za prva četiri poduzetnika s najvećim tržišnim udjelima raste na 77,58 posto.

Razlika u tržišnim udjelima između poduzetnika INA i prvog sljedećeg poduzetnika je izrazito velika. Tako Petrol s ukupno 67 benzinskih postaja ostvaruje 6,5 puta manji udjel od poduzetnika INA, a nakon provedbe koncentracije, razlika između njih se dodatno povećava više od 7 puta.

Nakon provedbe koncentracije količinski tržišni udjel poduzetnika MOL, putem povezanog poduzetnika Tifon d.o.o., a prema kriteriju prodane količine naftnih derivata u trgovini malo na teritoriju Republike Hrvatske, iznosio bi [60-70] posto.

Vrijednosni udjel, s osnove ostvarene vrijednosti prodaje naftnih derivata u trgovini na malo na teritoriju Republike Hrvatske nakon provedbe koncentracije iznosio bi [60-70] posto.

Nakon provedbe koncentracije količinski tržišni udjel poduzetnika MOL iznositi će [50-60] posto prema kriteriju prodanih naftnih derivata na benzinskim postajama izvan autocesta, a prema kriteriju ostvarene vrijednosti od prodaje [60-70] posto. HHI i prije i nakon provedbe koncentracije je visok te nakon provedbe koncentracije iznosi više od 4.000,00 što ukazuje na visoku koncentriranost na mjerodavnom tržištu.

Na mjerodavnom tržištu trgovine na malo naftnim derivatima na benzinskim postajama smještenim na autocestama djeluje mali broj poduzetnika te će se nakon provedbe koncentracije količinski i vrijednosni tržišni udjel poduzetnika MOL, putem povezanog poduzetnika Tifon d.o.o., s [5-10] posto povećati za tržišni udjel poduzetnika INA na ukupno [60-70] posto.

Na autocestama u Republici Hrvatskoj sudionici koncentracije imaju ukupno 53 benzinske postaje, a konkurenti 23. Temeljem tog podatka, poslijekoncentracijski udjel poduzetnika sudionika koncentracije na mjerodavnom tržištu trgovine na malo naftnim derivatima na autocestama na teritoriju Republike Hrvatske iznosi 69,74 posto.

Riječ o visoko koncentriranom tržištu budući HHI iznosi više od 4.000 prije provedbe koncentracije, a nakon provedbe HHI se povećava za gotovo 1.000 te iznosi 5.178.

Sudionici koncentracije «preklapaju» se na dvije autoceste u Republici Hrvatskoj i to na autocesti A1 Zagreb-Split-Dubrovnik i na autocesti A6 Rijeka-Zagreb, i to u oba smjera.

U smjeru Zagreb-Dubrovnik na autocesti A1 nakon provedbe koncentracije tržišni udjel poduzetnika MOL iznositi će 64,29 posto temeljem broja izgrađenih benzinskih postaja. Uzevši u obzir i benzinsku postaju u izgradnji, tržišni udjel poduzetnika MOL nakon provedbe koncentracije bit će i veći i iznositi će 66,67 posto. Prema ostalim kriterijima za utvrđivanje tržišnih udjela, a za koje podatke je dostavio Agenciji poduzetnik MOL, nakon provedbe koncentracije poduzetnik MOL ostvarivat će količinski udjel od [40-50] posto, a vrijednosni od [50-60] posto.

Na autocesti A1 u smjeru Dubrovnik-Zagreb nakon provedbe koncentracije tržišni udjel poduzetnika MOL povećao bi se za tržišni udjel poduzetnika INA te bi iznosio 69,23 posto.

U smjeru Dubrovnik-Zagreb, prema procjeni poduzetnika MOL, poduzetnik INA temeljem prodanih naftnih derivata ostvario je udjel od [40-50] posto, poduzetnik OMV [20-30] posto, Petrol [10-20] posto te MOL [10-20] posto. Nakon provedbe koncentracije poduzetnik MOL ostvarivat će količinski i vrijednosni udjel od [50-60] posto na autocesti A1 u smjeru DU-ZG.

Na autocesti A6 u smjeru Zagreb-Rijeka poduzetnik MOL ostvario je u 2008. godini tržišni udjel od [60-70] posto, a poduzetnik INA udjel od [30-40] posto temeljem prodane količine i

ostvarene vrijednosti od prodaje naftnih derivata na benzinskim pumpama. Prema kriteriju broja benzinskih postaja, budući da svaki od poduzetnika ima po jednu benzinsku postaju od ukupno dvije te nema ostalih konkurenata, a i prema ostalim kriterijima za izračun tržišnih udjela, nakon provedbe koncentracije, tržišni udjel poduzetnika MOL povećat će se na ukupno 100 posto.

U smjeru Rijeka-Zagreb, prema podacima iz podneska poduzetnika MOL, nalazi se samo jedna benzinska postaja, i to poduzetnika Tifon d.o.o., te stoga i prije i poslije provedbe koncentracije poduzetnik MOL ostvaruje 100 posto udjela. Na tom smjeru autoceste u izgradnji je benzinska postaja poduzetnika OMV.

Prema podacima poduzetnika Autocesta Rijeka-Zagreb d.d., poduzetnik INA d.d. ima u funkciji benzinsku postaju na lokaciji Cernik-Čavle, a koju poduzetnik MOL nije naveo u svojim očitovanjima Agenciji. Nadalje, poduzetnik Autocesta Rijeka-Zagreb d.d. očitovao se kako je novu podkoncesiju za izgradnju benzinske postaje na autocesti A6 u smjeru Rijeka-Zagreb na lokaciji Vrbovsko-jug dobio poduzetnik Zovko-Zagreb d.o.o.

Slijedom navedenog, zajednički tržišni udjel poduzetnika INA i MOL, temeljem izgrađenih benzinskih postaja iznosi 100 posto na autocesti A6 u smjeru Rijeka-Zagreb. Nakon izgradnje benzinskih postaja poduzetnika OMV Hrvatska d.o.o. i Zovko-Zagreb d.o.o. udjel će iznositi 50 posto.

U Obavijesti se Agencija očitovala i na mogućnost rasta tržišta s obzirom na argument prijavitelja koncentracije da će potražnja rasti s porastom bruto domaćeg proizvoda te je navela relevantne ekonomske izvore koji se odnose na procijene veličine rasta bruto domaćeg proizvoda.

S obzirom na obilježja tržišta te ograničene mogućnosti rasta na tržištu trgovine na malo naftnim derivatima, provedba prijavljene koncentracije ima negativne učinke na tržišno natjecanje na mjerodavnim tržištima trgovine na malo naftnim derivatima na benzinskim postajama na autocestama i na benzinskim postajama izvan autocesta zbog stvaranja vladajućeg položaja poduzetnika MOL na tom tržištu s udjelom od oko 60 posto na benzinskim postajama izvan autocesta te udjelom od 67 posto na benzinskim postajama na autocestama.

Riječ je o horizontalnoj koncentraciji poduzetnika kojom dolazi do stvaranja j vladajućeg položaja poduzetnika MOL na mjerodavnom tržištu trgovine na malo naftnim derivatima, i koja bi mogla značajno spriječiti, ograničiti ili narušiti tržišno natjecanje na tom mjerodavnom tržištu u Republici Hrvatskoj.

Stoga bi se predmetna koncentracija mogla smatrati dopuštenom samo uz preuzimanje i poduzimanje odgovarajućih mjera kojima bi se u najvećoj mogućoj mjeri otklonili negativni učinci na tržišno natjecanje i interese potrošača na hrvatskom tržištu. Mjere trebaju biti sveobuhvatne i učinkovite, te implementirane u kratkom roku kako bi se ponovno uspostavilo učinkovito tržišno natjecanje, odnosno osiguralo njegovo jačanje.

S obzirom na žurnost koju je MOL zahtijevao u svojoj prijavi koncentracije, zbog održavanja unaprijed zakazane Glavne skupštine poduzetnika INA, koja se trebala održati 10. lipnja 2009., Vijeće je ukazalo na činjenicu da se u konkretnom slučaju negativni učinci mogu na najbolji i najučinkovitiji način ukloniti, odnosno izbjeći, prvenstveno strukturnim mjerama, budući da se strukturnim mjerama budući da se takvim mjerama može osigurati kompetitivna struktura tržišta kroz dulje razdoblje, te su upravo strukturne mjere najbolji način za uklanjanje negativnih učinaka koji rezultiraju iz horizontalnih „preklapanja“.

Stoga je Agencija u Obavijesti od 29. svibnja 2009. podnositelja prijave pozvala da sam predloži odgovarajuće strukturne mjere koje bi se sastojale u prodaji nekih povezanih poduzetnika INA-e koji djeluju na mjerodavnom tržištu trgovine na malo naftnim derivatima, a koje je tržište Agencija utvrdila kao sporno, odnosno, kao tržište na kojem bi predmetna koncentracija mogla značajno spriječiti, ograničiti ili narušiti tržišno natjecanje. Navedena prodaja bi se trebala izvršiti u roku od šest mjeseci od dana donošenja rješenja Agencije.

Kupac tih poduzetnika bi prema Obavijest Agencije, trebao bi imati dovoljno sredstava i posjedovati stručno znanje za održanje postojećih djelatnosti, te ne bi smio biti značajno personalno ili kapitalno povezan s bilo kojim sudionikom koncentracije, niti poduzetnikom povezanim društvom sudionika koncentracije.

Predmet prodaje trebao bi biti neovisni pravni subjekt s njegovom cjelokupnom imovinom, pravima i obvezama i zaposlenicima ključnim za nastavak obavljanja djelatnosti trgovine na malo naftnim derivatima na teritoriju Republike Hrvatske.

Također, Agencija je u spomenutoj Obavijesti predložila podnositelju prijave da se očituje i o mjeri ograničavanja sudionika koncentracije i poduzetnika pod njihovom kontrolom u otvaranju novih benzinskih postaja, kupnji, uzimanju u zakup ili sklapanju ugovora koji bi pravno ili stvarno značili da su te postaje sastavni dio maloprodajne mreže navedenih poduzetnika na novim dionicama postojećih autocesta i na novim autocestama koje se grade na teritoriju Republike Hrvatske. Ta je mjera u Obavijesti Agencije obrazložena na način da se na novim dionicama postojećih autocesta i novim autocestama poduzetnik MOL i poduzetnik INA i društva pod njihovom kontrolom ne bi smjeli natjecati za dobivanje podkoncesije temeljem koje bi otvorili novu benzinsku postaju, kupovati benzinske postaje drugih poduzetnika ili ih uzimati u zakup ili podzakup ili sklapati ugovore koji bi pravno ili stvarno značili da te postaje čine ili će činiti sastavni dio maloprodajne mreže navedenih poduzetnika ukoliko su te postaje na udaljenosti manjoj od 30 kilometara od prve sljedeće postaje navedenih poduzetnika. Prijedlog za trajanje rečene mjere bio je dvije godine od dana donošenja rješenja Agencije.

Agencija je u Obavijesti od 29. svibnja 2009. predložila podnositelju prijave da se očituje i o mjeri kojom bi sudionici koncentracije bili obvezani na dostavu prijave Agenciji, neovisno o ukupnom prihodu iz članka 22. stavka 4. ZZTN, svakog stjecanja benzinske postaje bilo kojeg poduzetnika na cjelokupnom teritoriju Republike Hrvatske, od strane sudionika koncentracije i njihovih povezanih društava u roku od dvije godine od dana donošenja rješenja Agencije.

Navedene mjere iz Obavijesti trebale bi biti kumulativno ispunjene kako bi se postigao cilj primjene mjera za uspostavu učinkovitog tržišnog natjecanja.

Agencija je u Obavijesti istaknula da predložene mjere od strane podnositelja prijave moraju biti detaljno obrazložene, da moraju biti predloženi rokovi za njihovu provedbu te dana procjena učinaka tih mjera na strukturu tržišta, odnosno uklanjanje njenih negativnih koncentracijskih učinaka. Mjere moraju biti primjerene odnosno proporcionalne utvrđenim mogućim negativnim učincima koncentracije i u najvećoj mogućoj mjeri osigurati kompetitivnu strukturu tržišta.

9.3. Očitovanje poduzetnika MOL na Obavijest Agencije o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku od 29. svibnja 2009.

Podnositelj prijave dostavio je podneskom zaprimljenim u Agenciji 3. lipnja 2009., očitovanje na Obavijest. U očitovanju je MOL naveo da ne dovodi u pitanje točnost analize strukture

mjerodavnog tržišta trgovine na malo naftnim derivatima, koju je izradila Agencija, ali je istaknuo da će, po njegovom mišljenju, tržišni udjel poduzetnika INA, kao povezanog poduzetnika MOL Grupe, padati, za razliku od udjela poduzetnika-konkurenata na tom tržištu koji će sigurno rasti. Prema navodima podnositelja prijave, predmetno se tržište u Republici Hrvatskoj još razvija, te će se uz očekivani rast BDP, povećavati i broj vozila. Sudionici koncentracije su svjesni da će hrvatsko tržište također vjerojatno biti kratkotrajno do srednjoročno pogođeno trenutnom globalnom ekonomskom krizom. Međutim, strukturni smjer tržišta i dalje ide prema sve većoj sofisticaciji u skladu s normama i trendovima EU, uključujući rast potražnje, poboljšanje kvalitete goriva i povećanje konkurencije između nacionalnog naftnog društva i stranih poslovnih subjekata.

Nadalje, veliki poduzetnici su svoju strategiju usmjeravali na širenje svojih maloprodajnih mreža, dok se INA usmjeravala na restrukturiranje i modernizaciju postojeće mreže. D tomu je da se broj benzinskih postaja INA-e od 2000. godine nije značajnije mijenjao za razliku od broja benzinskih postaja konkurenata. U prilog tome govore i ulasci novih poduzetnika na to tržište, naročito onih značajne financijske snage kao što su OMV Hrvatska d.o.o., Petrol trgovina d.o.o., Lukoil Croatia d.o.o.

Podnositelj prijave je, u nastavku, detaljnije obrazložio prijedlog mjera za otklanjanje negativnih učinaka predmetne koncentracije.

Sudionici koncentracije su, navodi se u očitovanju, u potpunosti suglasni s ocjenom Agencije danom u Obavijesti od 29. svibnja 2009. da se pitanja tržišnog natjecanja koja bi bila posljedica predmetne koncentracije, mogu pojaviti jedino na hrvatskom tržištu maloprodaje naftnih derivata.

Kako bi se odgovorilo na pitanja koje postavlja Agencija u pogledu mogućih negativnih učinaka predmetne koncentracije na razvoj maloprodajnog tržišta naftnih derivata i tržišno natjecanje u Republici Hrvatskoj, sudionici koncentracije su spremni poduzeti određene mjere. Temeljem analize koju su obrazložili u svom podnesku na način kako je naprijed navedeno, sudionici koncentracije su mišljenja da će preuzimanje obveze ograničavanja broja benzinskih postaja koje su u vlasništvu INA-e i MOL-a (kroz Tifon d.o.o.) na sadašnjem nivou kroz određeno razdoblje rezultirati postizanjem zahtijevanih tržišnih učinaka na hrvatskom tržištu maloprodaje kako su određeni u Obavijesti Agencije. Međutim, uzimajući u obzir sadašnje okolnosti, uključujući zahtjev Agencije za primjenom strukturnih mjera kako bi se pokušalo motivirati snažniji razvoj tržišnog natjecanja na hrvatskom tržištu maloprodaje, kao i izazove s kojima se susreće INA, sudionici koncentracije su spremni smanjiti broj benzinskih postaja koje su u vlasništvu INA-e i MOL-a.

Sudionici koncentracije su ocijenili izvedivost primjerice navedenih opcija smanjivanja koje su navedene u Obavijesti Agencije (prodaja Tifona d.o.o. ili prodaja Crobenza d.d. i INA-Osijek Petrola d.d.), te su zaključili slijedeće:

Sa stajališta poslovne strategije, Tifon d.o.o. će biti temelj kombinirane INA-MOL mreže u Hrvatskoj. Tifon d.o.o., naime, posjeduje vrhunske lokacije i značajan operativni i uslužni know-how, koji ga čini vodećim pružateljem kvalitetne usluge pod cijenjenim hrvatskim brendom. Ova pozicija Tifona d.o.o. stečena je već prije nekoliko godina činjenicom da je čak i prije njegovog preuzimanja, MOL isporučivao Tifonu d.o.o. naftne derivate visoke kvalitete za potrebe maloprodaje. Sve to će biti ključalno za značajan program poboljšanja koji se planira provesti u INA-i. Prodaja Tifona d.o.o. drugom poduzetniku bi stoga imala negativan učinak na razvoj kombinirane maloprodajne mreže MOL-INA, ugrozila bi program poboljšanja maloprodaje u INA-i, te bi u cijelosti bila negativna za poslovnu strategiju koju je MOL razvio proteklih godina.

Poduzetnici Crobenz d.d. i INA-Osijek Petrol d.d. nisu samo upravitelji benzinskih postaja već imaju i značajne druge aktivnosti. S obzirom da, prema ocjeni i izjavama u Obavijesti, mjere trebaju odgovoriti na pitanja koja se odnose samo na djelatnost maloprodaje, jednostavna prodaja ovih društava ne bi mogla poslužiti kao mjera za postizanje namjeravanog tržišnog cilja. Odgovarajuće postupanje s ovom situacijom i primjena, odnosno, odvajanje onih aktivnosti koje nisu zahvaćene mjerom, zahtijeva određeno vremensko razdoblje;

Nadalje, INA-Osijek Petrol d.d. nije u cijelosti u vlasništvu INA-e, što bi moglo dodatno zakomplicirati proces potencijalne prodaje, te bi moglo dovesti do problema koji su izvan kontrole sudionika koncentracije.

S obzirom na gore navedeno, sudionici koncentracije smatraju da bi sa stajališta izvedivosti moglo biti učinkovitije prodati maloprodajnu imovinu iz kombinirane INA-MOL mreže umjesto prodaje pravnih osoba. Uzimajući u obzir uvjet Agencije da budući kupac/kupci također budu aktivni u maloprodaji naftnih derivata, ne bi trebalo biti pitanje za kupca/e da učinkovito i pravovremeno integriraju imovinu u svoju postojeću mrežu/e.

U odnosu na vremenski okvir, temeljeno na širokom iskustvu MOL-a u provođenju prodaja u naftnoj industriji, može se reći da takav proces, od početka do konačnog dovršetka, uobičajeno zahtijeva znatno više vremena od 6 mjeseci, bez obzira je li riječ o prodaji imovine ili o prodaji udjela. S obzirom na narav posla, takav proces uobičajeno zahtijeva vrlo detaljne tehnološke analize i analize utjecaja na okoliš kao dio procesa dubinskog snimanja (due diligence) koji je vremenski zahtjevan kako za pripremu tako i za ocjenu. Brojni drugi elementi transakcije, uključujući vrijeme potrebno za osiguravanje financiranja od strane kupca, ili ako je potrebno ocjena transakcije od strane Agencije, su izvan kontrole sudionika koncentracije

Također, s obzirom na trenutnu globalnu financijsku i ekonomsku krizu, sudionici koncentracije pretpostavljaju da bi proces koji je prisilno sveden na ekstremno kratak vremenski period rezultirao ozbiljnim gubitkom na vrijednosti za INA-u, što bi negativno utjecalo ne samo na MOL već i na ostale INA-ine dioničare, uključujući Republiku Hrvatsku koja je imatelj više od 44 posto dionica INA-e.

Imajući u vidu sva gore navedena razmatranja, sudionici koncentracije su identificirali tri alternativne strukturne mjere koje se predstavljaju redoslijedom prednosti kako su ocijenjeni sa stajališta sudionika koncentracije. Prednost sudionici koncentracije daju prvom prijedlogu, s obzirom na sve okolnosti koje su opisane gore (poslovna racionalnost, pravne poteškoće u procesu prodaje, globalna ekonomska kriza, itd.) koje bi mogle uzrokovati poteškoće u provođenju druga dva navedena prijedloga, koji uključuju prodaju maloprodajnih mreža društva. Međutim, s obzirom na vrlo ograničeno vrijeme raspoloživo za diskusiju i postizanje sporazuma s Agencijom o mjerama, kako bi se pravovremeno moglo nastaviti s koncentracijom, sudionici koncentracije su spremni provesti bilo koji od donjih prijedloga.

Prijedlog 1.

Uzimajući u obzir gore navedena razmatranja u pogledu dvije opcije koje je Agencija primjerice navela u Obavijesti (prodaja ili Tifona d.o.o. ili Crobenza d.d. i INA-Osijek Petrol d.d.) sudionici ovime predlažu alternativnu obvezu da prodaju dio svoje kombinirane mreže benzinskih postaja na temelju ukupnog obujma prodaje što je u skladu s opsegom koji je Agencija navela u Obavijesti. Primjenom ove alternative sudionici bi još uvijek postigli istu razinu smanjenja svog kombiniranog tržišnog udjela maloprodaje kao što zahtijeva Agencija u svojoj Obavijesti. Međutim, prema mišljenju sudionika mogući negativni učinci koncentracije mogli bi se rješavati na konkretniji način te bi primjena ove alternative mogla

biti učinkovitija u pogledu izbjegavanja problema koji dolaze iz stvarnog postupka prodaje predloženih društava, kao što je naprijed opisano.

Provođenje ovog prijedloga mjera MOL predviđa kako slijedi:

Sudionici će otuđiti benzinske postaje iz kombinirane hrvatske mreže MOL grupe (Tifon d.o.o.) i INA grupe (uključujući relevantna društva kćeri), koje predstavljaju ukupni godišnji obujam prodaje goriva od 80 kilotona na temelju brojki iz 2008. To otuđenje će biti na državnoj razini. Taj obujam prodaje goriva, prema našem izračunu podnositelja prijave odgovara obujmu prodaje od barem 30 benzinskih postaja s prosječnom prodajom, s time da bi konačan broj postaja ovisio o stvarnom obujmu prodaje odabranih postaja.

Otuđenje će značiti prodaju benzinskih postaja od strane sudionika neovisnim trećim osobama, maloprodajnim operaterima.

Benzinske postaje na koje se odnosi prodaja bi bile naknadno odabrane od strane sudionika koncentracije, u skladu sa zahtjevima Agencije da podrži razvoj tržišnog natjecanja, te također u skladu s dugoročnom poslovnom strategijom sudionika.

Sudionici bi se obvezali da će provesti gornja otuđenja u roku od 12 mjeseci od donošenja rješenja Agencije.

Prijedlog 2.

U slučaju da Agencija inzistira na mjeri otuđenja vlasništva INA-e ili drugog upravljačkog utjecaja na postojeće pravne osobe, sudionici koncentracije bi zatražili od Agencije da uzme u obzir gore navedena obrazloženja, te da dozvoli određenu fleksibilnost u prijedlogu mjera na način da omogući sudionicima koncentracije da odaberu dvije od tri maloprodajne mreže koje bi se otuđile. Predložene mreže bi bile: (1) Crobenz d.d., (2) INA-Osijek Petrol d.d. i (3) Energoinvest d.d.

Energoinvest mreža ima sličan broj postaja kao i prve dvije mreže. INA trenutno drži u zakupu postaje društva Energoinvest d.d., Sarajevo. U slučaju otuđenja te mreže, otuđenje bi podrazumijevalo prestanak ili prijenos zakupa, što bude pravno moguće, 12 servisnih postaja sa INA-e na treću stranu, maloprodajnog operatera. Sudionici su mišljenja da je, u slučaju da takva fleksibilnost bude omogućena, ovakvo raspolaganje izvedivo provesti u roku od 12 mjeseci.

Prijedlog 3.

U slučaju da Agencija drži da ni jedan od obrazloženja i prijedloga sudionika nije dovoljno prikladno, sudionici su spremni otuđiti dvije maloprodajne mreže i to Crobenz d.d. i INA-Osijek Petrol d.d. Radi izbjegavanja sumnje, otuđenje u ovom slučaju znači prodaju maloprodajnog poslovanja dva društva, budući da se, kao što je i naprijed opisano, mjere trebaju odnositi na maloprodajne učinke, kao što je, uostalom, i identificirano od strane Agencije. Iako je ova opcija najmanje preferirana od sudionika budući da imaju ozbiljne sumnje u pogledu stvarne izvedivosti ove mjere, sudionici će uložiti svoje najbolje napore da dovrše ovo otuđenje u roku od 12 mjeseci.

U svakom slučaju, kako bi se osigurala odgovarajuća provedba konačno prihvaćene alternativne mjere sudionici bi predložili imenovanje odgovarajućeg neovisnog povjerenika za nadzor, u skladu s praksom EU-a, koji bi osobno osiguravao da sudionici dovrše postupak provedbe ulažući najbolje napore te da zahtjevi Agencije budu u potpunosti i pravovremeno ispunjeni.

U pogledu predloženih mjera postupanja, sudionici su spremni preuzeti predložene obveze kako slijedi:

1. MOL i INA i društva koja oni kontroliraju bi se obvezali da neće otvarati nikakve nove benzinske postaje na novim (koje se trebaju otvoriti) dionicama postojećih autocesta i na novim (koje se trebaju otvoriti) autocestama izgrađenima na području Republike Hrvatske tijekom razdoblja od dvije godine, počevši od datuma konačne odluke o dopuštenosti koncentracije, pod uvjetom da su takve postaje smještene manje od 30 kilometara od prve sljedeće već postojeće postaje predmetnih poduzetnika na istoj strani predmetne autoceste. Za potrebu ove obveze, benzinske postaje koje se nalaze na drugoj autocesti na udaljenosti manjoj od 30 kilometara su izuzete iz ove zabrane. U smislu ove zabrane, „otvaranje nove postaje“ uključuje kupnju, zakup ili potpisivanje ugovora koji bi pravno i stvarno značili da te postaje čine sastavni dio maloprodajne mreže predmetnih sudionika.

2. MOL i INA će, u roku od 30 dana, obavijestiti Agenciju o svakom stjecanju benzinske postaje od strane sudionika ili njihovih društava kćeri na čitavom području Republike Hrvatske tijekom razdoblja od dvije godine, počevši od datuma konačne odluke o dopuštenosti koncentracije. Obavijest Agenciji dat će se dostavljanjem preslike pravne osnove za predmetno stjecanje kao i svake daljnje povezane informacije, ukoliko bude naknadno zatražena od strane Agencije.

Radi izbjegavanja nesporazuma, ovakvo stjecanje neće biti predmetom odobrenja od strane Agencije, osim u slučajevima kada bi predmetna transakcija prelazila pragove određene Zakonom o zaštiti tržišnog natjecanja.

Osim gore opisanih ograničenja, neće biti nikakvih daljnjih ograničenja sudionika koncentracije u razvoju njihovog maloprodajnog poslovanja otvaranjem novih maloprodajnih mjesta na području Republike Hrvatske nakon donošenja odluke Agencije.

9.4. Usmena rasprava

Sukladno članku 54. ZZTN i članku 149. ZoUP, 8. lipnja 2009., održana je usmena rasprava na kojoj su sudjelovali sudionici koncentracije, kako bi se istima dala mogućnost iznošenja eventualno novih činjenica ili prijedloga mjera za uklanjanje negativnih učinaka koncentracije, osim onih primjedbi dostavljenih na Obavijest, koje je MOL dostavio Agenciji podneskom od 3. lipnja 2009.

Na raspravi je predstavnik MOL-a istaknuo da ostaje pri svim navodima i činjenicama do sada izrečenim, te dostavio zahtjev za prethodnim odobrenjem nastavka radnji provedbe koncentracije, koji čini sastavni dio zapisnika. U rečenom se zahtjevu, u bitnome, navodi da zbog vremenskog tjesnaca, s obzirom na činjenicu da se INA nalazi u teškoj financijskoj situaciji i da treba omogućiti konsolidaciju INA-e u MOL, do kraja drugog tromjesečja 2009. godine. Podnositelj, također, navodi da se negativni učinci koncentracije mogu riješiti kroz prijedlog mjera samog podnositelja dostavljen u očitovanju od 3. lipnja 2009. na Obavijest Agencije od 29. svibnja 2009. Naposljetku, MOL je predložio izdavanje prethodnog odobrenja Agencije za postizanje ciljeva samo i isključivo na korporativno vođenje sukladno Izmjenama i dopunama Dioničarskog ugovora i to prvenstveno, održavanje Glavne skupštine INA-e, Izmjena Statuta INA-e, Izbor nove uprave i početak konsolidacije INA-e.

10. Ocjena dopuštenosti koncentracije

Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja je, na 17. sjednici održanoj 9. lipnja 2009., u skladu s ovlastima iz članka 34. i članka 35. stavka 1. točke 2. i 5. ZZTN, razmatralo predmetnu namjeru koncentracije poduzetnika MOL i INA.

Prije svega, ima li transakcija koja se sastojala u stjecanju dodatnih udjela u temeljnom kapitalu poduzetnika INA od strane poduzetnika MOL značaj koncentracije u smislu odredaba ZZTN. Drugim riječima, Vijeće je moralo utvrditi je li tom transakcijom došlo do trajne promjene u kontroli nad poduzetnikom INA i je li time došlo do promjene u strukturi tržišta.

Naime, MOL je strateški partner INA-e još od 2003. godine, od kada ta dva poduzetnika surađuju na poboljšanju kvalitete poslovanja, širenju poslova, ulaganju u obnavljanju postojećih rafinerija (konkretno u Rafineriji Sisak), ulaganju u postrojenje za izdvajanje sumpora, te osuvremenjivanju benzinskih postaja. Međutim, sklapanjem Prve izmjene i dopune Ugovora o međusobnim odnosima dioničara, od 30. siječnja 2009., MOL, koji je od listopada 2008., najveći dioničar INA-e, ima pravo imenovati većinu članova Nadzornog odbora (pet od ukupno devet), dok Vlada Republike Hrvatske imenuje dva člana od kojih je jedan ujedno i predsjednik Nadzornog odbora, a zaposlenici jednog člana Nadzornog odbora. K tome, iako MOL i Vlada Republike Hrvatske imaju pravo imenovati jednak broj članova Uprave INA-e, u slučaju izjednačenog broja glasova prevladavajući glas ima predsjednik Uprave kojeg imenuje MOL.

Slijedom toga, te s obzirom na činjenicu da MOL sada ima značajniji utjecaj na poslovanje INA-e, odnosno kontrolu nad financijama kao najvažnijim dijelom njenog poslovanja, te da preuzima odgovornost za poslovanje INA-e dopuštajući njenu cjelovitu konsolidaciju u svoja financijska izvješća, te da kontrolira dnevno poslovanje tog društva, Vijeće je nedvojbeno zaključilo da je MOL stekao prevladavajući utjecaj nad INA-om. Dakle, u konkretnom je slučaju došlo do promjene u kontroli, budući da se opisanim načinom donošenja ključnih poslovnih odluka u INA-i dosadašnja zajednička kontrola promijenila u samostalnu kontrolu MOL-a nad INA-om (*eng. sole control*). Tom je transakcijom ujedno došlo i do promjene strukture mjerodavnih tržišta, budući da je riječ o horizontalnoj koncentraciji, dakle o koncentraciji čiji su sudionici izravni konkurenti s velikom brojem preklapajućih djelatnosti.

Nesporna je činjenica da MOL preuzima kontrolu nad INA-om, unatoč tome što neke odredbe Zakona o INA-i, ipak omogućuju Vladi Republike Hrvatske svojevrsnu kontrolu nad dionicama poduzetnika INA i to u točno navedenim slučajevima za čitavo vrijeme dok je Republika Hrvatska vlasnik makar i jedne dionice INA-e d.d. s pravom glasa u Glavnoj skupštini INA-e. Tako, primjerice, Vlada Republike Hrvatske, sukladno Zakonu o INA-i zadržava značajan utjecaj na donošenje poslovnih odluka sve dok je Republika Hrvatska vlasnik 25 posto i više dionica INA-e. Isto tako, Vlada Republike Hrvatske može donijeti odluku da INA odnosno njezina tijela mogu samo uz suglasnost Vlade donositi odluke, odnosno sklopiti pravne poslove ili poduzeti pravne radnje koje se odnose na prodaju, odnosno zajedničko ulaganje čija vrijednost prelazi 25 posto imovine INA-e. Također, Vlada Republike Hrvatske može sa strateškim ulagateljem sklopiti ugovor o načinu korištenja prava glasa iz dionica INA-e kojih je vlasnik Republika Hrvatska i načinu korištenja prava iz stavaka 1. i 2. članka 10. Zakona o INA-i. Tim ugovorom se na treće osobe ne mogu prenijeti ovlaštenja Vlade Republike Hrvatske iz stavka 1. i 2. istoga članka 10. i pravo glasa iz dionica INA-e kojih je vlasnik Republika Hrvatska. Nadalje, sve dok je Republika Hrvatska vlasnik 10 posto i više dionica INA-e, niti jedan drugi dioničar ili s njim povezana osoba ne može, osim u slučaju prodaje iz članka 6. Zakona o INA-i, bez posebnog odobrenja Vlade Republike Hrvatske postupno ili odjednom steći dionice INA-e čiji ukupan nominalni iznos

čini više od 10 posto temeljnog kapitala, odnosno nekog drugog prethodnim odobrenjem Vlade Republike Hrvatske odobrenog postotka dionica, a koje daju pravo glasa u glavnoj skupštini INA-e. Zatim, za vrijeme dok je Republika Hrvatska vlasnik jedne ili više dionice INA-e s pravom glasa u Glavnoj skupštini, INA, odnosno njezina tijela mogu samo uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske donositi odluke, odnosno sklapati ili poduzimati pravne radnje u odnosu na: prestanak društva, odricanje od dozvole ili ovlaštenja za obavljanje djelatnosti, ili koncesije od interesa za Republiku Hrvatsku, promjenu tvrtke, premještanje sjedišta INA-e u inozemstvo. Naposljetku, u slučaju pokretanja postupka likvidacije nad INA-om ili njezinim pravnim slijednikom, a za čitavo vrijeme dok je Republika Hrvatska vlasnik jedne ili više dionica INA-e s pravom glasa, Republika Hrvatska ima pravo prvokupa cjelokupne, odnosno dijela imovine INA-e po procijenjenoj tržišnoj vrijednosti.

Agencija nije detaljnije analizirala odredbe ranije navedenih ugovora koji se odnose na plinsko poslovanje INA-e, budući da ta djelatnost, stupanjem na snagu Prvih izmjena i dopuna o međusobnim odnosima dioničara, više neće biti u sustavu poslovanja sudionika koncentracije.

Nakon što je utvrdilo da je u konkretnom slučaju riječ o koncentraciji poduzetnika, te da postoji obveza prijave i ocjene dopuštenosti koncentracije MOL/INA s obzirom na kombinirani ukupni prihod na svjetskom i hrvatskom tržištu koji su MOL i INA ostvarili u 2008., kao relevantnoj financijskoj godini, Vijeće je moralo odlučiti o dopuštenosti predmetne koncentracije s obzirom na njene učinke na tržišno natjecanje i interese potrošača.

U tom je smislu, Vijeće, sukladno članku 25. stavku 2. ZZTN, a u svezi s člankom 19. Uredbe o koncentracijama, razmatralo moguće prednosti i učinke na tržištu trgovine na malo naftnim derivatima koji bi mogli nastupiti provedbom predmetne koncentracije, uzimajući u obzir moguće zapreke za pristup mjerodavnom tržištu i njegovu strukturu, postojeće i moguće buduće konkurente, mogućnosti opskrbe tržišta, ekonomske i pravne uvjete potrebne za pristup ili izlazak s mjerodavnog tržišta, te moguće učinke koncentracije na tržišno natjecanje.

Na temelju provedenih iscrpnih i veoma složenih ekonomskih i pravnih analiza, Vijeće je zaključilo da provedbom koncentracije MOL/INA dolazi do povećanja tržišnog udjela novog gospodarskog entiteta nastalog tom koncentracijom. Do povećanja udjela doći će na svim mjerodavnim tržištima na kojima se preklapaju djelatnosti MOL-a i INA-e. Međutim, analiza zapreka pristupu tržištu, analiza zapreka istupu s tržišta, te analiza mogućnosti opskrbe svih konkurenata koji djeluju na većini mjerodavnih tržišta u smislu mogućnosti korištenja alternativnih izvora nabave, te analiza učinaka na interese potrošača, pokazale su da se značajni negativni učinci koji bi nastali provedbom koncentracije MOL/INA mogu očekivati na tržištu trgovine na malo naftnim derivatima na teritoriju Republike Hrvatske.

Pri donošenju odluke Vijeće je ocijenilo cjelokupnu dokumentaciju, dokaze, očitovanja, izjave i saznanja sudionika koncentracije i njihovih konkurenata i drugih zainteresiranih osoba, te ekonomske i pravne analize koju je provela Agencija.

Na temelju provedene ekonomske i pravne analize predmetne namjere koncentracije, te uzimajući u obzir sve činjenične, pravne i gospodarske okolnosti, Vijeće je donijelo odluku da prema podacima o tržišnim udjelima sudionika koncentracije na mjerodavnom tržištu trgovine na malo naftnim derivatima, utvrđenim prema nekoliko kriterija i to prema kriteriju broja benzinskih postaja, prema kriteriju prodane količine naftnih derivata i prema kriteriju ostvarene vrijednosti temeljem prodane količine naftnih derivata, uz činjenicu vertikalne povezanosti s tržištem skladištenja i trgovine na veliko naftnim derivatima, nesporno proizlazi da je, u konkretnom slučaju, riječ o horizontalnoj koncentraciji.

Poduzetnik INA ostvario je prije provedbe koncentracije tržišni udjel veći od 55 posto, te je vodeći poduzetnik na mjerodavnom tržištu trgovine na malo naftnim derivatima na teritoriju Republike Hrvatske. Tako visok tržišni udjel INA-e posljedica je „povijesnih“ razloga. Naime, INA je tzv. *incumbent*, odnosno poduzetnik koji je na tom tržištu djelovao u predtranzicijskom razdoblju, dakle, prije ulaska većine sadašnjih konkurenata. Štoviše, tržišni udjel toga poduzetnika se prelaskom na tržišno gospodarstvo značajno smanjio. Dakle, razlog asimetrično strukturiranom mjerodavnom tržištu leži u činjenici da je INA dugi niz godina bila gotovo jedini poduzetnik na navedenom mjerodavnom tržištu. Današnji konkurenti nisu bili prisutni na tržištu do unazad petnaestak godina. Pritom uvijek valja imati na umu da ocjena dopuštenosti koncentracija ne smije ići u pravcu rješavanja kompetitivnih problema koji su iz bilo kojeg razloga postojali prije najave njene provedbe.

Provedbom koncentracije MOL/INA, tržišni udjel poduzetnika MOL, koji je na mjerodavnom tržištu do tada djelovao preko povezanog poduzetnika Tifon d.o.o., raste s 5,10 posto na 60,51 posto. Na taj način stvara se novi vladajući položaj poduzetnika MOL na tržištu trgovine na malo naftnim derivatima na teritoriju Republike Hrvatske.

Stoga bi predmetna koncentracija mogla imati značajne učinke na tržištu trgovine na malo naftnim derivatima na teritoriju Republike Hrvatske. Međutim, Vijeće je ocijenilo da bi se ti učinci mogli ukloniti pod uvjetom da sudionici koncentracije izvrše određene mjere u rokovima koje odredi Agencija. Riječ je, dakle, o uvjetno dopuštenoj koncentraciji u smislu članka 26. stavka 3. točke 3. ZZTN.

Naime, mjerodavno tržište trgovine na malo naftnim derivatima je relativno dobro strukturirano prema broju tržišnih takmaca. Na njemu djeluje relativno velik broj konkurenata od kojih su neki značajne financijske snage. Ovo unatoč činjenici da to tržište ima obilježja oligopolnog tržišta. Naime, tržišni udjel koji zajedno ostvaruju prva četiri poduzetnika prije provedbe predmetne koncentracije iznosio je 76,31 posto. Nakon provedbe koncentracije pokazatelj koncentriranosti CR4 za prva četiri poduzetnika s najvećim tržišnim udjelima povećao bi se na 77,58 posto. Razlika u veličini tržišnih udjela između poduzetnika INA i prvog sljedećeg poduzetnika je izrazito velika iz naprijed opisanih „povijesnih“ razloga. Tako prvi konkurent INA-e, poduzetnik Petrol koji objedinjuje poslovanje poduzetnika Petrol trgovina d.o.o. i Euro-petrol d.o.o. s ukupno 67 benzinskih postaja na teritoriju Republike Hrvatske, ostvaruje 6,5 puta manji udjel od poduzetnika INA. Nakon provedbe koncentracije, razlika između INE, kao vodećeg poduzetnika na mjerodavnom tržištu trgovine na malo naftnim derivatima i prvog sljedećeg konkurenta povećava se i iznosi više od 7 puta.

Međutim, mjerodavno tržište u posljednjih nekoliko godina pokazuje određenu dinamičnost, te se postupno pojavljuju novi konkurenti. Pritom ipak valja imati na umu da pristup novih tržišnih takmaca, iako moguć, nije sasvim jednostavan. On je uvjetovan određenim zakonskim i drugim preprekama. Riječ je, naime, o ekološkim i drugim sigurnosnim standardima koji moraju biti ispunjeni kod gradnje benzinskih postaja. Tu je zatim i relativno ograničena mogućnost raspoloživih lokacija za gradnju postaja, naročito na autocestama i drugim profitabilnijim lokacijama. Zatim, tu je i problem veoma visokih troškova izgradnje benzinskih postaja, pogotovo onih na autocestama za koje je potrebno dobiti podkoncesiju za obavljanje prateće djelatnosti benzinskih postaja, a koje osim maloprodaje naftnih derivata uključuju i maloprodaju mješovite robe i ugostiteljsku djelatnost. Pritom problem mogu predstavljati i visoki troškovi istupa s tržišta u slučaju da pothvat ne uspije. Naime, veoma skupu benzinsku postaju koja je nerentabilna teško je prodati bez većeg gubitka, a nije ju moguće koristiti za neku drugu svrhu. Dakle, potopljivi troškovi (engl. *sunk costs*) su izuzetno visoki. Upravo zbog tih razloga velik broj poduzetnika ima jednu ili dvije benzinske postaje, a njihov zajednički tržišni udjel iznosi oko 22 posto.

S druge strane, samo nekoliko poduzetnika ima benzinske postaje na autocestama u Republici Hrvatskoj, a najviše upravo sudionici koncentracije. U pravilu, benzinske postaje na

autocestama imaju poduzetnici koji ostvaruju i značajan tržišni udjel i na tržištu trgovine na malo naftnim derivatima na benzinskim postajama smještenim izvan autocesta.

Polazeći od naprijed opisanog, iznimno složenog sustava funkcioniranja poduzetnika INA s obzirom na utjecaj koje na donošenje poslovnih odluka i nakon provedbe koncentracije, zadržava Vlada Republike Hrvatske i složenost funkcioniranja mjerodavnog tržišta, Agencija je usvojila dio primjedbi i prijedloga MOL-a na Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku od 29. svibnja 2009.

Stav je Vijeća da je riječ o koncentraciji kojim jača vladajući položaj gospodarskog entiteta MOL/INA stvorenog koncentracijom. Stav je Vijeća da bi provedba koncentracije mogla imati značajne negativne učinke na tržišno natjecanje na tržištu trgovine na malo naftnim derivatima na teritoriju Republike Hrvatske, a posljedično i na interese potrošača. Međutim, Vijeće je zaključilo da bi se utvrđeni mogući negativni učinci mogli ukloniti određenim mjerama koje bi sudionici koncentracije trebali provesti u relativno kratkom vremenu. Riječ je prvenstveno o strukturnim mjerama (dezinvestiranju), ali i mjerama praćenja kojima bi se na najbolji način razumno smanjili mogući negativni učinci te postigao bolji omjer zastupljenosti benzinskih postaja konkurenata u odnosu na sudionike predmetne koncentracije na novim dionicama koje će biti izgrađene na postojećim autocestama u Republici Hrvatskoj, te na novim autocestama koje će biti izgrađene na teritoriju Republike Hrvatske.

Mjerama koje je utvrdilo Vijeće djelomično su uvaženi argumenti i prijedlozi sudionika koncentracije koje su oni iznijeli u tijeku postupka.

Prijedlog MOL-a prema kojem ovaj poduzetnik predlaže strukturnu mjeru prodaje benzinskih postaja iz kombinirane mreže MOL-a (Tifon d.o.o.) i INA-e (uključujući povezane poduzetnike), čiji obujam prodaje goriva iznosi 80 kilotona, nije mogao biti prihvaćen iz razloga jer MOL nije dostavio popis tih benzinskih postaja, a niti dodatne podatke i pojašnjenja za donošenje takve odluke, kao što su, primjerice, točne lokacije benzinskih postaja koje namjerava otuđiti i pojedinačni prihodi i prodane količine tih postaja, kako u relevantnoj 2008. godini tako i u nekoliko prethodnih godina, kao niti podatke o trenutnom stanju i izgledu tih postaja.

Zbog tako nedovoljnih i nepotpunih podataka o kojima bi se, k tome, raspravljalo tek nakon što Agencija odobri koncentraciju, Vijeće nije moglo biti sigurno da izvršenjem takve mjere ne bi bile zatvorene manje profitabilne benzinske postaje kao i one koje zahtijevaju značajnija ulaganja, kao što su primjerice postaje na otocima i zvan glavnih prometnih pravaca, čijim bi zatvaranjem ili otuđenjem bile smanjene mogućnosti opskrbe o njima ovisnih potrošača. Kako bi se o konkretnim objektima prodaje raspravljalo tek kada Agencija već odobri konkretnu koncentraciju, Agencija više ne bi imala nikakvu mogućnost utjecaja na odabir postaja za koje smatra da bi ih trebalo prodati, odnosno za koje smatra da ih ne treba prodati imajući na umu pogodnosti za potrošače. Pritom valja imati na umu da nije bilo vremena za odgađanje odluke Agencije i daljnje dogovore i dopune u ovom predmetu, budući da su upravo sudionici koncentracije inzistirali na donošenju odluke prije održavanja Glavne skupštine dioničara INA-e, zakazane za 10. lipnja 2009. godine.

U svezi s prethodno navedenim prijedlogom 2. iz očitovanja MOL-a od 3. lipnja 2009. na Obavijest Agencije, kojom poduzetnik MOL predlaže otuđenje dvije od predložene tri maloprodajne mreže, i to poduzetnika Crobenz d.d., INA-Osijek Petrol d.d. i Energoinvest d.d., Sarajevo, Vijeće je prihvatilo argumente iz očitovanja MOL-a da je jedino Crobenz d.d. u isključivom vlasništvu INA-e. Naime, prema očitovanju MOL-a, INA-Osijek Petrol d.d., nije u stopostotnom vlasništvu INA-e, dok su benzinske postaje Energoinvesta d.d. samo u zakupu INA-e. Također, s obzirom na činjenicu da su benzinske postaje INA-Osijek Petrola d.d., kojih je ukupno 11, smještene isključivo u istočnom dijelu Republike Hrvatske i to jedna u Virovitičko-podravskog županiji u Orahovici, četiri na području Vukovarsko-srijemske

županije i to po jedna u Babinoj Gredi i Županji te dvije u Vukovaru, šest na području Osječko-baranjske županije od čega po jedna u Đurđenovcu, Josipovcu, Čepinu i Nemetinu, a dvije u Osijeku, Agencija, zbog gospodarskog stanja na ovom dijelu Republike Hrvatske na kojem još nisu u cijelosti sanirane posljedice rata i ratnih razaranja, nije mogla sa sigurnošću procijeniti mogućnost realizacije brze prodaje benzinskih postaja potencijalnim kupcima, odnosno pozitivan učinak takve mjere na opskrbu naftnim derivatima stanovništva i gospodarstva ovog dijela Republike Hrvatske. Zato je upitno bi li se prodajom INA-Osijek Petrola d.d. stvorio novi konkurent koji bi bio prepoznat i djelovao na cijelom ili većem dijelu teritorija Republike Hrvatske. Stoga, niti očekivane prednosti od prodaje toga poduzetnika i stvaranja novog konkurenta ne bi došle do potrošača u drugim dijelovima mjerodavnog tržišta.

Glede opcije prodaje Tifona d.o.o., Agencija je prihvatila obrazloženja iz očitovanja sudionika koncentracije. Vijeće je, naime prihvatilo argument MOL-a da će Tifon d.o.o., sa stajališta poslovne strategije, biti temelj kombinirane INA/MOL mreže u Republici Hrvatskoj, s obzirom da posjeduje vrhunske lokacije i značajan operativni i uslužni know-how, što ga čini vodećim pružateljem kvalitetne usluge pod cijenjenim hrvatskim brendom. Ova pozicija Tifona d.o.o. stečena je znatno prije nego što je MOL preuzeo kontrolu nad tim poduzetnikom, budući da je MOL isporučivao Tifonu d.o.o. naftne derivate visoke kvalitete za potrebe maloprodaje. To će biti bitno za program značajnih poboljšanja koji se po uzoru i uz korištenje iskustava razvijenih u Tifonu d.o.o. planira provesti na benzinskim postajama INA-e. Prodaja Tifona d.o.o. bi stoga mogla imati negativan učinak na razvoj kombinirane MOL-INA maloprodajne mreže te bi mogla ugroziti program poboljšanja kvalitete maloprodaje u INA-i. Sve to bi moglo imati negativne učinke na poslovnu strategiju koju MOL sustavno razvija.

Tako je i ocjena Vijeća da je sa stajališta hrvatskog potrošača bolje zadržavanje Tifona d.o.o. u vlasništvu MOL-a jer se u proteklih nekoliko godina taj poduzetnik razvio u pravcu postavljanja dobrih standarda opskrbe, usluge i kvalitete naftnih derivata, te obnavlja i uzorno održava svoje benzinske postaje, što je i do sada doprinosilo jačanju tržišnog natjecanja na tržištu trgovine na malo naftnim derivatima.

Stoga je Vijeće odlučilo da će za otklanjanje negativnih učinaka predmetne koncentracije na mjerodavnom tržištu trgovine na malo naftnim derivatima koje je utvrđeno kao sporno, najjednostavnije, najbrže i najučinkovitije biti naložiti prodaju poduzetnika Crobenz d.d. i to u dijelu njegove maloprodajne mreže i ostalih resursa koji tom poduzetniku jamče održivo tržišno poslovanje kao samostalnog gospodarskog subjekta, odnosno, s njegovom imovinom, pravima i obvezama, uključujući i preuzimanje zaposlenika, i to u mjeri koja tom poduzetniku jamči održivo tržišno poslovanje.

Vijeće nije u potpunosti prihvatilo prijedlog MOL-a u svezi s prijedlogom roka otuđenja poduzetnika Crobenz d.d. od 12 mjeseci od dana donošenja rješenja Agencije. Djelomično uvažavajući argumente sudionika koncentracije koji su se odnosili na kratkoću roka koji je predložila Agencija, Vijeće je naložilo prodaju poduzetnika Crobenz d.d. u roku od devet mjeseci od dana dostave rješenja Agencije kojim se okončava predmetni postupak. Naime, Vijeće smatra da je riječ o tržišno zanimljivom i uspješnom poduzetniku, te da se prodaja može izvršiti u roku od devet mjeseci od dana donošenja rješenja Agencije. Vijeće je ocijenilo da je to razuman rok za obavljanje svih potrebnih radnji. Pritom je Vijeće imalo na umu činjenicu da su sudionici koncentracije, s obzirom na tržišni udjel na mjerodavnom tržištu, morali biti svjesni mogućnosti da bi Agencija mogla naložiti provođenje strukturnih mjera, pa se i sami pripremiti za takvu mogućnost, te tijekom postupka i sami predložiti Agenciji eventualnu prodaju Crobenza d.d., po mogućnosti unaprijed poznatom kupcu, u skladu s njima nedvojbeno poznatom poredbenom praksom Europske komisije.

S obzirom na teritorijalnu zastupljenost poduzetnika Crobenz d.d. i njegove mogućnosti za rast, Vijeće je ocijenilo da je riječ o poduzetniku čijom će se prodajom jačati tržišno

natjecanje i povećati konkurencija na hrvatskom tržištu trgovine na malo naftnim derivatima. Premda je riječ o relativno malom broju benzinskih postaja, Vijeće je mišljenja da, s obzirom na njihovu opremljenost i položaj, iskustvo i znanje u ovoj djelatnosti one mogu vrlo brzo, samostalno ili ukoliko ih preuzme netko od postojećih poduzetnika na hrvatskom tržištu, ili čak i poduzetnik koji u vrijeme donošenja ovog rješenja ne djeluju na teritoriju Republike Hrvatske ostvariti spomenuti cilj smanjivanja negativnih učinaka predmetne koncentracije.

Mreža benzinskih postaja poduzetnika Crobenz d.d. sastoji se od ukupno četrnaest (14) benzinskih postaja. Te su postaje dobro raspoređene na teritoriju Republike Hrvatske. Istovremeno, Crobenz d.d. ima i postaje koje se nalaze na autocestama, koje je Agencija u ovom rješenju utvrdila kao posebno mjerodavno tržište. Tako su bezinske postaje Crobenza d.d. na području 9 županija. To su postaje u Karlovačkoj županiji (Turanj), u Gradu Zagrebu (Prečko, Radnička jug, Radnička sjever, Velesajam), u Osječko-baranjskoj županiji (Darda), u Sisačko-moslavačkoj županiji (Glina), u Ličko-senjskoj županiji (Srb), u Vukovarsko-srijemskoj županiji (Vukovar), u Primorsko-goranskoj županiji (Jadranovo, Novi Vinodolski), u Splitsko-dalmatinskoj županiji (Podgora), te u Šibensko-kninskoj županiji na autocesti A1 (Vrpolje jug, Vrpolje sjever).

U tzv. prijelaznom razdoblju, dakle, do prodaje poduzetnika Crobenz d.d., sudionici koncentracije dužni su smanjiti na minimum svaki mogući rizik gubitka potencijala konkurentnosti djelatnosti koja se namjerava prodati, te nastojati održati gospodarsku održivost, utrživost i konkurentnost djelatnosti. Od sudionika koncentracije se očekuje da se na opisani način ponašaju već od trenutka dostave izreke ovoga rješenja. Naime, dostavom izreke rješenja, iako bez obrazloženja, sudionici koncentracije bili su precizno obaviješteni i u potpunosti upoznati s mjerama i uvjetima pod kojima se koncentracija MOL/INA smatra uvjetno dopuštenom i rokovima u kojima te mjere i uvjete moraju izvršiti. Ovo iz razloga što je izreka rješenja bez obrazloženja bila dostavljena sudionicima koncentracije na njihov izričiti zahtjev, budući da je to bilo potrebno zbog održavanja Glavne skupštine dioničara poduzetnika INA-e, zakazane za 10. lipnja 2009. godine.

Uz rečenu je izreku, Agencija istog dana, 9. lipnja 2009., dostavila i pojašnjenje pojedinih odredaba izreke upravo iz razloga kako bi se pojasnila predmetna izreka i sudionicima koncentracije omogućilo postupanje u skladu s odlukom Agencije.

Obveza sudionika koncentracije je odabrati kupca koji ima dovoljno financijskih sredstava i posjeduje odgovarajuće stručno znanje za održavanje postojeće djelatnosti Crobenza d.d. Kupac ne smije biti značajno kapitalno ili personalno povezan sa sudionicima koncentracije i njihovim povezanim poduzetnicima. Isto tako, kupac bi trebao biti održivi već postojeći ili potencijalni konkurent, s dokazanim stručnim znanjem koji ima namjeru održati i dalje razvijati postojeću djelatnost tog poduzetnika kako bi isti ostao aktivan i snažan sudionik na mjerodavnom tržištu u konkurentnom odnosu sa sudionicima koncentracije.

Vijeće je također odlučilo i o potrebi nalaganja dodatnih mjera, koje su sadržane u točkama II.1.1., II.2. i II.3. izreke predmetnog rješenja kako bi se poduzetniku Crobenz d.d., isključivo u prijelaznom razdoblju, dakle, od dana dostave rješenja Agencije kojim se predmetna koncentracija ocjenjuje uvjetno dopuštenom do dana prodaje tog poduzetnika, omogućilo redovno poslovanje na način i pod uvjetima kako je poduzetnik Crobenz d.d. to poslovanje obavljao i do sada.

Stoga je Vijeće odlučilo zabraniti sudionicima koncentracije i njihovim povezanim poduzetnicima prenijeti prava i obveze iz ugovora koje je do dana 9. lipnja 2009., dakle do dana donošenja predmetnog rješenja Agencije, poduzetnik Crobenz d.d. sklopio s trećima, na poduzetnike sudionike koncentracije i njihove povezane poduzetnike, a kojim ugovorima je uređena trgovina naftnim derivatima na veliko i na malo. Trajanje mjere je određeno počevši od dana dostave predmetnog rješenja Agencije, a faktično od dana dostave njegove

izreke u skladu s gore navedenim obrazloženjem o žurnosti i inzistiranju samog podnositelja, do izvršenja naloga iz točke II.1. izreke ovoga rješenja, odnosno do prodaje poduzetnika Crobenz d.d.

Stav je Vijeća, da opisana mjera ne sprječava sudionike koncentracije da sami odluče pod kojim će uvjetima potencijalnom kupcu prodati Crobenz d.d., odnosno ne sprječava ih da već sada, u prijelaznom razdoblju i prije same prodaje započnu pregovore s trećima o uvjetima prijenosa prava i obveza iz važećih ugovora koje je poduzetnik Crobenz d.d. sklopio s tim osobama, a kojima je uređena trgovina naftnim derivatima na veliko, na sebe i svoje povezane poduzetnike.

Međutim, prijenos prava i obveza ne smije se realizirati prije prodaje poduzetnika Crobenz d.d. Drugim riječima, s danom prodaje Crobenza d.d. moguć je i prijenos navedenih prava i obveza na sudionike koncentracije. Dakle, navedeni ugovori o prijenosu mogu se sklopiti pod odgovornim uvjetom, tako da će stupiti na snagu s danom prodaje Crobenza d.d.

Nadalje, Vijeće je odlučilo da je predmetnim rješenjem Agencije potrebno naložiti sudionicima koncentracije i njihovim povezanim poduzetnicima da omoguće poduzetniku Crobenz d.d. opskrbu naftnim derivatima, sukladno važećim uvjetima, odnosno važećim ugovorima sklopljenim između tog poduzetnika i sudionika koncentracije i njihovih povezanih poduzetnika, s trajanjem mjere devet mjeseci od dana dostave ovoga rješenja, odnosno do izvršenja naloga iz točke II.1. izreke ovoga rješenja, tj. do prodaje Crobenza d.d. Samo je po sebi razumljivo da se i u ovom dijelu očekuje da su sudionici koncentracije dužni smanjiti na minimum svaki mogući rizik gubitka potencijala konkurentnosti djelatnosti koja se namjerava prodati, te nastojati održati gospodarsku održivost, utrživost i konkurentnost djelatnosti Crobenza d.d.

Drugim riječima, sve do prodaje poduzetnika Crobenz d.d. uvjeti nabave nafte i naftnih derivata, morali bi ostati nepromijenjeni, a tek prodajom Crobenza d.d., moguće je sklapanje novih posebnih ugovora između tog kupca i sudionika koncentracije koji trebaju biti u skladu s tržišnim uvjetima.

Stoga je odlučeno kao u točki II.2. izreke ovoga rješenja.

Isto tako, Vijeće je odlučilo da su sudionici koncentracije i njihovi povezani poduzetnici dužni omogućiti poduzetniku Crobenz d.d. zakup skladišnih kapaciteta za skladištenje nafte i naftnih derivata, sukladno važećim uvjetima, odnosno važećim ugovorima sklopljenim između tog poduzetnika i sudionika koncentracije i njihovih povezanih poduzetnika.

Trajanje mjere je devet mjeseci od dana dostave ovoga rješenja, odnosno do izvršenja naloga iz točke II.1. izreke ovoga rješenja, tj. do prodaje Crobenza d.d.

Dakle, i uvjeti skladištenja nafte i naftnih derivata, do prodaje Crobenza d.d. moraju ostati nepromijenjeni, a nakon prodaje Crobenza d.d., moguće je sklapanje novih ugovora između tog kupca i sudionika koncentracije, u skladu s tržišnim uvjetima koji će vrijediti u to vrijeme.

Stoga je odlučeno kao u točki II.3. izreke ovoga rješenja.

Vijeće je, također, odlučilo zabraniti sudionicima koncentracije, poduzetnicima MOL i INA i njihovim povezanim poduzetnicima, ponovnu kupnju Crobenza d.d., u roku od pet (5) godina od dana dostave rješenja Agencije. Naime, ponovnom kupnjom Crobenza d.d. od strane sudionika koncentracije ili njihovih poduzetnika pod njihovom kontrolom u nekom kraćem roku, onemogućila bi ili značajno umanjila uklanjanje negativnih učinaka ove koncentracije i ostvarivanje ciljeva koje je Agencija željela ostvariti ovim rješenjem.

Stoga je odlučeno kao u točki II.4. izreke ovoga rješenja.

Nadalje, Vijeće je zabranilo sudionicima koncentracije i njihovim povezanim poduzetnicima da u razdoblju od dvije godine od dana dostave ovoga rješenja otvaranje novih benzinskih postaja, kupnju, uzimanje u zakup ili podzakup, sklapanje ugovora o podkoncesiji ili sličnih ugovora koji bi pravno ili stvarno značili da su te benzinske postaje sastavni dio maloprodajne mreže navedenih poduzetnika na teritoriju Republike Hrvatske.

Zabrana se odnosi na nove dionice koje će biti izgrađene na postojećim autocestama u Republici Hrvatskoj, te na nove autoceste koje će biti izgrađene na teritoriju Republike Hrvatske, i to na istom smjeru pojedine autoceste, a samo u slučaju ako su benzinske postaje smještene na udaljenosti manjoj od 30 kilometara od prve sljedeće postaje sudionika koncentracije i njihovih povezanih poduzetnika te ukoliko između njih ne postoji benzinska postaja/postaje njihovih konkurenata.

Takvu mjeru Vijeće obrazlaže visokim tržišnim udjelom sudionika koncentracije na mjerodavnom tržištu trgovine na malo naftnim derivatima na benzinskim postajama smještenim na autocestama na teritoriju Republike Hrvatske koji iznosi više od 65 posto, a na nekim smjerovima autocesta i 100 posto.

Stoga je odlučeno kao u točki II.5. izreke ovoga rješenja.

U točki II.6. izreke ovoga rješenja Vijeće je donijelo odluku da podnositelj prijave poduzetnik MOL, ima obvezu predlaganja Agenciji fizičke ili pravne osobe (*eng. trustee*), koja nije personalno ni kapitalno povezana sa sudionicima koncentracije, koja posjeduje potrebne kvalifikacije za izvršenje tog posla i koja ne smije biti izložena ili postati izložena sukobu interesa, koja će uz prethodno odobrenje Agencije, temeljem neopozivog mandata i bez ikakvog utjecaja od strane podnositelja prijave koncentracije ili s njime povezanih poduzetnika, obavljati poslove praćenja naloga iz točaka II.1. II.1.1., II.2. i II.3. izreke ovoga rješenja.

Povjerenik ima obvezu žurnog izvještavanja Agencije o svim značajnim radnjama koje sudionici koncentracije poduzimaju vezano uz izvršenje naloga iz točaka II.1., II.1.1., II.2. i II.3. izreke ovoga rješenja, odnosno podnijeti pisano izvješće Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja svaka tri (3) mjeseca.

Povjerenik je odgovoran za praćenje napora sudionika koncentracije u pronalaženju potencijalnog kupca, te, u slučaju da sudionici koncentracije ne uspiju pronaći prihvatljivog kupca u za to, od Agencije, određenom roku, povjerenik ima neopozivi mandat, odnosno, ovlast sam prodati poduzetnika Crobenz d.d., po bilo kojoj cijeni.

Troškove izbora povjerenika i obavljanja poslova povjerenika iz točaka II.6. i II.7. izreke ovoga rješenja snosi poduzetnik MOL. Sudionici koncentracije dužni su povjereniku platiti naknadu za sve pružene usluge u izvršavanju njegovih ovlasti, prema sustavu nagrađivanja koji ne utječe na neovisnost i učinkovitost povjerenika u ostvarivanju njegova mandata.

Rok izvršenja za predlaganje povjerenika je trideset (30) dana od dana dostave ovoga rješenja.

Trajanje mjere je devet (9) mjeseci od dana dostave rješenja, odnosno do izvršenja naloga iz točke II.1. izreke ovoga rješenja, tj. do prodaje Crobenza d.d.

Stoga je odlučeno kao u točkama II.6. i II.7. izreke ovoga rješenja.

Poduzetniku MOL, naloženo je dostaviti Agenciji dokaz o ispunjenju mjere iz točke II.1. izreke ovoga rješenja, i to bez odgode, a najkasnije u roku od osam (8) dana od dana ispunjenja navedene mjere, odnosno prodaje poduzetnika Crobenz d.d., kako je odlučeno u točki II.8. izreke ovoga rješenja.

3. Rješenje Agencije o ocjeni dopuštenosti koncentracije podliježe naplati upravnih pristojbi, sukladno odredbi članka 2. stavak 1. Zakona o upravnim pristojbama ("Narodne novine", broj 8/96, 77/96, 95/97, 131/97, 68/98, 145/99, 116/00, 163/03, 17/04 i 110/04; dalje: Zakon o upravnim pristojbama), te članka 2. točka 2. i članka 3. točka 5. Uredbe o izmjeni tarife upravnih pristojbi iz zakona o upravnim pristojbama («Narodne novine», broj 141/04; dalje: Uredba o izmjeni tarife Zakona o upravnim pristojbama).

Upravna pristojba u iznosu od 10.000,00 kuna za prijavu za ocjenu dopuštenosti koncentracije poduzetnika iz članka 22. stavka 1. ZZTN, naplaćuje se sukladno članku 2. točka 2., odnosno tarifnom broju 106. točka 2. Uredbe o izmjeni tarife Zakona o upravnim pristojbama.

Dokaz o uplati upravne pristojbe u iznosu od 10.000,00 kuna poduzetnik MOL dostavio je Agenciji 17. veljače 2009. godine.

Upravna pristojba u iznosu od 150.000,00 kuna za rješenje o ocjeni dopuštenosti koncentracije poduzetnika iz članka 26. stavak 3. ZZTN (druga razina), naplaćuje se sukladno članku 3. točka 5., odnosno tarifnom broju 107. točka 5. Uredbe o izmjeni tarife Zakona o upravnim pristojbama.

Navedeni iznos uplaćuje se u roku od osam (8) dana od dana dostave ovog rješenja posebnom uplatnicom u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske na račun broj: 1001005-1863000160, u "poziv na broj odobrenja" upisati u pretpolje model "24", a u polje podatak prvi: 5002- (navesti matični broj subjekta).

Navedeni iznos upravne pristojbe, ukoliko se uplaćuje u devizama, pristojbeni obveznik, poduzetnik MOL, dužan je uplatiti u roku od osam (8) dana od dana dostave ovog rješenja, na devizni račun broj: 702000-VAL-132344-091, kod Privredne banke Zagreb d.d., Zagreb (napomena: val - oznaka valute, npr. 978 za EUR) prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke za valutu kojom se vrši plaćanje. U svrsi doznake obvezno navesti broj žiro računa za uplatu pristojbe tj. 1001005-1863000160.

Sukladno odredbi članka 16. stavka 4. Zakona o upravnim pristojbama, nakon izvršene uplate obveznik uplate je dužan presliku posebne uplatnice, kao dokaz o obavljenoj uplati upravne pristojbe, žurno, a najkasnije u roku od osam (8) dana, dostaviti Agenciji s pozivom na klasu: UP/I-030-02/2009-02/05.

Ukoliko obveznik uplate upravne pristojbe ne izvrši uplatu upravne pristojbe Agencija će, protekom roka, od nadležne Porezne uprave, sukladno članku 10. stavak 2. Zakona o upravnim pristojbama, zatražiti prisilnu naplatu upravne pristojbe. Slijedom navedenoga, odlučeno je kao u točki III. izreke ovoga rješenja.

4. Sukladno odredbi članka 59. stavka 1. ZZTN, a u svezi s člankom 57. točkom 4. ZZTN, ovo rješenje bit će objavljeno u «Narodnim novinama», kako je odlučeno u točki IV. izreke ovoga rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku. Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali nezadovoljna stranka može, sukladno članku 58. ZZTN, pokrenuti upravni spor kod Upravnog suda Republike Hrvatske, u roku od trideset (30) dana od dana dostave ovog rješenja.

Predsjednica Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja

mr.sc. Olgica Spevec

Napomena:

Sukladno članku 51. ZZTN, podaci koji predstavljaju službenu tajnu izuzeti su od objavljivanja te su u tekstu navedeni podaci označeni [...], odnosno koriste se skraćeni naziva te postoci i podaci u rasponu.